

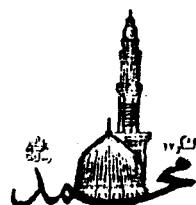

وقتی که کوه گم شد

برشی از یک فیلم‌نامه بلند

به قلم: بهزاد بهزادپور

ستاندارد گرامیداشت بیست و پنجم سالگرد اسارت سرلشگر پاسدار حاج احمد متولیان

■ وقتی که کوه گم شد (کتاب اول)
(فیلم نامه)

- نویسنده: بهزاد بهزادپور
- ویراستار و طراح جلد: حسین بهزاد
- اجرای کامپیوتري جلد: لوح نگار
- ناشر: ستاد گرامیداشت بیستمین سالگرد اسارت سرلشگر پاسدار حاج احمد متولیان
- تیراز: ۵۰۰۰ نسخه
- نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۸۱
- چاپ و صحافی: چاپخانه میلاد نور
- قیمت: ۷۰۰ تومان
- حق چاپ برای ناشر محفوظ است.
- آدرس: تهران - صندوق پستی ۹۵۵/۱۷۱۸۵
- تلفن مرکز پخش: ۷۴۳۷۷۲۴

مقدمه:

لشکر ۲۷ مکانیزه محمد رسول الله(ص) مفتخر است که در بیستمین سالروز اسارت سردار جاویدالاثر حاج احمد متولیان با انتشار قسمتی از فیلم‌نامه بلند «وقتی که کوه گم شد»، گام در راه جهاد فرهنگی علیه تهاجم فرهنگی دشمنان این ملت خدایی نهاده است.

«وقتی که کوه گم شد» حکایت مردانی است از جنس آذربخش که در غبار غفلت و غفلت‌زدگی ماگم شده‌اند. حکایت سلحشورانی که حتی بعد از شهادتشان نیز دشمن دست از آنها برنداشت و کمتر به نابودی آنان بست. نابودی فرهنگ مرام و روشن آنان، چون در قاموس اهریمن، مرام و فرهنگ آن غیور مردان، بسیار خطرناک‌تر از خود آنان است. در این فیلم‌نامه سعی شده تا اندکی از پرده‌های ضخیم فراموشی را کنار زده و نسلی را به نظاره بنشینیم که وجود خویش را تقدیم حیات بشری کردن و چون شمع بی‌صدا سوختند تا برای زمانی هر چند کوتاه محفل بشریت را روشنی بخشند.

«وقتی که کوه گم شد» همچنین حکایت نسلی است که ناخواسته از گذشته‌اش دور شده و سرگشته و حیران در امواج بلند طوفان رسانه‌ای گرفتار شده و فریاد اغیثیتی سر داده است، «وقتی که کوه گم شد» شاید پاسخ به سؤالی باشد که نسل مظلوم امروز از گذشته مهجور مانده‌اش دارد.

«وقتی که کوه گم شد» اوراق پراکنده زندگی سرداری را ورق می‌زند که تا مدت‌ها در هزارتوی غبارآلود رعایت مناسبتهای سیاسی اسیر بود. اسوه‌ای انسانی، که به جرم زیاد بزرگ بودنش در هزار دخمه عفریت بهانه‌ها، مخفی نگهداشته می‌شد. حال، و

وقتی که کوه گم شد

در آستانه بیستمین سالروز اسارت پرچمدار رشید فتح خرمشهر؛ سرلشکر حاج احمد متولیان، بخش کوچکی از این فیلم‌نامه بلند را که از قلم سینماگر بسیجی؛ بهزاد بهزادپور تراویش یافته است، به ساحت حقیقت جوی جوانان برومند ایران زمین تقدیم می‌کنیم. امید که مقبول افتاد.

والسلام

ستاد برپائی یادواره سردار جاوید الاثر حاج احمد متولیان
لشکر ۲۷ محمد رسول الله (ص)

یا موسی بن جعفر علیه السلام ادرکنی

جوانی تمامی کتابهای کتابخانه پدرش را- که دو ماه است فوت کرده- به مرد کتابفروشی می فروشد. مرد کتابفروش به همراه دو کارگر تمامی کتابها را به داخل وانتی منتقل می کنند. از لابهای گفتگوی جوان و مرد کتابفروش معلوم می شود که پدر جوان بر اثر ناراحتی اعصاب در بیمارستان بستری بوده و در همانجا سکته مغزی می کند و می میرد. علت فروش کتابها هم برای خرید یک سیت کامل کامپیوتر مرتبط با شبکه اینترنت می باشد. از گفتگوهای پنهانی دو کارگر با هم معلوم می شود که مرد کتابفروش به این علت عجله در انتقال کتابها دارد که کتابها را با قیمت بسیار نازل خریده و در حقیقت سر جوان کلاه گذاشته است. کارتونهای کتاب به سرعت در وانت جای می گیرند. با انتقال کتابها به مغازه مرد کتابفروش، کتابهای سالم از کتابهای کهنه و پاره جداسازی می شود. با خالی شدن یکی از کارتونها مجموعه زیادی از کاغذهای دستنوشته نمایان می شوند. کارگرها با بی تفاوتی کاغذهایی را که پشت آنها سفید است دسته می کنند و با دستور مرد کتابفروش تمامی کاغذها را بر روی میز کار گوشة مغازه می گذارند. مرد کتابفروش با تلفن سخن می گوید، گویا بر سر قیمت گذاری تعدادی کتاب چانه می زند. از لابهای مکالمه او با مشتری، معلوم می شود که کتابها مجموعهای نایاب است که درباره دکوراسیون منزل و آشپزی غذاهای جدید انگلیسی می باشد. مرد کتابفروش برای دیدن کتابها به سرعت از مغازه خارج می شود و اداره مغازه را به پسر جوانش می سپارد. پسر به محض رفتن پدر با دستپاچگی به ساعت می نگرد و مشغول نوشتمنامهای عاشقانه می شود. پسر

برای نوشتن نامه از کاغذهای دسته شده بر روی میز استفاده می‌کند. بی‌خبر از اینکه پشت کاغذها، نوشته شده است. شروع نامه بدین قرار است.

نامه:

سلام امید زندگیم، این صدویست و چهارمین نامه است که برایت می‌نویسم و تو هنوز حتی یک کلمه هم به من پاسخ نداده‌ای فقط بی‌هیچ کلامی نامه‌هایم را برمی‌داری و با نگاه زیبا اما ساکت به من می‌نگری و می‌روی. چقدر در برابر خانه‌تان بنشیم و کتابهای عاشقانه بفروش تا شاید تو از خانه بیرون بیایی و تو را برای لحظه‌ای ببینم؟...

پسر نامه را تاکرده و در پاکتی می‌گذارد و از مغازه بیرون می‌آید.

- تعدادی دختر از مدرسه برمی‌گردند. یکی از آنها، حمیده است که سایر دختران در اطرافش، خستدان با او صحبت می‌کنند. از لابلای گفتگوها و اشاره‌های تمسخرآمیزان معلوم می‌شود که ماجراهای طولانی و کهنه نامه دادن پسر را می‌دانند و به حمیده اعلام می‌کنند که پسر، باز در همان جای همیشگی ایستاده است. پسر با نزدیک شدن دخترها، نامه سه برگی را در شکاف جعبه صندوق صدقات کنار پیاده رو گیر می‌دهد و سپس به آن سمت خیابان می‌رود و به عکس العمل دخترها می‌نگرد. یکی از دخترها نامه را از شکاف جعبه بیرون می‌کشد و با شوخی و خنده به حمیده می‌دهد. حمیده قصد باز کردن نامه را دارد که با مواجه شدن با همسایه‌شان از رویرو، نامه را در کیف خود پنهان می‌کند.

- در مغازه کتابفروشی، پدر ده پانزده جلد کتابهای بوردای دکوراسیون منزل را بر روی میز چیده و آنها را بررسی می‌کند. با ورود پسرش به مغازه شروع به داد و بیداد و مرافعه با او می‌کند.

- دختر درب اتاقش را می‌بندد و نامه را از کیفیش بیرون می‌آورد و مشغول خواندن نامه می‌شود. اما اشتباه‌آیه‌ای به جای مطالعه نامه، شروع به خواندن نوشته‌های پشت کاغذ می‌کند. هر چه بیشتر می‌خواند، سگرمه‌هایش به علامت تعجب، بیشتر

در هم می‌روند. مطالب نوشته شده را با صدای خسته مردی می‌شنویم و از او سط نامه، تصویر هم صدای مرد را یاری می‌کند.

صدای خسته مرد:

اولش و حشت کردم، خیلی ترسیدم، آخه معنی نداشت، هر جا که می‌رفتم با هر کسی ملاقات می‌کردم، بهم می‌گفتند که سردار در بدر دنبالت می‌گردد. یعنی چی، آخه یه سردار نظامی با من خبرنگار چه کار داره که اینجور سایه به سایه دنبال منه. از همه طرف بهم خبر می‌رسید که هر چی زودتر با دفتر سردار تماس بگیر. کار فوری و مهمی با تو داره... حقیقتش از یک طرف ترس و وحشت فراریم می‌داد و از طرف دیگه کنجکاوی و سئوال مانع فرارم می‌شد. عاقبت دل به دریا زدم و کنجکاویم بر ترسم غلبه کرد. گوشی تلفن رو برداشتم و به دفترش زنگ زدم. پیش خودم گفتم شاید از پشت تلفن بشه سر از ماجرا درآورد. منشی دفتر به محض شنیدن صدا و اسم من، با دستپاچگی داد و فریاد کرد و بدون توجه به مخالفت یا موافقت من، وقت ملاقات با سردار رو تعیین کرد. و همینطور مکان ملاقاتات رو. از تعجب نزدیک بود شاخ دربیارم. محل ملاقات بیمارستان بقیه الله بخش مراقبتها ویژه بود. پیش خودم گفتم این دیگه چه جورشه. ملاقاتات یه خبرنگار با یه سردار نظامی از نم تو بیمارستان، تازه تو بخش مراقبتها ویژه، جل الخالق، یعنی چه؟ فقط این رو می‌دونم که از خونه تا بیمارستان خیلی این پا و اون پا کردم. به محض اینکه قدم گذاشتم داخل فقط متوجه شدم که از همون در ورودی تا اتاق سردار تعداد زیادی آدم چشم‌انتظار ورود من. به محض معرفی خودم، در عرض ده ثانیه من رو به سرعت دست به دست تا داخل اتاق سردار بردن و تا او مدم به خودم بیام متوجه شدم که تو اتاق لبریز از دستگاههای مراقبتها ویژه هستم، مردی که بر زوی تخت دراز کشیده بود هیچ شباهتی به یک سردار قوی هیکل و سرزنه نظامی نداشت، فقط وقتی اسمش را گفت تازه متوجه شدم که عجب!! سردار هاشمی که میگن همین مرد رنگ پریده و نیمه جان روی تخته؟! از

وقتی که کوه گم شد

موهای ریخته و صورت شکسته و دندانهای کرم خورده سردار متوجه شدم بمب‌های شیمیایی کارش رو حسابی ساخته و سرطان خون و شیمی درمانی و الی آخر... سردار اولین جمله‌ای که بعد از سلام بهم گفت این بود: آقا رسول از من که نمی‌ترسی.

تا گفت آقا رسول، ناخودآگاه با صدای بلند گفتم: حاج ممد، بر پدر فراموشی و کم حواسی لعنت... عجب تو که اون وقتا هر روز با ترکش خمپاره سرت بالای دار بود، پس چر حالا بهت میگن سردار؟ سردار فقط لبخند تلخی‌زده و همین دو سه جمله‌رو گفت و از حال رفت. آقا رسول من تایک ماه دیگه کارم تعمومه، از مال دنیا فقط یک ماشین دارم که به عنوان دستمزد می‌خوام بدم به تو. من یک گمشده دارم، بیا و جوونمردی کن و این گمشده‌رو بپیدا کن، همین... و سردار از حال رفت و بیهوش شد.

حسابی گیج و منگ شده بودم. اینهمه عجله و پیگیری برای پیدا کردن یک گمشده؟!!، تازه چرا برای اینکار من رو انتخاب کرده؟! یه خبرنگارو؟! احتمالاً این گمشده یک گمشده عادی نیست و نیروی انتظامی هم به درد اینکار نمی‌خوره، اما چرا اینقدر عجله، اونم درست تو یک ماه آخر عمر؟!!

- دستهای دخترک صفحه دوم نامه را کنار می‌گذارد و مشغول خواندن آخرین برگ نامه می‌شود، در بالای صفحه شماره صفحه دیده می‌شود. در اواسط نامه تصاویر مختلف از خبرنگار را در حالات و اعمال مختلف می‌بینیم.

صفحه ۱۰۳۶

ادامه صدای مرد:

دیگه مغزم کار نمی‌کنه، ناامیدی و خشم و کینه و غصه تمام وجود را پر کرده، از یه طرف همه به چشم یه دیوونه نگام می‌کنند و از طرف دیگه من احساس می‌کنم که همه مردم کر و کور شدن. زیر بار اینهمه تحقیق و گزارش و مصاحبه کمرم له شده، چند هزار صفحه تحقیق برای پیدا کردن یه گمشده... خودم احساس می‌کنم درست از سه ماه پیش که

سردار تو بیمارستان تعموم کرد و توی بیهشت زهرا دفنش کردن، این ناراحتی اعصاب من شروع شد... وقتی سردار داشت جون می‌داد نزدیک به ده، بیست بار همین دو جمله رو تکرار کرد: رسول پیدا شن کن، این گمشده، تنها، گمشده من نیست، گمشده خیلی هاست، رسول پیدا شن کن آره پیدا شن کن. حاج محمد کجایی؟ جناب تیمسار سردار بیا تماسا کن، به هر کی می‌گم آقا گمشده شمارو پیدا کردم، فوری ازم می‌پرسه، چند میلیونه، تقده یا چکه، از پسرم نزدیکتر دیگه کیه؟ سه روز پیش او مد به زور یه هفت هشت جلد کتابهای قدیمی کتابخونه رو برد فروخت و با پولش ماهواره خرید. حاج محمد گمشده کیلویی چنده؟! منی که ماها دنبال گمشدهات گشتم و پیدا شن کردم، الان، بین این مردم گمشدم و حتی پسرم هم دنبالم نمی‌گردد، ای وای... هر چی به این چرخ گردون می‌گم بابا این کره زمین رو نگه دار، از دست مردمش ذله شدم می‌خوام از این کره نامرد پیاده شم و برم پیش حاج محمد و رفاقتاش، گوشش بد هکار نیست.

یه هفته پیش برای چهل و ششمین بار رفتم به انتشارات قرن بیستم. فقط خدا بهم رحم کرد که کتک نخوردم، آقای تیموری تمام دستنوشته هام رو ازم گرفت و پرتشون کرد توی خیابون و گفت: ما حرف حساب چاپ می‌کنیم، این انسانهایی که تو نوشتی بدرد نقالی تو قهوه خونه می‌خوره.

بابا به کی بگم؟ به کجا بگم؟ بخدا، به پیر، به پیغمبر اینهایی که من نوشتمن افسانه نیست، واقعیته، صفحه به صفحه اون اتفاق افتاده، اگر عجیب و غریب به خاطره اینکه اون گمشده عجیب و غریب بوده نه اینکه من از خودم چاخان پاخان نوشتمن، اینها اینهمه عکس، بابا این عکسها که دیگه دروغ نیست. اینها این آدرس مکانها...

- آخرین برگ نامه پایان می‌یابد، دخترک حیرت زده و مات برای خواندن ادامه نوشتنه پشت آخرین برگ را می‌نگرد، دست خط پسرک را می‌شناسد. شروع به خواندن می‌کند.

صدای پسرک:

حمیده عزیزم، هیچ می‌دانی که تازگی از عشق تو سیگاری شده‌ام، هر شب ضبطم را به پشت بام می‌برم و به یاد تو سیگار می‌کشم و ترانه چشای تو را گوش می‌دهم. از آن روزی که دیدم تو شلوار لی می‌پوشی من هم رفتم هفت تا شلوار لی خریدم و هر روز یکی از آنها را به پا می‌کنم، می‌بینی به سر من چه بلا بی آورده‌ی، می‌بینی تا چه اندازه تسلیم تو شده‌ام. این حال و روز من تازه در زمانی است که هنوز تو یک کلمه با من حرف نزده‌ای، وای به حال آن روزی که تو فقط یک کلام جواب سلام مرا بدھی ... یعنی آن روز فرا می‌رسد؟

حمیده با کنجکاوی و حیرت برگهای قبلی را دوباره بررسی می‌کند و به پشت آنها می‌نگرد. تازه متوجه می‌شود که نامه پسرک در پشت این کاغذها نوشته شده است، دخترک مات و منگ دوباره به نوشهای خبرنگار می‌نگرد. شماره صفحه را چک می‌کند. در بالای صفحه اول عدد ۲ و در بالای صفحه دوم عدد ۳ و در بالای صفحه سوم عدد ۱۰۳۶ دیده می‌شود. حمیده غرق فکر از جا برمنی خیزد و در اتاق شروع به قدم زدن می‌کند.

***

- حیاط مدرسه، حمیده در کنار دوستش فریبا ایستاده و به محض اینکه دوستش مطالعه نوشهای خبرنگار را نعم می‌کند، خطاب به او می‌گوید.

حمیده:

خیلی عجیبه نه.

فریبا به تأیید، سرتکان می‌دهد و به حمیده پیشنهاد می‌کند که برای بدست آوردن ادامه نوشتۀ خبرنگار به بهانه خرید کتاب، به کتابفروشی بروند.

- در راه برگشت از مدرسه حمیده راهش را از فریبا جدا می‌کند و فریبا به سمت مغازۀ کتابفروشی می‌رود. در حین ورود به داخل مغازه پسرک با فریبا روپرتو می‌شود. پسرک بشدت دست و پایش را گم می‌کند و زبانش بند می‌آید. دخترک

کتابی را برای خرید نام می‌برد. پسرک دستپاچه برای یافتن به میان کتابها می‌رود، پدر پسرک، از پرسش می‌پرسد که چه کتابی را می‌خواهد، پسر گیج و دستپاچه جواب بی‌ربطی ته پدر می‌دهد و پدر حیران از رفتار پسر به فریبا می‌نگرد. فریبا نیز با دقت به اطراف نگاه می‌کند. ناگاه چشمش به کاغذهای دسته شده روی میز می‌افتد. به محض دیدن کاغذها با زیرکی یک برگ از کاغذها را بر می‌دارد. و پشت آن را بررسی می‌کند، خط خبرنگار دیده می‌شود. همزمان مرد کتابفروش به فریبا می‌گوید.

مرد کتابفروش:

شما کتاب می‌خواین یا کاغذ.

و فریبا با دستپاچگی پنهان پاسخ می‌دهد.

فریبا:

خواستم اسم یه سری کتاب رو بنویسم، معدرت می‌خوام.

مرد کتابفروش:

اشکالی نداره، یه برگش میشه پنج تومان.

فریبا با عصبانیت سه برگ بر می‌دارد و سه سکه پنج تومانی بر روی میز می‌گذارد و از مغازه خارج می‌شود. دستهای پسرک با دستپاچگی از فقسه‌های بالا کتابی را بیرون می‌کشد اما به علت هول بودن تعداد زیادی از کتابها را همراه آن کتاب بیرون می‌کشد و از آن بالا بر زمین می‌ریزد. پدر با خشم به سمت پسرک می‌دود و پسرک گیج و دستپاچه کتاب مزبور را برداشت و بی توجه به پدر به سمت درب مغازه می‌دود. ناگاه می‌بیند که فریبا رفته و جای او خالیست.

- بر روی صندلی پارکی فریبا و حمیده نشسته‌اند و فریبا نوشته‌های خبرنگار را به حمیده نشان می‌دهد، یکی دو پسر جوان با مشاهده فریبا و حمیده از لابلای درختها برایشان سوت می‌زنند. فریبا با هیجان شروع به خواندن می‌کند بعد از دو

وقتی که کوه گم شد

خط ما تصویر نوشه‌های خبرنگار را می‌بینیم.

سوریه - پادگان زبدانی

وقتی خبر دزدیدن حاجی به بچه‌ها رسید، همه خشکشون زد، تا مدتی همه عین یخ‌زده‌ها تکون نمی‌خوردن. هیچکس باورش نمی‌شد، آخه مگر ممکنه، همت مثل من غ سرکنده شروع کرد پرپر زدن. داود اسلحه ورداشت بره حاجی رو پیدا کنه، رضا نفسش بند او مدد و مثل مرده، رو زمین نشست. این امکان نداره، یعنی به همین سادگی فرمانده هزاران مرد جنگجو گم شد.

همت:

دزدیدنش، حاجی رو بردن، زندگی‌مون فناشد. هیچکس هیچی نمی‌دونه، فقط ماشین خالی رو توی شهر طرابلس پیدا کردن، در حالی که اونارو چهل کیلومتری بیروت گرفتن!... خوب چیکار کنیم، سوریها به ما هیچی نمی‌گن.

در پادگان رضا بر زمین نشسته، شکسته و پژمرده اشک می‌ریزد.
رضا:

ای وای، همه چی تعموم شد. کمرمون شکست. بدون حاجی چه جوری
ایران برگردیم؟!!

داود با خشم و غیض بالای سر رضا می‌آید بر سر رضا فزیاد می‌زند.
داود:

پاشو، اینجوری نشین، باید برمی‌پیداش کنیم.

رضا:

کجaro بگردیم. چه جوری بگردیم، اونا انتقام همه شکست‌هاشون رو از ما گرفتن. نقد داغمون کردن.

ایران - ستاد مرکزی سپاه

یکی از فرماندهان ارشد سپاه با تلفن حرف می‌زند، پریشان و مضطرب.

فرمانده:

سوریها میگن داریم دنبالش میگردیم. اما انگار به پیدا شدنش زیاد امید ندارن. به نظر من فعلًا نباید خبر ریومن احمد به گوش بچه ها تو ایران بررسه، چون همه رو حیه اشون رو می بازن، باید همت و بچه ها رو سریع برگردونیم ایران.

نامه در دست حمیده و همچنان صدای خبرنگار شنیده می شود.

خبرنگار:

دو روز قبل از دزدیدن حاجی اشتباهاً دو تا از بچه ها رو دزدیده بودن که بعد از اینکه حاجی رو به چنگ میارن، این دو نفر را آزاد می کنن. یکی از این بچه ها همینجور که ضجه می زد برای من تعریف می کرد که:

تصویر داود که رو به دوربین وحشت زده حرف می زند.
خدا کنه که حاجی رو بکشن، خدا کنه حاجی زنده نمونه، ای واي. اینها علمی شکنجه می دن. هیچ شکنجه ای تو این دنیا نیست که اینا بلد نباشن. از همون دقیقه اول دستگیری با یه شیوه هایی فکر و تمرکزت رو نابود می کنن. وقتی اشتباهاً منو جای حاجی گرفتن. فوری بردنم تو یه اتاق نیمه تاریک که از در و دیوارش هزار رقم صدا پخش می شد.

- تصویر اتاق نیمه تاریک، زندانی را داخل اتاقی می برد و بر زوی صندلی می بندند. به محض تنها شدن زندانی صدها نوع صدا و افکت از در و دیوار پخش می شود، زندانی وحشت زده به در و دیوار می نگرد، صدای قطار، صدای شکسته شدن درب و شیشه و بطری، صدای روزه گرگ. صدای خنده دیوانه وار، صدای جیغ و ضجه، صدای شکسته شدن درخت، صدای پارس سگ، صدای گوش خراش هوایما...

ناگهان زیر صندلی خالی می شود و زندانی با صندلی به داخل حوضچه روشنی می افتد. زندانی همچنان که در داخل آب غوطه ور است جنازه های شناوری که باد کرده اند را در داخل آب می بیند، زندانی هر چه تفلا می کند که از صندلی جدا شود

وقتی که کوه گم شد

نمی‌تواند. جنازه بادکرده‌ای به سمت زندانی می‌آید و با او برخورد می‌کند و او را در زیر آب واژگون می‌کند، ناگهان از بالای آب میله‌ای فلزی وارد آب می‌شود. و به سمت زندانی در زیر آب می‌آید، به یکباره صندلی زندانی با زندانی می‌چرخد و به میله فلزی می‌چسبد، گرایا میله فلزی آهن ریاست. سپس زندانی و صندلی به صورت، سر و ته از آب خارج می‌شود [کات].

زندانی خیس و آشفته بر روی همان صندلی فلزی نشسته و گیج و منگ حالت تهوع پیدا کرده، ناگهان صندلی زندانی با سرعت سرسام‌آوری در جا شروع به چرخیدن می‌کند. پس از بیست، سی دور، به یکباره صندلی می‌ایستد و در خلاف جهت قبل شروع به چرخیدن می‌کند. زندانی از شدت فشار، فقط فریاد می‌کشد. ناگهان صندلی می‌ایستد.

زندانی همچنان فریادکنان چشمانش را بسته و در صندلی مچاله شده است، همزمان بازپرس کوتاه قدی صندلیش را در کنار زندانی می‌گذارد و بدون اینکه نگاه کند، بسیار خونسرد می‌گوید.

بازپرس:

فارسی شکر است!... چیه؟ تعجب کردی؟ من پنج سال رابطه موساد با ساواک در تهران بودم... بگذریم... اسمش چی بود؟! فرمانده‌تون رو می‌گم. آهان احمد متولیان، نقشه عملیات رو به کمک کی طراحی می‌کنه؟! انهدام دو تا از چهار تا سپاه ارتش عراق، او نم کمتر از ۹۰ روز! خیلی خوش فکره، میگن عراقیا رو ذله کرده... نگفتی؟ رو سها بهش مشورت میدن؟ چینی‌ها؟... چیه؟ فکر نکن! جواب بد، به کمک کسی طراحی می‌کنه؟

زندانی:

حاج احمد متولیان الان دمشقه، رو ده هام داره می‌ترکه...

بازپرس بر می‌خیزد و صندلیش را کنار می‌گذارد و می‌گوید.

بازپرس:

آخه خبلی غیرعادیه، اطلاعات ما نشون میده تو همه فرماندههای رده بالاتون کسی مثل احمد متولیان نیست. اون یه نابغه‌اس، حالا یه همچین فرمانده چهارستاره‌ای برای چی جنگ با عراقیارو رها کرده و با شما عازم لبنان شده؟ این باید یه دلیلی داشته باشه، که تو از اون باخبری.

زنданی:

نمی‌دونم!

بازپرس:

تفوذ شبانه به مواضع تانک‌های ما در راشیا ال‌وادی بقاع و چسبوندن عکس‌های خمینی به برجک او نا چی؟ دستور متولیان بوده؟!

زندانی:

به خدا من بی‌خبرم.

ناگهان صندلی و زندانی با سرعت سرسام آور در جا می‌چرخند، سرعت چرخش از قبیل بیشتر است پس از پنج ثانیه، صندلی در جا می‌ایستد. زندانی استفراغ می‌کند. دوباره صندلی شروع به چرخش در جهت عکس می‌کند. زندانی فریاد می‌زند.

■ پارک

فریبا با وحشت و اضطراب چشم از انتهای برج سوم بر می‌دارد و به حمیده نگاه می‌کند. حمیده بہت‌زده به فریبا می‌نگرد. همزمان صدای کف و سوت به گوش می‌رسد. فریبا به روی خود می‌نگرد. در فاصله سه چهارمتری آنها همان چهار پنج جوان، در حال رقص عروسکی و پشتک‌وارزدن هستند. و در حین انجام این رقص پی در پی به حمیده و فریبا اشاره می‌کنند گیج و عصبانی به رقص پسرها می‌نگرنند.

وقتی که کوه گم شد

■ خیابان

حمیده و فریبا سردرگم و آشفته در کنار هم آهسته قدم برمی دارند.

حمیده:

گیجی ما به این دلیله که از یه ماجراهی هزار و خوردهای صفحه‌ای، چهار پنج صفحه پراکنده رو خوندیم. شماره صفحه این سه برگ، نهصد و شصت و پنج تا هفته. شماره اون صفحه‌های قبل ۲۰۳۶ و ۱۰۳۶ بود.

فریبا:

احتمالاً همه ماجرا توی اون کاغذهای دسته شده روی میزه.

حمیده:

یعنی خود پسره و صاحب مغازه از نوشته‌های پشت این کاغذها خبر ندارن.

فریبا:

یا خبر ندارن، یا با دقت نخونندن.

حمیده:

حالا چطوری اون کاغذهارو بچنگ بیاریم؟

فریبا:

اگر دوباره برم مغازه و از اون کاغذها بخرم. شک می‌برم. به نظرم باید صبر کنیم تا دوباره برای توانame بنویسیم.

حمیده:

یه وقت می‌بینی برای کارهای دیگه هم روی اون کاغذها یادداشت می‌کنم و به این و اون میلن، اونوقت این نوشته‌ها ناقص میشند.

فریبا:

خوب چیکار کنیم، نمی‌شه هم رفت همه اون کاغذهارو خرید، بارو
شک می‌کنه و نمی‌فروشه.

■ خانه خبرنگار

مرد میانسالی که بسیار متشخص جلوه می‌کند، با پسر خبرنگار که در سکانس
اول کتابها را میفروخت گفتگو می‌کند، پسر خبرنگار بر روی میز جلوی مرد میانسال
نسکافه می‌گذارد.

مرد میانسال:
مشکرم.

پسر خبرنگار:
چه خدمتی از من ساخته است؟

مرد میانسال:
این پروژه تحقیقی به پروژه بین‌المللیه که سفارش دهنده اون سازمان
یونسکوست. به همین خاطر بودجه هنگفتی با بتش در نظر گرفته‌اند.

پسر خبرنگار:
او، دلار، پس حق‌الزحمة شما به دلار پرداخت می‌شه.

مرد میانسال:
هم حق‌الزحمة من و هم کسانی که در این پروژه با من همکاری کنن. این
پروژه تهییه یک مجموعه شش جلدی کتاب، از زندگی و آثار خبرنگاران
و نویسنده‌گان کشورهای شرقیه. و به علت اینکه بخش خبرنگاران و
نویسنده‌گان ایران بر عهده من گذاشته شده، بنده به تمامی مراکز
مطبوعاتی و انتشاراتی ایران سر می‌زنم تا با این افراد آشنا بشم و

بیوگرافی و آثارشون رو بدست بیارم.

پسر خبرنگار:

متوجه شدم و به علت اینکه پدر من خبرنگار بوده، به بنده افتخار دادید و به اینجا تشریف آوردید.

مرد میانسال:

من بارها به انتشارات قرن بیستم برای این پژوهه رفته بودم اما تا به حال اسم پدر شمارو توی لیست ندیده بودم. دیروز آقای تیموری به علت ناراحتی اعصابی که جدیداً پیدا کردن. خاطرهای از پدر شما و اون مجموعه تحقیقاتیشون گفت که من با تعجب و کنجهکاوی، آدرس پدرتون رو از ایشون گرفتم و به امید اینکه شاید اسم پدرشما و آثارشون در این پژوهه ذکر بشه، سریعاً آمدم و به خدمت شما رسیدم که متاسفانه با جای خالی ایشون رو برو شدم. اما با ید عرض کنم که من سرسخت تر از اینها هستم. بنده معتقدم اگر پدر نیست، پسر او هنوز هست و او می‌تواند بیوگرافی و آثار پدر را در اختیار تاریخ بگذارد. البته با توجه به مهدیه ناقابلی که سازمان مابرای این جور افراد در نظر گرفته.

پسر خبرنگار ذوق زده لبخند می‌زند.

پسر خبرنگار:

من در خدمت شمام.

مکان کتابخانه که اینک تبدیل به اتاق کامپیوتر شده و پوسترها رنگارنگ کامپیوتری در و دیوار اتاق را پر کرده، پسر خبرنگار و مرد میانسال وارد می‌شوند.

پسر خبرنگار:

اینجا کتابخونه پدرم بود، اکثراً من و پدرم تو اینجا با هم جلسه می‌گذاشتیم و ایشون برای من در دل می‌کرد و آثارشون رو برای من می‌خوند. البته من هم به علت اینکه دل پدر نشکنه، هیچ وقت بهش

نمی‌گفتم که این نوشه‌های شما موضوعاتی عقب‌افتداده و کسل‌کننده داره.

مرد میانسال: عجب، پس کتابهای کتابخانه کجاست؟

پسر خبرنگار:

به علت غیرقابل استفاده بودن، همه رو فریختم و به جاش کتابخانه بین‌المللی اینترنت رو خریدم. منظورم رو که متوجه می‌شید؟

ناراحتی در چهره مرد میانسال نمایان می‌شود اما آن را پنهان می‌کند.

مرد میانسال:

بله متوجه می‌شم. اما بد نبود اون کتابهارو به عنوان یادگاری نگاه می‌داشتید... نوشته‌هاشون، با آثارشون چیکار کردید.

پسر خبرنگار:

تو این کتابخونه نوشته و یا آثاری از ایشون نبود. یعنی اصلاً نوشه‌های ایشون چاپ نشد که به صورت کتاب در بیاد.

مرد میانسال:

دست نوشته‌ای، یادداشتی، چیزی...

پسر خبرنگار:

زمانی که کتابهارو از اینجا بردن من دست نوشته‌ای ندیدم.

مرد میانسال:

اما آقای تیموری می‌گفتند ایشون یک نوشته مفصلی داشتن که بارها برای چاپ به اونجا می‌بردن.

وقتی که کوه گم شد

پسر خبرنگار:

آه بله، وقتی کوه گم شد. اسمش این بود، البته موضوعش خیلی جذاب و امروزی نبود.

مرد میانسال:

خوب همین نوشته کجاست؟

پسر خبرنگار:

من بی اطلاعم، چون وقتی کتابهارو بردن هیچ دست نوشته‌ای رو من ندیدم.

مرد میانسال:

اون کسی که کتابهارو خرید می‌شناشد.

پسر خبرنگار:

بله چطور مگه؟

مرد میانسال:

کتابهارو با چی حمل کردن؟

پسر خبرنگار:

کارتون تو اینجا زیاد بود. یه مقداری رو با دست بردن یه تعدادی رو هم با اون کارتون‌ها.

مرد میانسال:

میشه آدرس اون کتابفروشی رو به من بدید؟

پسر خبرنگار با تعجب به مرد میانسال می‌نگرد.

■ کتابفروشی

پسرک در حالی که بی صدا اشک می‌ریزد مشغول نوشتن نامه است و همراه نوشتن با صدایی لرزان می‌خواند.

پسرک:

کی اشکاتو پاک می‌کنه، شباکه غصه داری دست روموهات کی میکشه، وقتی منونداری.

ناگهان پسر بچه‌ای با داد و فریاد وارد مغازه می‌شود.

پسر بچه:

سلام دایی، دفترچه نقاشی برام خریدی.
پسرک همچنان غرق نوشتن و اشک ریختن است. پسر بچه مقابل میز می‌آید و با فریاد می‌گوید.

پسر بچه:

دفتر نقاشی چی شد پس، مگر بهم قول ندادی.

پسرک:

برات می‌خرم برو حالا کار دارم.

پسر بچه:

نخیر، ایندفعه دیگه نمی‌رم، پاشو بریم دفتر برام بخر. والا نمی‌ازم
جریمه‌هات رو بنویسی، یالا دایی پاشو.
پسرک کلافه از داد و فریاد پسر بچه بر سر او جیغ می‌کشد.

پسرک:

بابا ولم کن، برو خونه.

پسرچه:

حالا که سرم داد می‌زنی، الان می‌رم به بابا بزرگ می‌گم که قایمکی سیگار می‌کشی.

پسرک از دست پسرچه کلاقه شده به اطراف نگاه می‌کند. سپس در حالی که فکری به خاطرش میرسد. فوری ده پانزده برگ از آن کاغذهای دسته شده روی میز را بر می‌دارد و در حالی که آنها را تا می‌کند، چنین می‌گوید.

پسرک:

آهان، صبر کن دایی، ببین همین الان یه دفتر نقاشی کوچولو برات درست می‌کنم تا فعلاً کارت راه بیفته. فردا که از مدرسه برگشتم یه دفتر نقاشی خوشگل برات می‌خرم.

پسرچه ناراضی شانه‌هایش را بالا می‌اندازد. پسرک در حالی که پانزده برگ را تا کرده و با منگنه روی میز، وسط آنها را منگنه می‌کند، چنین ادامه می‌دهد.

پسرک:

ببین ببین اینم یه دفتر نقاشی کوچولو برای آقا حسام، تا فردا یه دفتر خوشگل و قشنگ برات بخرم.

پسرک دفترچه منگنه شده را با یک مداد به دست پسرچه می‌دهد همزمان مرد میانسال وارد مغازه می‌شود.

مرد میانسال:

سلام، روزتون بخیر، صاحب مغازه شما هستید؟

پسرک:
تقریباً بله.

مرد میانسال:
تقریباً؟؟

پسرک:
یعنی صاحب اصلی مغازه پدرم هستن و من پرسشونم.

مرد میانسال:
عرض شود که گویا پدر شما یک هفته پیش کتابهای کتابخانه‌ای را خریدن.

پسرک:
کedom کتابخونه‌رو؟، پدرم هر روز از کتابخونه‌های شخصی کتاب می‌خره.

مرد میانسال:
کتابهای کتابخونه آقای رضائیان را که آدرسشون اینه.
مرد میانسال کاغذی را بر روی میز می‌گذارد پسرک کاغذ را بر می‌دارد و می‌خواند، پس بچه در حالی که با عصبانیت مشغول خطخطی کردن صفحه اول دفترچه است، ناگاه محکم مدادش را بر روی میز می‌کوبد و دفترچه‌اش را بر می‌دارد و با خشم به پسرک این جمله را می‌گوید و از مغازه خارج می‌شود.

پسر بچه:
اگر فردا دفتر نقاشی خریدی که خریدی، و گرنه با بازرگ را از اون ماجرا باخبر می‌کنم.

پسرک آدرس را به دست مرد میانسال می‌دهد و چنین می‌گوید.

وقتی که کوه گم شد

پسرک:

من این آدرس را ندیدم، یعنی از خرید کتابها از این آدرس بیخبرم. شاید
باید با پدرم صحبت کنید.

مرد میانسال:

کسی پدرتون مغازه میان؟

پسرک:

آخر شب، دیر وقت.

مرد میانسال:

با این حساب من میرم و فردا خدمت میرسم، خیلی بخشنید،
خداحافظ.

پسرک با رفتن مرد میانسال با دستپاچگی به اطراف می‌نگرد و سپس به سرعت
مشغول نوشتن نامه می‌شود، همزمان با صدای بلند می‌خواند.

پسرک:

برگ ریزونهای پاییز، کسی چشم برات نشسته، کسی از جلو پات جمع
می‌کنه، برگهای زرد و خسته.

■ خانه حمیده

حمیده بر روی مبل نشسته و پدرش با رسید و شامبر در برابرش، پدر آخرین برگ
کاغذ را بر روی میز می‌گذارد و متوجه عینک مطالعه‌اش را از چشم بر می‌دارد.

حمیده:

خیلی عجیبه نه پدر؟!!

پدر ساکت به کاغذها می نگرد.

حمیده:

خیلی برام مهمه که نظرتون رو بدونم.

پدر:

درباره کدام یکی؟

حمیده:

درباره هر دو شن، شما به عنوان یه داستان نویس قدیمی که اینهمه داستان خوندین و نوشته‌ین، تا به حال یه همچنین ترکیب عجیبی رو از نامه‌های عاشقانه و تحقیقات بریده بریده یه خبرنگار از یه حادثه عجیب و غریب دیدید؟

پدر در حالی که لبخند می زند می گوید.

پدر:

برای من یه موضوع دیگه خیلی شیرین و دلچسبه.

حمیده:

چه موضوعی؟

پدر:

اگه خودخواهی تلقی نکنی باید به خودم تبریک بگم.

حمیده:

بابت چی پدر؟

وقتی که کوه گم شد

پدر:

بابت تربیت تو. تربیتی که دختر نامه عاشقانه‌ای که براش اومده به پدرش میده و پدر با کمال اشتیاق اون رو می‌خونه. این یعنی فرهنگ کشورهای پیشرفته. این یعنی نابودی تعصبات جهان سومی.

حمیده:

پدر، من نظرتون رو درباره این ترکیب پشت و روی کاغذها پرسیدم، از نظر جذایت داستان پردازی؟

پدر:

خیلی دوست دارم ببینم نیما وقتی این نامه‌های عاشقانه خطاب به تورو می‌خونه چه حالی می‌شه.

حمیده:

احتمالاً جهان سومی برخورد می‌کنه.

پدر:

عشاق در همه دنیا شبیه همن. نیما عاشقته دخترم.

حمیده:

این رو می‌دونم اما نظرتون رو درباره این ترکیب نمی‌دونم.

پدر:

زیباست... نه، باید گفت خیلی بدیع و نو. اتفاق و حادثه چه سوژه‌های عجیبی رو پدید می‌اره.

پدر کاغذهای روی میز را برمی‌دارد و با تفکر به آنها می‌نگرد.

پدر:

خوبه که یه بار دیگه با دقت بخونم. شاید برای نوشن یه داستان بهم الهام داد.

حمیده:

پیشنهاد شما برای بدست آوردن ماقبی این دستنوشته‌ها چیه پدر؟

پدر:

با ابراز عشق، خودت رو به پسره نزدیک کن و کاغذها رو ازش بگیر، خیلی ساده.

حمیده:

یه عشق دروغین نه؟

پدر:

چطور؟ این حرفت بوی مادرت رو می‌ده، تعصب خاله‌خان باجی که صادق هدایت تشنه به خونش بود. مادر ساله‌است که مرده‌اما فرهنگش هنوز تو دل دخترش زنده‌س. برات متأسفم حمیده.

■ داخل ماشین

در داخل پژو پرشیایی، نشسته بر صندلی عقب، مرد میانسال با مردی همسن خودش که هوشنسگی نام دارد صحبت می‌کند.

مرد میانسال:

از چیزهایی که تیموری درباره نوشته خبرنگاره می‌گفت، باید از اون کارهای دونه درشت باشه. آقای هوشنسگی! اول اینکه خیلی مفصله، دوم اینکه خیلی دقیق و بی‌پرده‌اس، البته تیموری با بی‌رغبتی ازش حرف

وقتی که کوه گم شد

می‌زد و به مقدار هم تعجب کرد که چرا من اینقدر درباره‌اش سؤوال
می‌کنم.

هوشنگی:

قرار نبود از این بی توجهی‌ها بکنی، سوژه‌رو بدون ایجاد حساسیت باید
تعقیب کنی این دفعه هزارم.

مردمیانسال:

تعداد صفحاتش هزار و خورده‌ایه. همه‌اش هم با عکس و کروکی و تاریخ
دقیق، از لابلای تعریفهای تیموری برمی‌آمد که نوشته خیلی تصویری و
پرhadath و مختصر و مفیده. دیگه اینکه.

هوشنگی:

خوب با حرفهایی که پرسش زده تو به چه علت رفتی مغازه
کتابفروشی؟

مردمیانسال:

احتمال دادم همراه کتابها به اونجا رفته باشه. یا داخل یکی از کارتونها
بوده باشه.

هوشنگی:

احتمال نمی‌دی نوشته‌رو پسره پنهان کرده باشه؟

مردمیانسال:

نه بابا اصلاً تو این فضاهای نیست معبدش اینترنته و یه بسته صددلاری
آرزوی همه عمرش.

هوشنگی:

با این حال پسره‌رو رهاش نکن، با کتابفروشه هم خیلی با احتیاط و

حساب شده بربخورد کن، اگر کتابفروشه راضی نشد، سریع اطلاع بدله تا
تیم، شبونه بره مغازه اش رو تفتیش کنه.

مرد میانسال:
نه سعی می کنم راضیش کنم.

هوشنگی:
دیگه چه خبر.

مرد میانسال:
آل اسحاق بالاخره از نوشتمن اون رمان درباره معلولای جنگ منصرف
شد.

هوشنگی:
با چقدر؟

مرد میانسال:
با هزارتا، پونصد تا به پدر زنش دادیم، پونصد تا هم به اون و فیق
مطبوعاتیش، خیلی خوب گرفتن، تقریباً دو ماه بود که روش کار می کردن.
هوشنگی:
چی دست گرفته.

مرد میانسال:
به وسیله تیموری بهش پیغام دادیم که انتشارات قرن برای رمان تخیلی
کودکان حاضره باهات قرارداد بینده.

هوشنگی:
چی جواب داده.

وقتی که کوه گم شد

مرد میانسال:
گفته بذارید فکر کنم.

هوشمنگی:
اگر رقم قرارداد بالا بود، دیگه آل اسحاق فکر نمی‌کرد.

مرد میانسال:
تیموری بیشتر از این قرارداد نمی‌بنده.

هوشمنگی:
به وسیله‌ی بچه‌هایی که تو وزارت خونه داریم، رو تیموری فشار بیارید.
که باید آمار کتابهای کودکانت بالا بره و آلا دکونت رو می‌بندیم.

مرد میانسال، یادداشت می‌کند. سپس می‌گوید.

مرد میانسال:
رمان داودی هم متوقف شد.

هوشمنگی:
اسمش چی بود.

مرد میانسال:
خداحافظ برادر.

هوشمنگی به یاد می‌آورد با حساسیت می‌گوید.

هوشمنگی:
خوب خوب، چطوری. خودش منصرف شد؟

مرد میانسال:

نه خودش که براتون گفتم از اون قدیمی های جنگه، یه چشمش هم ناییناست، رای سفارش دهنده اش رو زدیم. دیروز به دادی اعلام کردن که به علت سیاستگذاری های جدید از ادامه تهیه اون رمان منصرف شدن. ده درصد هم به عنوان خسارت به دادی پرداخت کردند و پرونده خداحافظ برادر هم بسته شد. از نشر نو چه خبر؟!

هوشنگی:

حدود پونصد جلد از کتابای حزب سوسیالیست فرانسه با موضوع بیهودگی انقلاب در جهان سوم رو بهشون دادیم، نشستن و عین چی دارن ترجمه شون می کنند... هیچکدام از این کارها دو سال پیش امکان نداشت، بچه های گروه رسانه ها هم تو این دو سه ساله کولاک کردن، همچین ذاته مردم رو کور کردن که امروز دیگه اسم سنگر و عملیات حال مردم رو بهم می زنه چه برسه به ادبیات انقلاب.

مرد میانسال:

خوب اگر همون تعداد هزار و پونصد نفری که تو مطبوعات و رسانه ها فعال هستن، ما تو بخش ادبیات و انتشارات داشتیم امروز به دونه کتاب جنگ هم تو ویترین کتابفروشیها نبود.

هوشنگی:

ممکن تعداد شما کمتر باشه ولی دستمزدانتون که کم نیست. (هوشنگی به ساعتش نگاه می کند).

هوشنگی:

پنج دقیقه دیگه باید تو جلسه باشم (خطاب به راننده) نگه دار، (خطاب به مرد میانسال) تا آخر این هفته نسخه اصل وقتی کوه گم شدرو باید بزاری روی میزم، فهمیدی.

وقتی که کوه گم شد

ماشین می‌ایستد. مرد میانسال در حین پیاده شدن می‌گوید.

مرد میانسال:

تا چقدر می‌تونم خرج راضی شدن کتابفروشه کنم؟

هوشنگی:

زیاده زیاد، صد تا به دلاری.

مرد میانسال:

اگر راضی نشد؟

هوشنگی:

اطلاع بده تاتیم عملیات رو بفرستم. تعیین شب مناسب برای این کار باخود ته.

مرد میانسال درب ماشین را می‌بندد و ماشین می‌رود. مرد با احتیاط به اطراف می‌نگرد و سپس به سمت ماشین روشنی که در کنار خیابان ایستاده می‌رود. به سرعت داخل آن می‌نشیند و راننده حرکت می‌کند.

■ مغازه کتابفروشی

پسر خبرنگار در حال گفتگو با پسر عاشق است در جلوی پسر عاشق روی میز نامه نیمه کارهای دیده می‌شود. دستهای او بر روی نامه است.

پسر خبرنگار:

پس تشریف ندارن...

پسر عاشق:

امرتون چی بود؟

پسر خبرنگار:

چیز مهمی نبود، البته بی اهمیت هم نبود. یعنی برای من مهم بود. خواستم ببینم که همراه کتابها بی که از منزل ما خریدن، نوشته‌ای، یادداشتی، چیزی پیدا نکرده، یعنی اتفاقی لا بلای کتابها بوده باشه و تصادفاً آورده باشن مغازه.

پسر عاشق:

تا اونجا بایی که من خبر دارم از همچین موضوعی بی خبرم، یعنی از پدرم چیزی نشنتم.

یک جوان داش مشدی لنگ بدست که انگار مشغول تمیز کردن ماشین بوده با شتاب وارد مغازه می‌شود و خطاب به جوان عاشق با دستپاچگی می‌گوید.

جوان:

سعید جون یه تیکه کاغذ نداری؟ (چشمش به کاغذهای چیله شده بر روی میز می‌افتد) یه برگ از اون کاغذهاتو بده برای این اصغر آقا آدرس فروشگاه رفاه رو بنویسم. سعید یک برگ از آن کاغذها را به جوان می‌دهد. جوان با عجله خارج می‌شود.

پسر خبرنگار:

پدرتون کی تشریف میارن؟

ناگهان فربا - دوست حمیده - با خوشبوی وارد مغازه می‌شود و مژبدانه سلام می‌کند. سعید با دیدن فربا رنگش می‌پرد و دست و پایش را گم می‌کند. و بدون اینکه پاسخ پسر خبرنگار را بدهد با صدایی لرزان جواب سلام فربا را می‌دهد و برای اینکه پسر خبرنگار را دک کند با عجله به او می‌گوید:

سعید:

قریان شما، دیگه همین بود که خدمتتون عرض کردم.

وقتی که کوه گم شد

پسر خبرنگار از بی ربطی پاسخ سعید متعجب می شود. گویا متوجه اوضاع شده، در حالی که قصد رفتن می کند از سعید می پرسد.

پسر خبرنگار:

پدرتون کی تشریف دارن؟

سعید:

غروب ساعت شیش، هفت.

پسر خبرنگار:

خیلی ممنون خدا حافظ.

پسر خبرنگار از مغازه خارج می شود. سعید با دستپاچگی به فریبا می گوید.

سعید:

بفرمائید...

فریبا:

ممکنه خنده دار باشه، دوستم می خواست نامه بنویسه، او ملام بینیم
شما کاغذ سفید دارید؟

سعید:

ممکنه که ما کاغذ نامه نداشته باشیم ولی همین الان براتون تهیه
می کنم، شما همینجا تشریف داشته باشید.

فریبا:

نه، پنج، شش برگ از همین کاغذ سفید ها کافیه.

مشتری وارد می شود.

■ خیابان

دو مرد در داخل ماشینی نشسته‌اند. به محض عبور پسر خبرنگار از کنار ماشین مرد ۱ به راننده می‌گوید.

مرد ۱:

خودش بود. ولی چیزی تو دستش نیست.

مرد راننده:

پس اون مشمع چیه تو دستش.

مرد ۱:

به اون مشمع نمی‌اد که تو شن کاغذ باشه.

مرد ۱ موبایل را برابر می‌دارد و سریع شماره می‌گیرد.

■ داخل کتابفروشی

مشتری پیرمرد با بی حوصلگی ایستاده و به سعید و فریبا نگاه می‌کند. سعید چهار، پنج برگ از آن کاغذها را به فریبا داده و فریبا با حالتی ساختگی مشغول نوشتن چیزی بر روی صفحه اول می‌شود.

سعید:

اگر بیشتر می‌خواین بازم بهتون بدم.

فریبا:

نه حالا فعلًا این آقارو راه بیندازید.

پیرمرد:

سری رمان‌های دانیل استیل رو می‌خواستم. دختره بیچاره‌ام کرد، دارین؟

وقتی که کوه گم شد

سعید:

رمان‌های دانیل استیل رو بله، همه‌اش رو می‌خواین؟

پیرمرد:

اگه گرون در نمیاد، بله.

سعید به سمت قفسه‌ها می‌رود. پیرمرد هم دنبالش می‌رود. فریبا شرایط را مناسب می‌بیند و به سرعت دست برده، چهار، پنج برگ دیگر از کاغذها را بر می‌دارد و بر روی کاغذهای جلویش می‌گذارد. ناگهان پدر سعید با چند بسته کتاب وارد مغازه می‌شود و بی توجه به فریبا با نگاه به دنبال سعید می‌گردد.

کتابفروش:

سعید، سعید.

سپس بسته‌های کتاب را روی میز می‌گذارد، فریبا بادیدن مرد کتابفروش اوضاع را و خیم می‌بیند به سرعت خطاب به انتهای مغازه می‌گوید.

فریبا:

خیلی از همکاریتون متšکرم، خدا حافظ.

و سریع از مغازه خارج می‌شود. مرد کتابفروش با نگاهی متعجب به رفتن فریبا می‌نگرد.

■ خیابان روپروری کتابفروشی

حمیده با نگرانی از آن طرف خیابان به مغازه می‌نگرد. از دید او فریبا را می‌بینیم که از سمت مغازه به سوی حمیده می‌آید و لبخند بر لب دارد. فریبا در حالی که به سوی حمیده می‌آید، کاغذها را به بالا می‌آورد و به حالت فتح و پیروزی آنها را نشان می‌دهد.

حمیده:

آغزین فریبا.

■ پارک دیگر

حمیده و فریبا بر روی نیمکت کنار درختها نشسته‌اند. حمیده مشغول خواندن دست‌نوشته‌های است، هماهنگ با نزدیک شدن دوربین به آنها، صدای خبرنگار بر این تصویر شنیده می‌شود:

دوربین به داخل قهوه‌خانه‌ای که در جنب ساختمان سپاه است وارد می‌شود. داخل قهوه‌خانه انبوه مردمی که برای دیدار حاجی آمده‌اند نشسته‌اند. قهوه‌چی خوشحال و سرحال میان مردم چایی توزیع می‌کند و پی در پی با صدای بلند می‌گوید.

قهوة‌چی:

بحورید، نترسید هر چند تا دلتوں می خواه بخورید، مجانية، اینم
شیرینی ماست برا او مدن کاک احمد. زمستان که می‌رفت جنوب، قول
داد که برگرد... حق نگهدارش باشه که به قولش وفا کرد و با برگشتنش،
بهار مریوان، بهار شد!

پیر مرد ۱:

عجب یلیه برای خودش، عین شیر می‌مونه، تا به حال ندیده بودمش.

مرد ۲:

یعنی این همون کاک احمدیه که دمکراتها و کوموله‌هارو ذله کرده بود؟!!

مرد ۳:

آره برادر این همونه که کرده‌ای عراق بھش میگن احمد آسد!....، از خوزستان داره میاد، همین یه هفته پیش تو یه عملیات دو تالشکر خیلی گنده عراقیهارو درب و داغون کرده، میگن فقط ده هزار اسیر ازشون

گرفته.

قهوه‌چی:

از اون روزی که این مرد پاشو تو کرستان گذاشت، ریشه نامردی سوخت و مردم روی آرامش و امنیت رو دیدن.

مرد ۴:

پس برای چی چو انداخته بودند که با مجاهدین ارتباط داره و مناقه؟

زن میانسال:

لعت به اون زبونی که به حاج احمد بگه منافق. لعنت! همه مردم کرستان اون ماجرا رو فقط دهن به دهن شنیدن اما من خودم از نزدیک شاهد بودم که حاج احمد تا پای جون از ناموس شما دفاع کرد. حاج احمد منافقه؟!

مرد ۴:

من غلط کردم همچین حرffi زده باشم، من گفتم چرا اون موقع ها این حرff رو چو انداختن.

زن میانسال:

این شایعه رو کوموله دمکراتها پخش کردن، می خواستن محبت مردم رو به حاج احمد کم کنن. همین.

قهوه‌چی:

ننه‌ژان ماجرا رو تعریف کن، شاید این مردم به غیرت بیان و نذارن حاج احمد به خوزستان برگرده، نیگرشن دارن تو همین مریوان.

ننه‌ژان ساکت به مردم نگاه می‌کند، همه‌مه مردم داخل قهوه‌خانه کاوش پیدا

می‌کند. صورت زن را می‌بینیم. او شروع می‌کند به تعریف کردن پس از دو سه جمله تصویر صورت او دیزالو می‌شود به جاده‌ای در جنب مزرعه‌ای سرسیز، سه زن که هر کدام انبوهی علف بر سر گرفته‌اند در حال رفتن به سمت شهر می‌باشند. ننه رژان یکی از آنهاست. صدای او شنیده می‌شود.

صدای ننه رژان:

ما سه نفر بودیم، خسته و مونده داشتیم از مزرعه برمی‌گشتیم. روی دوش هر کدوم، به اندازه بار یه قاطر، یونجه بود. بارها خیلی سنگین بودند اما تلاش می‌کردیم قبل از غروب آفتاب به شهر برسیم چون جاده نامن می‌شد. وسط راه، جوان تنها بی رودیدیم که ساکت و بی‌صدای داره باشد. به سمت شهر میره، جوان با دیدن ما پاشل کرد تا ما بهش برسیم. وقتی ما بهش رسیدیم جلو آمد و بار خواهرم رو که کوچکتر از همه بود گرفت و روی کولش گذاشت و جلوتر از ما راه افتاد.

تمام این تصاویر در لانگشات دیده می‌شود و ما به هیچ وجه چهره آن جوان را از نزدیک نمی‌بینیم.

صدای ننه رژان:

بار خواهرم اینقدر بزرگ بود که سر و کله اون جوون از زیرش اصلاً پیدا نبود. به نزدیکی مریوان رسیده بودیم که چند تا مرد قولچماق که کومله بودن راه بر ما بستن و شروع کردن به آزار و اذیت ما، مثل اینکه مست بودن. یکیشون با چوبی که تو دست داشت به سرو دوشین ما می‌زد و هی به ما نزدیک می‌شد و ما هم از ترس عقب عقب می‌رفتیم. اون جوون همینطور که بار روی کولش بود برگشته بود و به کارهای اونا نگاه می‌کرد. همینطوری که ما از ترس عقب عقب می‌رفتیم و اونا با قهقهه جلو می‌امدند، یکهو خواهرم پاش گیر کرد و زمین خورد....

خواهر کوچک ننه رژان بر زمین می‌خورد و سه مرد به او می‌رسند، کوموله چوب به دست به آرامی نوک چوبش را به صورت دخترک می‌کشد و لبخند شیطانی

وقتی که کوه گم شد

بر لب دارد، ناگهان وحشیانه به دختر دست دراز می‌کند و روسری او را از سرشن می‌کشد. (این صحنه را در لانگشات می‌بینیم) دختر جیغ می‌کشد و هر سه مرد با صدای بلند شروع به خنده می‌کنند، ناگهان بر روی تصویر این سه مرد صدای فریاد آن جوان شنیده می‌شود.

صدای آن جوان:

آهای نامردای بی‌شرف، مگه شما ناموس ندارید؟

سه مرد یکی یکی با تعجب رو می‌چرخانند و به جوان می‌نگرند. (ما در تمامی این تصاویر چهره جوان را نمی‌بینیم). سپس با تمسخر به همدیگر نگاه می‌کنند و می‌خندند.

کوموله ۱:

گُرد که نیست، ریش هم که داره، معلومه ازاون جاشن‌های رژیمه.

کوموله ۲:

زياد وقت نداريم باید برگردیم پایگاه، بزن خلاصش کن.

کوموله ۳:

من میرم خدمت خانومها، شما خلاصش کنید.

کوموله ۳ به سمت خواهر ننه‌رژان هجوم می‌برد، ناگهان دوباره فریاد جوان بر می‌خizد.

جوان:

دست کثیفت رو به اون نزن، نامرد.

کوموله ۳ با شنیدن فریاد دوباره جوان، خشکش می‌زند سپس با خشم به سمت

جوان که در فاصله ۲۰ متری آنها ایستاده می‌چرخد و همزمان گلنگدن اسلحه‌اش را می‌کشد و سپس به سمت جوان رگبار می‌بندد. تمامی گلوله‌ها در اطراف جوان بر زمین می‌خورد و جوان بدون هیچ حرکتی همچنان ایستاده و خیره به آن سه مرد می‌نگرد. سه مرد با حیرت به همدیگر می‌نگرند. مرد کوموله ۲ ناگهان به سرعت گلنگدن می‌کشد و بر تمام زمین اطراف جوان رگبار می‌بندد، فضای اطراف جوان را خاک و دود پر می‌کند. هر سه مرد با دقت به جوان که در میان دود و خاک گم شده می‌نگرند، هر سه زن نیز با وحشت و اضطراب به جوان می‌نگرند. با فرو نشستن خاک و دود اطراف جوان، جسم بی‌حرکت و ایستاده او نمایان می‌شود که ساکت و مات به آن سه مرد می‌نگرد. سه مرد از شهامت جوان کلافه شده‌اند. ناگهان کوموله ۳ همزمان با کشیدن گلنگدن عربده می‌کشد.

کوموله ۳:

بزنید، خلاصش کنید بابا...

هر سه مرد اسلحه‌هایشان را با حرکت اسلوموشن به سمت جوان می‌گیرند. در لانگشات جوان را می‌بینیم که او هم با حرکت اسلوموشن، اسلحه کلتی را از داخل پیراهنش بیرون می‌کشد و با چاکو سه گلوله پی در پی به سمت سه مرد شلیک می‌کند. ناگهان همزمان سه مرد بر زمین پرتاپ می‌شوند و دوربین بر روی چهره وحشت‌زده و گریان زنها می‌ماند. جنازه سه مرد بی‌حرکت بر زمین افتاده و غبار اطراف آنها آهسته‌آهسته بر طرف می‌شود. ننه رژان با وحشت چشم از جنازه سه مرد کوموله می‌گیرد و سپس به جوان می‌نگرد. از دید ننه رژان جوان را می‌بینیم که بار بزرگ علف را از زمین بر می‌دارد و بردوش می‌گذارد، جوان همزمان با حرکت به سمت شهر با صدای بلند خطاب به زنها می‌گوید.

جوان:

هوا داره تاریک می‌شه، راه بیفتید.

■ پارک

حمیده نفس حبس شده‌اش را یکهور آزاد می‌کند و سرش را از کاغذ بالا می‌آورد و

وقتی که کوه گم شد

به فریبا می نگرد. فریبا با حیرت و شیفتگی زیرلب می گوید.

فریبا:

این دیگه کیه !!!

حمیده سرش را بروی کاغذ می آورد. شماره برگه ۱۶۰ است. برگه خوانده شده را ورق می زند و برگ زیر آن نمایان می شود، صفحه شماره ۲۵۲ ناگهان صدای فریاد مجتبی عسکری بر روی این صفحه می آید.

صدای مجتبی عسکری:

مز، این کارو نمی کنم، تیکه تیکه ام هم کنی نمی کنم.

تصویر مجتبی عسکری را می بینیم که کنار پلی که راه ورود به روستای دزلی است ایستاده و خطاب به دوربین همچنان با بغض و فریاد سخن می گوید.

مجتبی عسکری:

اینجوری که نمی شه برادر احمد!، می دونی این بی پدر که الان مثل موش افتاده اونجا، چقدر از بچه هارو شهید کرده.

در زیر پل یکی از کردها تا دندان مسلح مجروح افتاده و ناله می کند. مجتبی کمانده گریه اش بگیرد.

مجتبی عسکری:

آفجون، من این کارو نمی کنم، به ذرا که مجروحه، من فقط مجروحین خودمون رو پانسمان می کنم.

ستون رزمته ها از روی پل به روستا وارد می شوند. مجتبی به دوربین می نگرد. صدای حاج احمد را از پشت دوربین داریم.

صدای حاجی:

مسلمون نگاه کن دزلی فتح شد، نمی‌خوای شکر خدارو بکنی، آخه
بی‌انصاف بین، همینجور داره ازش خون میره. اون الان اسیر دست
ماست، مجتبی مرد باش.

مجتبی کلافه و بعض کرده از عصبانیت پا بزمین می‌کوبد و رو به دوربین فریاد
می‌زند.

مجتبی:

نمی‌تونم حاجی، به پیغمبر نمی‌تونم، یاد جنازه بچه‌ها می‌افتم که با
گلوله این نامرد همینجور افتادن لای این سنگها.

صدای حاجی از پشت دوربین:
گوش نمی‌دی حرفم رو نه؟

ناگهان دوربین به سمت مجروح کرد می‌چرخد و باعجله و تکانهای شدید به
سمتش می‌رود، دوربین به مجروح می‌رسد، از پهلوی مجروح، خون جاریست،
مجروح با ترس به دوربین نگاه می‌کند و خود را عقب می‌کشد. صدای حاجی از
پشت دوربین خطاب به مجروح شنیده می‌شود.

صدای حاجی:
ترس، نترس.

مجتبی که در کنار پل ایستاده به نقطه‌ای که حاجی و مجروح قرار دارند،
می‌نگرند. از خشم و خجالت با تمام قدرت پا بر زمین می‌کوبد و می‌گرید. از دید
مجتبی در لانگشات حاج احمد و مجروح را می‌بینیم. حاجی شال مشکی دور کمر
خود را با سرعت باز می‌کند و با عجله به دور شکم مجروح می‌بندد تا مانع
خونریزی او شود. مجتبی با دیدن این صحنه می‌گرید و با ناله و حرص می‌گوید.

مجتبی:

آخه لامصب تو کجای مردی وایستادی؟

بر روی کاغذ دست نوشته قطره اشکی می‌افتد. حمیده به سرعت اشک چشمش را پاک می‌کند تا فریبا نبیند. فریبا کلافه بر می‌خیزد و بدون اینکه به حمیده نگاه کند، می‌گویند.

فریبا:

پاشو بیریم خونه ما... اونجا مابقیش رو بخون.

■ خیابان

در خیابان حمیده و فریبا ساکت و بی‌صدا در پیاده‌رو راه می‌روند. در خیابان ترافیک است در وسط ماشینها یک حاجی فیروز به همراه تنبکی که همکارش می‌زند، می‌رقصد، و پول جمع می‌کند، ناگهان از کنار فریبا و حمیده گزارشگر تلویزیون با خنده و شوخی راه را بر حمیده و فریبا می‌بندد و میکروفون را جلوی حمیده می‌گیرد و از او سؤوال می‌کند.

گزارشگر:

صد سال به این سالها یعنی چه؟

حمیده از حضور ناگهانی گزارشگر جا خورده و با تعجب می‌پرسد.

حمیده:

بیخشید، چی فرمودید؟

گزارشگر:

عرض کردم صد سال به این سالها یعنی چه؟ مگر نشنسته‌ید؟ این همون عبارتیه که مردم وقتی تو ایام عید به دید و بازدید میرن، به همدیگه

میگن.

حمیده با صدایی غم‌گرفته از گزارشگر می‌پرسد.

حمیده:

بیخشید، ستوال از این قشنگ‌تر سراغ نداشتید؟!

■ خانه فریبا

درب اتاق فریبا باز می‌شود و حمیده و فریبا وارد می‌شوند. کیفها به جالبасی آویخته می‌شود. حمیده بر روی تخت فریبا می‌نشینند و فریبا در حالی که به سمت پنجه رود و پرده آن راکنار می‌زند، می‌گوید.

فریبا:

بخون، صفحه بعدهش رو بخون.

فریبا همانطور که در کنار پنجه ایستاده و بیرون را می‌نگرد به خواندن حمیده گوش می‌دهد.

حمیده:

تو تا به حال قله کوهی که روش به قطر یازده متر برف باشه دیدی؟ اون قله‌هایی که روشنون او نقدر فشار هوا کمه که تنگی نفس می‌گیری. قطر یخ او نقدر قطره که گلوله توپ هم بهش کارگر نیست، تو تا به حال توی خیالت هم یه همچین قله کوهی رو دیدی. آره فکر کن که همچین قله کوهی وجود نداره و فقط توی خیال میشه تصورش کرد. اما نه، حاج احمد و بچه‌هاش با کوهی از اسلحه و مهمات از همچین قله‌ای بالا می‌رفتن، آره بالا می‌رفتن. اما نه برای کوهنوردی یا آموزش، نه، برای درگیر شدن با عراقیهایی که توی پاسگاه مرزی ژلانه چشم انتظارشون بودن.

وقتی که کوه گم شد

فریبا از پنجره بیرون رانگاه می‌کند، ما نیز از قاب پنجره بیرون را می‌بینیم. قله کوه بسیار مرتضعی دیده می‌شود. دوربین به سمت قله کوه زوم می‌کند و بر روی همین تصویر همچنان صدای خبرنگار می‌آید.

صدای خبرنگار:

روی یه همچین قله‌ای اگر پای یک نفر پیچ بخوره یا در بره، کارش تمومه، چون که هیچکس دیگه بهش نمی‌تونه کمک کنه یا برش گردونه. هیچکس، حالا حاجی و بچه‌هاش باکوهی از اسلحه و فشنگ به سمت پاسگاهها بی می‌رفتن که قرار بود هزاران گلوله و تیر رو سرشون بباره، رو یه همچین قله‌ای زخمی شدن خیلی سخت‌تر از شهید شدن بود، چون باید او نقدر می‌موندی و درد می‌کشیدی تا بخ بزنی.

در قاب پنجره تصویر ستون بچه‌ها که در جاده بسیار باریکی به سمت قله می‌روند، دیده می‌شود. حاجی در لانگشات پیشاپیش ستون حرکت می‌کند.

صدای خبرنگار:

می‌پرسی چرا باید به این پاسگاه حمله می‌کردن، آره؟ عراقیها از این پاسگاه به خیلی از رستانا و شهرکهای کردنشین غرب مریوان اشرف داشتن، دیگه زندگی برای مردم نگذاشته بودن، خمپاره بود که صبح تا شب رو سرشون می‌ریخت. حاج احمد و بچه‌هاش روی برفها بی به قطر ۱۱ متر داشتن قدم بر می‌داشتن که یا پاسگاه رو فتح کنن یا اینکه خونشون برفهای سفید رو رنگین کنه و جسم نیمه جونشون غریب و تنها اون بالا بخ بزن.

ستون بچه‌ها در حال بالا رفتن است، حاجی در لانگشات جلوی ستون دیده می‌شود. پس از چند لحظه حاجی رو به ستون می‌کند و ستون رانگه می‌دارد. بچه‌ها با حرکت نکردن نفر جلویی، می‌ایستند و هر کدامشان از شدت خستگی بر روی

برفها ولو می‌شونند. کوله و تیرباره است که پی در پی از پشت و دوش بچه‌ها پایین می‌آید.

دوربین بر روی بچه‌ها که پی در پی نفس نفس می‌زنند و بخار سفید از دهانشان خارج می‌شود، حرکت می‌کند، رضا تیربار خود را بر زمین جابجا می‌کند تا یک وقت سر نخورد. سپس بر می‌خیزد و به سمت انتهای ستون حرکت می‌کند، پس از چند قدم با نگرانی در کنار هادی که بشدت سرفه می‌کند، نشسته و با صدایی لرزان از او سوال می‌کند.

رضا:

حالت چطوره؟ هنوز سرت گیج میره؟

هادی در حالی که قصد برخاستن دارد، به سرفه می‌افتد. سرفه‌هایش بشدت خشن دار و دلخراش است. رضا شال گردن خود را باز می‌کند تا به دور گردن هادی بیندد، اما سرفه‌های پی در پی هادی پیکر نحیف او را بی‌وقفه می‌لرزاند. هادی در لابلای سرفه‌هایش با صدایی که از ته چاه بیرون می‌آید خطاب به رضا می‌گوید.

هادی:

پس خودت چی؟

رضا در حالی که شال‌گردنش رامحکم به سروگردن هادی می‌بیچاند، می‌گوید.

رضا:

من سردم نیست، نگران من نباش.

هادی همچنان پی در پی سرفه می‌کند، چرکهای داخل ریهاش بخوبی از صدای سرفه‌هایش هویداست. رضا با چهره‌ای نگران بر می‌خیزد و به سمت سر ستون می‌رود. هادی که انگار قصد رضا را فهمیده با سرفه‌های پی در پی بر می‌خیزد تا رضا را صدا بزند. شدت سرفه‌ها باعث می‌شود که قدمهای هادی قدری از جاده باریک

بیرون برود، ناگهان در یک لحظه برفهای زیر پای هادی خالی می‌شود و هادی با ناله بی‌رمقی به اعماق دره پوشیده از برف سقوط می‌کند. به محض وقوع این حادثه رضا بسرعت بر می‌گردد خود را به محل ریزش برف می‌رساند و با ناباوری سیلی به صورت خود می‌زند، در پی او بچه‌های دیگر به نزدیکی آن محل می‌آیند. از جلوی ستون حاجی را می‌بینیم که با عجله و شتاب به سمت محل حادثه می‌دود. در تصویر لانگشتاتی حاجی را می‌بینیم که به کنار رضا رسیده و به سمت سوراخ خالی شده جاده، سرک می‌کشد. همه بچه‌ها ساکت و بی‌صدا بر سر و صورت خود می‌کوبند. همه جا سکوت حاکم است و هیچ صدایی شنیده نمی‌شود. تنها گاهگاهی صدای ناله بسیار بی‌رمقی از اعماق دره می‌آید. صدای مغموم خبرنگار بر روی این تصویر شنیده می‌شود.

صدای خبرنگار:

تا اون لحظه پنج تا شهید داده بودن و شصت تا زخمی، تازه هنوز درگیری هم شروع نشده بود. برای هادی هیچکس کاری نمی‌توانست بکنه، هیچکس، جسم بیمار و نحیف هادی تو قعر برفهای ته دره لحظات آخر را می‌گذراند و حاجی فقط با چشمهاش اشکبارش به ته دره خیره شده بود و از ته دل مرگش رو آرزو می‌کرد. چقدر سخته برادر وقتی که تو منو صدا بزنی و من نتونم برات کاری انجام بدم، این حرف امام حسین بود وقتی که به جنازه نیمه‌جون ابوالفضل رسید. حاجی بلند شد و زیرلب فقط گفت یا ابوالفضل. جوری به سمت سر ستون قدم بر می‌داشت که انگار برای کشته شدن می‌رفت، آخه پاسگاه ژالانه توى چند قدمی اونها بود.

حمیده ورق می‌زند، شماره صفحه بعد ۹۲۱ می‌باشد. ناگهان تعامی دست‌نوشته‌ها را محکم بر زمین می‌کوبد. فریبا در کنار پنجره به حمیده می‌گوید.

فریبا:

خوب بعد؟!!

حمیده:

بعدش نیست... ناتمومه.

انگار دنیا بر سر فریبا خراب می‌شود. با چشمان لبریز سؤال به دست‌نوشته‌های افتاده بر زمین خیره می‌شود و محو و مات به سمتش گام بر می‌دارد. به محض رسیدن به دست‌نوشته‌ها آرام خم می‌شود و آنرا بر می‌دارد. دوربین کلمات آخر صفحه را نشان می‌دهد.

آخه پاسگاه ژلانه توی چند قدمی اونها بود.

دست فریبا کاغذ را کنار می‌زند و صفحه پشت آن نمایان می‌شود. در سطر اول صفحه نوشته شده است.

جهنمی به پاشده بود... جهنم...

در قاب پنجره همزمان با صدای انفجار، قارچ آتشین انفجار مهیبی را می‌بینیم. حمیده که با وحشت به پنجره می‌نگرد. سراسیمه به سمت پنجره می‌رود و از قاب آن به بیرون می‌نگرد. فریبا با صدایی لرزان و وحشت‌زده با سرعت نوشته‌های کاغذ را می‌خواند.

فریبا:

هجوم دویست و هشتاد تانک لشکر ۳ زرهی؛ با آرایش نعل اسپی، به سمت خط تیپ ۲۷ در دز مرزی شلمچه آغاز شد. از آسمان گلوله می‌بارید و از زمین آتش می‌جوشید. زمین و آسمان می‌لرزید و بوی باروت نفسها را بریده بود. اکثر چههای گردان مقداد در جناح چپ دز یا شهید شده بودند و یا در آستانه شهادت بودند. بیست، سی نفر باقی مونده هم یا به دنبال شکستن محاصره بودند و یا پی مهمات و آب می‌گشتن، یکی از تشنگی داشت پرپر می‌زد، یکی از زخم ترکش.

وقتی که کوه گم شد

دوربین به قاب پنجره‌ای که حمیده در کنار آن ایستاده می‌رسد از آنجا لانگ‌شات پُر‌گرد و خاک خط در جبهه جنوب نمایان است، رگبار انفجار خمپاره گلوله‌های توپ و موشک کاتیوشای زمین را شخم می‌زند، دوربین در میان دود و آتش با شتاب به جلو می‌رود و از کنار صفحه شهدا می‌گذرد، تعدادی از بچه‌های روزمنده، سرپا خاک‌آلود با بازویندهای سبز رنگ، در حال دویدن از کنار دوربین عبور می‌کنند. روزمنده ا قبضه آرپی جی بدون گلوله‌اش را در مشت می‌فشارد.

رژمنده ۱:

این طور که تانکهاشون دارن جلو می‌کشن، حتم دارم می‌خوان بیان رو
خاکریز و خط مارو پشت دژ قیچی بزن!

رژمنده ۲:

موشک نداری؟

رژمنده ۳:

آخریش هم زدم محمود، اما لامصبا بهشون کارگر نیست!
دوربین در گرد و غبار و انفجار به پیش می‌رود به کنار بیسیم چی مجروی که سرش را باندپیچی کرده و نصف صورتش غرق خون است می‌رسیم. گوشی بی‌سیم در دست مرتضی فرمانده گردان مقداد است و فرمانده گردان با فریاد با بسی سیم صحبت می‌کند.

مرتضی:

هیچ راهی نداریم، خرچنگاوش از راست می‌زنن، از چپ می‌زنن، از رو به رو می‌زنن، از آسمون هم مثل بارون خمپاره می‌ریزه. سیزده کیلومتر پشت سرم دشمنه، جلوم هم یه فوج خرچنگ!... پوشش هوایی نداریم حاجی!

صدای حاجی:

مرتضی! همت رفته بالای سر ابوذر، شهیازی و همدانی هم پشت

انصارو گرفتن. من دارم میام اونجا، استقامت کنید برا در جان، تا خودم
برسم. مفهومه؟

مرتضی:

احمد جان! کجا؟ معلوم نیست تا پنج دقیقه دیگه ما زنده بموئیم،
بی فایدس حاجی، خطرناکه اینور نیا.

صدای حاجی:

تو فقط یه کم دیگه جلوی رخنه شون رو سد کن، بچه ها آلان روی خط
سیاه تا شماخ خرم شهر درگیراند. مقاومت کن، او مدم.

صدای حاجی قطع می شود مرتضی با پیشانی مجروح و شمایلی خاک آلود
بی رمق گوشی را پایین می آورد و نامید و حیرت زده به بی سیم چی می نگرد.

بی سیم چی:

چی شد آقا مرتضی؟ چی گفت؟

مرتضی:

حاج احمد داره میاد اینجا...

بی سیم چی با وحشت فریاد می زند.

بی سیم چی:

تو این جهنم؟!!

ناگهان انفجار خمپاره‌ای در چند متری تمام کادر را پر از آتش و خاک می کند.
دوربین به شدت تکان می خورد. در میان فریاد فرمانده گردان که در زیر کادر بر زمین
دراز کشیده، صدای ناله بی سیم چی شنیده می شود. دوربین در میان گرد و خاک به
دنیال بی سیم چی می گردد. مرتضی با پایی لنگ خود را بر زمین می کشد و به دنبال

وقتی که کوه گم شد

بی سیم چی می گردد. ناگهان در زیر غبار، تصویر محی از بی سیم چی را که به خاکریز تکیه داده می بیند، بی سیم چی سر ندارد. مرتضی، دردمند خم شده، بر رگهای بریده گلوی بی سیم چی بوسه می زند و لرزان می گوید:

مرتضی:
يا حکم الحاکمین.

سپس در حالی که کوله بی سیم را بر دوش انداخته و در طول خاکریز لنگان لنگان میدود به بچه ها فرمان می دهد.

مرتضی:
اون مین هارو ببرید بزارید جلوی مسیرشون.

روزنده ۱:
برادر مرتضی! همین پشتن، چسبوندن به خاکریز.
مرتضی:
بدارید روی خاکریز، یا علی، یه نفر بیار کمک کنه.

مرتضی در حالی که دست می اندازد و زیریغل دو مجروح را می گیرد و از زمین بلند می کند، یک روزمنده هم با پای مجروح از راه می رسد و پاهای مجروح ها را می گیرد.

فریبا به کاغذها خیره شده. حمیده بی صبرانه می پرسد:

حمیده: چی شده؟
فریبا کاغذی را به حیده نشان می دهد.
فریبا: ترجمه یه صورت جلسه، اگه اشتباه نکرده باشم.
حمیده: صورت جلسه؟... این دیگه چیه؟
فریبا: بذار بخونم، معلوم میشه.

فریبا با سگرمه‌های درهم رفته، شروع به خواندن می‌کند. دستپاچه و ناشی می‌خواند.

فریبا: سرفرمانده‌ی کل نیروهای مسلح عراق راز، امانت دوست
به کلی سری تاریخ ۱۹۸۲/۵/۷

موضوع: اجلاس فوق العاده فرماندهان
تابعه سپاه سوم

حضور: سرلشکر ستاد صلاح قاضی فرمانده سپاه سوم، سرتیپ ستاد جواد اسعد شیتبه فرمانده لشکر ۳ زرهی، سرتیپ ستاد طالع الدوری فرمانده لشکر ۹ زرهی، سرهنگ ستاد محسن عبدالله فرمانده تیپ ۱۲ زرهی.

در اثنای قرائت فریبا، تصویر دیزالو می‌شود به قرارگاه فرماندهی سپاه سوم ارتش عراق.

■ تنومنه - قرارگاه تاکتیکی سپاه سوم عراق

درون قرارگاه، سه ژنرال و یک سرهنگ عراقی، نگران برگرد میزی که نقشه بزرگی از منطقه غرب کارون بر روی آن گسترده است، خیمه زده، سخت مشغول مباحثه‌اند. ژنرال ارشد؛ صلاح قاضی فرمانده سپاه سوم، در حالی که گوشه سبیل پرپشت خود را به دندان می‌گزد، آتن را روی خط سیاهی که از شمال به جنوب نقشه امتداد یافته می‌کشد و می‌گوید:

سرلشکر قاضی: آقایان! شما به من تضمین داده بودید جاده محمره به اهواز رو حداکثر تا صبح امروز از ایرانی‌ها پس بگیرید اما حالا ...

سرتیپ شیتبه فرمانده لشکر ۳ زرهی با تک سرفه‌ای کلام سرلشکر قاضی را قطع می‌کند.

سرتیپ شیتبه: عذر می‌خوام رشته کلام فرمانده محترم سپاه را قطع می‌کنم، اما قربان، دشمن در جریان عبور از کارون و رسیدن به دز ما بر روی جاده محمره غافلگیری مون کرد...

سرلشکر قاضی، خشنناک به سرتیپ شیتبه می‌توپد.
سرلشکر قاضی: خفه شو شیتبه!... حیف اون لشکر سوم زرهی که دادمش دست

تو...

سرلشکر خشم سرکش خود را فرو خورده، اندیشناک دست به چهار نشان روی سینه خود می‌کشد و ادامه می‌دهد.

... می‌دونی این نشان‌ها رو چطور از دست سیدالرئیس صدام گرفتم؟... با همین لشکر!... من با همین لشکر سوم زرهی، محمره رو از چنگ ایرانی‌ها درآوردم. هویت عجمی خرمشهر، زیر شنی تانک‌های همین لشکر له شد تا بتونیم اسم شهر رو به محمره تبدیل کنیم. اما تو... تو بی‌عرضه، بعد از هفت شبانه‌روز، بتونستی باهаш یه مشت نیروی سبک اسلحه ایرانی رو از جاده محمره-اهواز عقب بزنی.

سرتیپ شیتنه: یگان من هنوز هم درحال بازسازیه قربان... ضربه ناشی از شکست محاصره آبادان توسط دشمن، کمر این لشکر رو شکسته... اگه دو ماه پیش که مارو بعنوان یگان احتیاط به غرب دزفول فرستادین، به موقع اقدام به عقب‌نشینی نکرده بودم، فی الحال اسم لشکر ۳ زرهی از سازمان رزم ارتش عراق خط خورده بود.

سرلشکر قاضی زهرخندی بر لب می‌گوید:

سرلشکر قاضی: عقب‌نشینی! هه!... بهتر بود می‌گفتی فرار جانانه سرتیپ!

سرتیپ شیتنه بغض خود را فرو خورده، شرمسار سر به زیر می‌اندازد. سرتیپ الدوری فرمانده لشکر ۹ زرهی به نشانه درخواست اذن صحبت، دست بلند می‌کند. سرلشکر قاضی با کراحت به او نگریسته می‌گوید:

سرلشکر قاضی: بذراید ببینیم فرمانده لشکر نهم چه فرمایشی دارن!... حرف بزن دوری.

سرتیپ الدوری: قربان، متأسفانه شما دشمن رو دستکم گرفتید! همون طور که دو ماه پیش، سرلشکر فخری فرمانده سپاه چهارم هم در نبرد شوش-دزفول اونارو دستکم گرفت و دیدیم چه به روزگار سپاه چهارم و لشکرهای قدر ۱۰ زرهی و ۱ مکانیزه‌اش آورد.

سرلشکر قاضی فاقهه خنده را سر می‌دهد.

سرلشکر قاضی: طالع، تو داری دشمن رو زیادی گنده می‌گئی. اونا حتی یه

ژنرال آکادمی جنگ دیده تو رده‌های ستادشون ندارن.

سرتیپ شیتنه که به زحمت آب دهان خود را قورت می‌دهد می‌گوید:

سرتیپ شیتنه: در عوض توی میدون جنگ، فرماندهان زیده‌ای تربیت کردن
قربان... فرض کنید همین متولسلیان!

سرلشکر قاضی یکه خورده می‌پرسد.

سرلشکر قاضی: متولسلیان؟... همون که تونست در جناح شمال شرق محمره به
جاده آسفالت برسه؟

افسان حاضر، به تأیید سرتکان می‌دهند.

سرلشکر قاضی: ولی عکس‌های هوایی و گزارش‌های استخبارات نظامی ما
نشون میداد چیزی از یگانش باقی نمونده.

سرتیپ شیتنه: واقعیت چیز...

سرلشکر قاضی بی حوصله کلام سرتیپ شیتنه را قطع می‌کند.

سرلشکر قاضی: بله، قبول دارم، این یکی استثناء است. در طراحی و اجرای
مانور آفندی درگیری‌های منطقه سپاه چهارم، باهوش عمل کرده اما
اون مال گذشته‌اس. در اون مقطع تونست علی‌رغم اطلاعات دقیق
و عکس‌های ماهواره‌ای ارزشمندی که آقای کیس رئیس C.I.A به
ما داده بود، با تک احاطه‌ای غافلگیر مون کنه و حتی توپخونه سپاه
چهار رو بگیره، ولی این بار، به خاطر شرایط متفاوت زمین و به
یمن آرايش دفاعی مناسب مون در غرب کارون، اون هم مثل سایر
واحدهای دشمن، ناچار شد شاخ به شاخ با ما طرف بشه. شما
آقایون خوب می‌دونید که ایرانی‌ها، به علت ضعف مفرط زرهی و
توپخانه و فقدان پوشش هوایی گسترده، در تک جبهه‌ای، کلاً
عاجزند.

سرهنگ عبدالله فرمانده تیپ ۱۲ زرهی، در حالی که با تشویش، نوک آتن را
روی نقطه خط مرزی می‌زند، می‌گوید.

سرهنگ عبدالله: من فکر می‌کنم موضوع مهم فعلاً اینه بفهمیم یگانی که دیشب
تونست با رخنه از قلب ڈو تیپ زرهی مکانیزه ما در تقاطع کانال آب
با جاده اهواز-محمره، خودش رو سیزده کیلومتر تا مرز بین‌المللی

جلو بکشونه و روی دژهای مرزی غافلگیر مون کنه، چه هویت و اهدافی داره. جسارتاً، من بیش از او نکه نگران سرنوشت محمره باشم، نگران موقعیت بصره‌ام.

ناگهان سکوت سنگین و ابهام‌الودی بر فضای جلسه حکم‌فرما می‌شود. سرانجام سرتیپ الدوری سکوت را می‌شکند.

سرتیپ الدوری: هیچکس فکر نمی‌کرد یگان سالم و دست نخورده‌ای در اختیار رضاپی و صیاد شیرازی مونده باشه. البته من به اندازه سرهنگ عبدالله نگران نیستم. پروازهای شناسایی انجام شده روی نوار مرزی حاکی از این بوده که یگان دشمن در منطقه دژ‌الآن هر دو جناحش خالیه و هیچ لشکر یا تیپی نتوانسته چپ و راست این واحد رو پوشش بده. فقط باید دید این یگان چه هویتی داره تا بعد بتونیم براساس شناخت سابقه رزمی و عملکرد فرماندهیش، تدبیر مناسبی برای دفع اونا از مرز در نظر بگیریم.

سرلشکر قاضی: باهات موافقم، فقط امیدوارم که... دفعتاً یک سرگرد عراقی با عجله وارد شده، محکم سلام نظامی می‌دهد. سپس با احترام، پوشیده‌ای را به سوی سرلشکر قاضی می‌گیرد. سرلشکر قاضی، خشنود پوشیده را گرفته ادامه می‌دهد.

سرلشکر قاضی: ...اینم گزارش آخرین شنودهای ما.

سرلشکر قاضی با تائی برگه‌های درون پوشیده را ورق می‌زند. همه حضار بی‌صبرانه به او چشم دوخته‌اند. ناگهان رنگ از چهره سرلشکر می‌پرد. در حالی که دانه‌های درشت عرق بر پیشانی اش نشسته، پوشیده را روی میز رها می‌کند. حاضرین، نگران به او و به یکدیگر می‌نگرند. سرانجام، سرلشکر قاضی، با دندان قروچه می‌گوید.

سرلشکر قاضی: حق با تو بود طالع... نباید دشمن رو دستکم می‌گرفتیم... هویت یگانی که به دژ زده، معلوم شد!

سرلشکر قاضی دمی مکث می‌کند. فرماندهان حاضر، مضطرب و بی‌قرار، چشم به لب‌های فرمانده سپاه سوم دوخته‌اند. او، خرد و خسته، روی صندلی وامی رود.

سرلشکر قاضی: تیپ ۲۷ پیاده سپاه پاسداران به فرماندهی متولسان.

فرماندهان حاضر، نفس در سینه حبس می‌کنند. سرهنگ عبدالله با چشمانی گردشده از فرط حیرت هوار می‌کشد.

سرهنگ عبدالله: نه، نه! حتماً اشتباہی صورت گرفته... بیشتر از هشتاد درصد نیروهای این تیپ در جناح شرقی جاده محمره -اهواز قتل عام شدن.

سرتیپ الدوری که با دقت اوراق شنود را بررسی می‌کند، به نشانه نفی سر تکان می‌دهد.

سرتیپ الدوری: اشتباہی در کار نیست سرهنگ عبدالله. تیپ بیست و هفت! سرهنگ عبدالله، سرسخت، حاضر به پذیرش مطلب نیست و ادامه می‌دهد. سرهنگ عبدالله: باور نمی‌کنم! مگه اینکه ایرانی‌ها دو تا تیپ ۲۷ داشته باشند. سرلشکر قاضی، بی حوصله از مشاهده مشاجرات لفظی افسران تحت امر خود، سیگار برگی روشن می‌کند و بعد، کلاه بره سیاه خود را از سر برداشت، روی میز پرتو می‌کند. پُک عمیقی به سیگار زده، دستی به سرشن می‌کشد و آندیشناک و عبوس، خبره به نقشه می‌گوید.

سرلشکر قاضی: پس متولیان که تونسته به مرز رخنه کنه! حالا باید دید چطور میشه سر این افعی زیرک رو پشت دژهای شلمچه به سنگ کوبید.

سرتیپ شیتنه، مصمم و مغورو، در حالی که خبردار می‌ایستد، رو به فرمانده سپاه سوم می‌گوید.

سرتیپ شیتنه: به من اعتماد کنید قربان... من با همین لشکر در حال بازسازی خودم، صبح تا حالا جلوشونو سد کردم. فقط تیپ ۱۱۲ زرهی رو هم به عنوان واحد تقویتی به من بدین...

سرتیپ شیتنه نفس تازه کرده، دندان بر دندان سائیده و ادامه می‌دهد.

سرتیپ شیتنه: دفن شون می‌کنم... هم تیپ ۲۷ رو، هم اسطوره شکستنا پذیری فرمانده بلند پروازش رو!... از شرفم ضمانت می‌دم.

سرلشکر قاضی، مرد به سرتیپ شیتنه نگریسته می‌گوید.

سرلشکر قاضی: بسیار خوب شیتنه، تیپ سرهنگ عبدالله در اختیارت. اما بذار یه نکته رو بہت تفهیم کنم؛ نه اینجا غربِ دزفوله، نه سپاه سوم ما،

سپاه چهارم سرلشکر فخری.

اعتبار عراق، عزّت ارتش، سرنوشت محمره، امنیت بصره و حتی زندگی من و تو، به این نبردگره خورده. یا باید پیروز بشیم، یا اینکه با شلوارهای خیس، جلوی جوخه اعدام صحرایی صدام بایستیم! فربایا از خواندن بازمانده، نفس در سینه حبس کرده است. حمیده با حیرت، در حالی که چشم در چشم او دوخته، پیش می‌آید و الباقی کاغذها را از دستِ فربایا خارج می‌کند.

حمیده: باید ببینیم این گره کور چه جوری باز میشه.

فربایا ملتمنس، سرشانه‌های حمیده را چنگ زده، می‌گوید.

فربایا: تورو خدا، بذار باقیش رو هم من بخونم.

حمیده پس از درنگی کوتاه، کاغذها را به فربایا عودت می‌دهد و خود متفکر، به پنجه نزدیک می‌شود و به دوردست‌های افق چشم می‌دوزد. تصویر آسمان دوردست حل می‌شود به تصویر آسمان شلمچه و نگاه دوربین که آرام از بالا، رو به پائین و خاکریز دژ سیر می‌کند.

■ انتهای خاکریز

دو رزمنده که با خود مین‌ضد تانک را حمل می‌کنند به پشت خاکریز می‌رسند، با عجله از خاکریز بالاکشیده و در سینه کش بیرونی آن به کمک دستهایشان دو حفره ایجاد می‌کنند. همزمان از بالای سر آن دو یعنی از نوک خاکریز به فاصله ۳۰۰ متری لوله تانک عراق نمایان می‌شود و به محض نمایان شدن لوله تانک، گلوله شلیک می‌کند و تمام صحنه را خاک پر می‌نماید. دو رزمنده در حالی که دو مین را در حفره‌ها جای می‌دهند، با عجله خود را با پایین خاکریز می‌غلطانند و سپس سینه خیز از محل دور می‌شوند. دوربین در امتداد خاکریز حرکت می‌کند و اوضاع بچه‌ها را نشان می‌دهد. اکثر مجروهان در دل خاکریز و در پناه حفره‌های کوچکی افتاده‌اند و ناله می‌کنند، دسته‌دسته جنازه شهدا بر سینه خاکریز افتاده، دوربین در آخر به مرتضی می‌رسد. مرتضی خطاب به بچه‌هایی که در دل خاکریز پناه گرفته‌اند فریاد می‌زند.

مرتضی:

هر کسی می خواهد عقب نشینی کنے یا علی، اما من، فرمانده این گردانم؛ باید
کثارت مجرو حها بمونم.

تصاویر چهره پر گرد و خاک بجهه هایی که هنوز زنده اند را می بینیم یکی سرش را
به علامت مخالفت تکان می دهد، یکی پیشانی را بر روی زانوانش می گذارد. یکی در
سنگر انفرادی بیشتر فرو می رود. ناگهان رگبار موشک های کاتیوشایا بر سینه کش
خاکریز دژ باریدن می گیرد. دوباره همه جا را دود و آتش پر می کند. مرتضی با
پیشانی مجروح به اطراف می نگرد. ناگهان در میان گرد و خاک انفجارها شبح
رزمدهای را از دور می بیند. ناباورانه چشم تیز می کند تا او را شناسایی کند، رزمده
که با عجله به سمت خاکریز می آید. عصایی در زیر بغل دارد. چشمان متوجه مرتضی
همچنان خیره است و پلک نمی زند. ناگهان با صدایی لرزان، با خود می گوید.

مرتضی:

یا پیغمبر، این حاج احمد، یا علی...

مرتضی در زیر انفجارهای پی در پی به سمت حاج احمد می دود به محض
رسیدن به او با صدایی بلند می گوید.

مرتضی:

حاجی چرا او مدلی اینجا.

ما تصویر حاج احمد و مرتضی را در میان گرد و غبار می بینیم. حاج احمد
همچون شیر می غرد.

حاج احمد:

چیه، چه خبر شده؟

مرتضی:

وقتی که کوه گم شد

اینور تانک، اونور تانک، همه جا تانک ده تایی ازشون زدیم ولی همه آربی جی زنها رو شکار کردن! گلوله آربی جی نداریم یه دونه نازجک هم نداریم.

حاج احمد در حالی که همچون شیر زخمی به کمک عصا گام بر می‌دارد به موازات خاکریز حرکت می‌کند و خطاب به مرتضی می‌گوید.

حاج احمد:
فشنگ کلاش که دارید؟

مرتضی:
بله، اما...

حاج احمد:
زودباش به بچه‌ها بگو هوایی شلیک کنن، یالا عجله کن همه بچه‌ها هوایی بزنن.

مرتضی خطاب به بچه‌هایی که در سینه خاکریز پناه گرفته‌اند فریاد می‌زند.

مرتضی:
همه هوایی تیراندازی کنید، یالا رگبار بیندید.

حاج احمد با گامهایی پرشتاب به سمت تانکی که در نزدیکی خاکریز در آشیانه‌اش پارک کرده می‌رود، مرتضی باعجله خود را به حاج احمد می‌رساند. حاج احمد به محض رسیدن به تانک خطاب به راننده تانک که در زیر تانک پناه گرفته - فریاد می‌زند.

حاج احمد:

بپر بالا تانک رو روشن کن، عجله کن.

راننده تانک بیشتر در زیر تانک پناه می‌گیرد و خطاب به حاج احمد می‌گوید.

راننده تانک:

باید فرماندهام به من دستور بده.

حاج احمد با عصبانیت فریاد می‌زند.

حاج احمد:

می‌گم بلند شو تانک رو روشن کن و گاز بده.

راننده تانک:

تو فرمانده من نیستی، من این کار رو نمی‌کنم.

حاج احمد ناگهان عصایش را با خشم به گوشاهی پرتاب می‌کند و به سمت راننده که در زیر تانک پناه گرفته هجوم می‌برد تا دست او را بگیرد و او را بیرون بکشد، راننده تانک به سرعت در زیر تانک می‌رود بلکه از دست حاجی فرار می‌کند. حاجی ناگهان همچون شیری زخم خورده به سمت مرتضی هجوم می‌برد و در یک لحظه اسلحه را از دست او می‌گیرد و به سمت تانک و راننده نشانه می‌رود و رگباری بر روی زمین می‌بندد و با تمام قدرت بر سر راننده تانک فریاد می‌زند.

حاج احمد:

بچه‌های مردم دارن شهید می‌شن، بیا بیرون.

راننده تانک با وحشت از زیر تانک فریاد می‌زند.

راننده تانک:

آخه دارن می‌زنن، نمی‌شه...

وقتی که کوه گم شد

حاج احمد:

تو فقط برو توی تانک بشین و گاز بد، همین، گاهگاهی هم یک گلوله
شلیک کن. میای بیرون یا با اسلحه بیرون بیارمت.

راننده تانک و حشت‌زده سرش را زیر تانک بیرون می‌آورد و با عجله بیرون
می‌خزد و به سرعت از تانک بالا می‌رود و به داخل می‌جهد و درب آن را می‌بندد.
همزمان تانک با صدای مهیبی روشن می‌شود. حاج احمد در زیر رگبار انفجار و
خمپاره به سمت بولدوزر که در نزدیک خاکریز افتاده اشاره می‌کند و خطاب به
مرتضی می‌گوید.

حاج احمد:

یکی رو بفرست اون بولدوزر رو روشن کنه و فقط تا آخر گاز بد.

مرتضی به سمت بولدوزر می‌دود، رزمnde‌هایی که در سینه کش خاکریز پناه
گرفته‌اند همچنان هوایی شلیک می‌کنند. تانک با صدای مهیبی در جا پی در پی گاز
می‌دهد و گاه گاه گلوله‌ای شلیک می‌کند. ناگهان بر این حجم صدا صدای گوش
خراش بولدوزر نیز افزوده می‌شود. و حاج احمد در حالی که با عصا لنگان لنگان
می‌دود خطاب به نیروها فریاد می‌کشد.

حاج احمد:

برادرهای من! شما به سلاحی مجهز‌اید که تمام تسلیحات مدرن شرق
و غرب از مقابله باهاش عاجز و اون؛ الله اکبر.... کلید فتح قدس و
مظهر قدرت نمایی جهانی انقلابیون الله اکبر... با توکل به خدا همه با من
بگن؛ الله اکبر!

رزمnde‌ها پی در پی گلوله شلیک می‌کنند و الله اکبر می‌گویند. در محوطه پشت
خاکریز غوغایی به پا شده، تانک شلیک می‌کند، بولدوزر گاز می‌دهد، هیاهوی
الله اکبر همه جا را پرکرده، نخستین تانک پیشتاز و جلو دار عراق که از سینه کش دژ در

حال بالاکشیدن است، درست در خط الرأس خاکریز منفجر می‌شود! مین ضد تانک کاشته شده تانک را منهدم کرده است. در میانه نعره‌های تکبیر نیروها و انبوهی دود و غبار، دیگر تانک‌ها متوقف شده، به سرعت دور زده، عقب می‌کشند. نیروها با قوت قلب مضاعف از خاکریز بالا آمده با رگبار کلاش و فرباد تکبیر دشمن فراری را بدرقه می‌کنند. تصویر خاکریز غبارآلود، حل می‌شود در تصویر درشت دستنوشه و صدای فربا که آخرین سطور را می‌خواند.

فریبا: شهید حسن باقري فرمانده قرارگاه نصر گفته بود؛ سنگین‌ترین پاتک سپاه سوم دشمن رو، برادرهای ما فقط با مهمات الله‌اکبر دفع کردند.
الله اکبر!

■ خانه حمیده ■

نیما که جوان بسیار خوش‌تیپ و خوش‌لباسی است مجموعه دست‌نوشه‌ها را که انگار خوانده به جلوی حمیده و فربا پرتاپ می‌کند. دست‌نوشه‌ها بر روی میز پخش می‌شود. نیما بالحن عصبانی و تمسخرآمیز می‌گوید:

نیما اینا دیوانه‌ان، دیوانه‌هایی که باید تو بیمارستان بستری بشن همه این نوشه‌ها تبلیغاتیه، نویسنده این حوادث هم عین خود همون‌ها دیوانه بوده. آخه معنی نداره، یه مشت انسان به جون همدیگه بیفتنه هم‌دیگه رو تیکه پاره کنن کجاش بالرزش و حمامه‌امن. حمامه شکافتنه هسته اتمه، فرستادن یه ماهواره غول‌پیکر به فضا است. شماها احساساتی شدید، به مسائل منطقی و دقیق نگاه نمی‌کنید. کل ماجرا این بوده که رژیم ایران قصده صادر کردن آشوب و انقلاب رو به کشورهای همسایه داشته، خوب کشور عراق هم برای جلوگیری از این صدور دست به حرکت نظامی زده و جلوی این رژیم آشوب طلب ایستاده... رژیم ایران دنیال قدرت بیشتر و خاک بیشتر بود عراق هم به فکر حفظ قدرت اش و دفاع از خاک خودش. اینکه دیگر هیا هونداره و کف زدن و هوراکشیدن نمی‌خواهد.

فریبا که ساکت به حرفهای نیما گوش می‌دهد ناگاه با صدایی آرام می‌گوید:

وقتی که کوه گم شد

- فریبا: اگر عراقیها برای دفاع از خاک خودشون می‌جنگیدن پس چرا اول او نا اومدن خاک مارو اشغال کردن.
- نیما: چون پیش‌بینی می‌کردن ایران قصد تجاوز و سیعی رو داره و صدور انقلاب شعار قبل از این تجاوزه.
- فریبا: لابد عراقی‌ها هم قصاص قبل از جنایت کردن. چون احتمال تجاوز می‌دادن خودشون پیش‌دستی کردن.
- نیما: خوب این حرفهارو می‌زنی که چی؟ می‌خوای به اون دیونه‌هایی که به اسم رزم‌نده خون عراقی‌هارو می‌ریختن لقب دلور و ابرمرد بدی؟! خوب بده. اگر احساسات مالیخولیایی تو هم با این کار ارضاء می‌شه خوب به اونها بزرگترین لقب‌ها رو بده.
- فریبا: یعنی همه اونهایی که تو جبهه می‌جنگیدن و جلوی تجاوز عراق ایستاده بودند مالیخولیای خون‌ریزی داشتن.
- نیما: پس چی؟ بی‌ایم و شجاعت داشته باشیم و با واقع‌بینی بزنیم زیر همه این تبلیغاتها. بین عزیزم من نمی‌دونم شما چقدر اهل مطالعه هستید، اما من به اندازه خواب و خوراک به مطالعه و آگاهی اهمیت می‌دم. مطالعه مثل اکسیژنه برای من. اگر شما یه مقدار مطالعات جامعه‌شناسی داشته باشی این رو می‌فهمید که در هر جامعه‌ای همه افراد، هنجر و نرمال نیستند، عده زیادی به علتهای مختلف فقر، سوء‌تربیت، بی‌سوادی، تنبیه‌های کودکی و... دچار عقده‌های دلخراشی می‌شن که مثل بمب ساعتی در درونشون جاسازی می‌شه.
- حالا این افراد آنرمال در کنار افراد نرمال این جامعه راه میرن و زندگی می‌کنند. وقتی در این جامعه حادثه‌ای رخ می‌ده این افراد برای ارضاء اون عقده‌ها و انفجار اون بمب ساعتی، به دور اون حادثه جمع می‌شن و مسیر حادثه رو به سمت خشونت و خون‌ریزی می‌کشونن به خاطر همین می‌بینی که به محض یه عطسه کردن عراق تمام این افراد عقده‌ای و مریض توی جبهه‌ها جمع می‌شن و اون کاری رو می‌کنن که خودتون شاهد بودید. این یعنی کمپرس عقده خشونت به نام دفاع از انقلاب.

فریبا: با این آگاهی وسیع و دقیقی که شما از این افراد عقدهای در جامعه ما دارید باید دویست سیصد نفر از این افراد مريض جبهه رفته رو مرد
مطالعه و بررسی قرار داده باشید و از نزدیک روحیه‌های بیمار اونها را کالبد شکافی کرده باشید.

نیما: نیازی به این کار نیست علم جامعه‌شناسی و روانشناسی به تو فرمول و قالب می‌ده.

فریبا: و همین علم به شما می‌گه که سوژه و فرد رو از نزدیک بررسی آزمایشگاهی کن و بعد در فرمول و قالبهای تعیین شده بلدار درسته؟
نیما: اتفاقاً در همه جا، علم حرف کلی بدون بررسی آزمایشگاهی نمی‌زن، علم با میکروسکوپ به سلول نگاه می‌کنه انسان که کمتر از سلول نیست.

نیما: خوب مقصود
فریبا: شما که اینقدر با قدرت و اطمینان از مريضی و عقدهای بودن تمام این جبهه رفته‌ها صحبت می‌کنید باید حداقل روی ۵۰، ۶۰ هزار نفر از اونها مطالعه و تحقیق آزمایشگاهی و از نزدیک کرده باشید.
درسته؟

نیما: خوب چرا هی تکرار می‌کنی؟!
فریبا: می‌شه از شما خواهش کنم اسم ده نفر از این افراد جبهه رفته رو که از نزدیک مورد مطالعه روانی قرار دادید، نام ببریل.

نیما: چه کمکی به بحث ما می‌کنند؟
حمدیده: اگر تو پذیرفتی که شرط علمی نظر دادن، بررسی میکروسکوپی و آزمایشگاهی سوژه است پس باید حداقل ده نفر از این مريض‌های روانی جبهه رفته رو اسم ببری که تو از نزدیک اونها رو بررسی کردی و به این نتیجه رسیدی که همه اونها آدمهای ناهنجار و آنرمالی هستند.

نیما: من فقط این رو به شیما می‌گم که واقعاً برآتون متأسفم. برای اثبات یک دست‌نوشته پرت و پلا و مجھول من رو بازخواست علمی می‌کنید؟! این یعنی ایست مغزی به دست تبلیغات.

وقتی که کوه گم شد

فریبا: من فکر می‌کنم نیماخان شما به جای مطالعه و منطق، فحاشی و شانتاژ کردن برآتون اکسیژنه (فریبا از جا برمی‌خیزد) دوست نداشتم این حرف رو بزنم، اما باید بگم برای حمیده‌جون متاآسف شدم. پز علمی و روشنفکری دادن اما در منش، چماقی و مستبدانه عمل کردن شیوه انسانهایی که عقدة حقارت دارند. این رو به این دلیل می‌گم چون شمارو از نزدیک مورد مطالعه قرار دادم. اما شما دهها فحش و اتهام به یک مشت آدم وارد کردید که حتی اسم یک نفر از اونهارو نمی‌دونید...

نیما، قاهقه می‌خندد اما نیش دار. فریبا در حال بیرون رفتن از اتاق می‌گوید.
فریبا: این دست نوشته پرت و پلا و مجھول حداقل من رو علاقه‌مند کرده که برم و این افراد رو از نزدیک مورد بررسی قرار بدم و بعد رأی صادر کنم. اما من نمی‌دونم ذهن شما در چه هوایی تنفس می‌کنند که بدون سرسوزنی تحقیق با تمام قدرت رأی صادر می‌کنند.

فریبا در آستانه خارج شدن از اتاق می‌گوید.

فریبا: من به شما پیشنهاد می‌دم که به چشمهاتون هم اجازه نگاه کردن بدید فقط به گوشهاتون تکیه نکنید. خدا حافظ حمیده‌جون من این چند صفحه باقی مانده رو می‌خونم و برات می‌ارم، به امید دیدار نیماخان.

فریبا درب اتاق را می‌بندد. حمیده متفکر و غمزده به دستنوشته‌های پخش شده در روی میز خیره می‌نگردد، نیما نیز شکست خورده اما مغrovor به حمیده نگاه می‌کند. فضای ساکت اتاق بر نیما سنگینی می‌کند. ناگهان با صدای بلند شروع به خنده می‌کند و بالحن صمیمی می‌گوید.

نیما: دختر بانمکیه.

حمیده همچنان متفکر و بی حرکت به کاغذها می‌نگردد. نیما جابجا می‌شود و در حالی که این پا و آن پا می‌کند از صندلی بلند می‌شود و با لحنی تمسخرآمیز می‌گوید.

نیما: به چی فکر می‌کنی؟... اگر با تعصب هم بخوای قضاوت کنی باید رأی رو به نامزدت بدی نه به دوست... اینجور نیست؟

حمیده همچنان به کاغذها می‌نگرد.

نیما: من اصلاً ناراحت نیستم... من به احساساتی بودن زنها علاقه دارم... به خاطر همین خوشم میاد وقتی اینجوری خودنمایی می‌کنم.

حمیده به آرامی سرش را بالا می‌آورد و به نیما می‌نگرد. نیما از نگاه حمیده چشمش را می‌دزد و این پا و آن پاکنان کیف دستیش را بر می‌دارد و در حالی که به سمت درب اتاق می‌رود می‌گوید.

نیما: شب میام دنبالت شام بیریم بیرون.

حمیده لبخند تلخی به نیما می‌زند. نیما در حال بیرون رفتن از اتاق.

نیما: تلخی لبخندت منو آزار نمی‌ده. چون خوب می‌شناستم شب می‌بینم، خدا حافظ.

نیما بیرون می‌رود و حمیده به آرامی به کاغذها چشم می‌دوzd و در فکر فرو می‌رود.

■ اتاق فریبا

فریبا در اتاقش تنها نشسته و سه برگ در دستش دیده می‌شود. انگشت فریبا شاستی ضبط را می‌شارد، موسیقی بسیار ملايم و با احساسی شروع به نواختن می‌کند. فریبا نفس عمیقی می‌کشد و به نوشته‌های صفحه اول چشم می‌دوzd دوربین همزمان به چشمهای فریبا تزدیک می‌شود...

کات به...

محمد خطه که با چشمان پراشک رو به دوربین با تمام احساس صحبت می‌کند.

محمد خطه: برادر احمد، شما به من بگو، عاشق شدن جرم‌ه؟ عاشقیت حروم‌ه؟
به قرآنی که تو سینه محمده این چیزی که توی دل من هست یه ریزه
شیطونی نیست. دوست داشتن من پاک و پاکیزه‌اس عین آب. اما
نمی‌دونم چرا همه فک و فامیل و ایل و طایفه‌اش شمشیر از رو
بستن برای من، مادر و پدر بدیختم نفس نمی‌تونن بکشن بدون اجازه
فامیل. این وسط کی می‌سوze و خاکستر می‌شیه؟ من و اون. .

ناگهان از درب اتاق رزمنده‌ای نفس زنان وارد می‌شود و خطاب به حاجی می‌گوید.

وقتی که کوه گم شد

رزنده: ببخشید برادر احمد، از بیمارستان پیغام دادن که بچه‌های مجروح نیاز فوری به جراحی دارند و باید اعزام بشن تهران چیکار کنیم؟

صدای حاجی: سریع بفرستن، سریع

رزنده: با ما مشین؟!

صدای حاجی: نه با هلی کوپتر، بی سیم بزنید ستندج، هلی کوپتر بیاد.

رزنده به سرعت بیرون می‌رود. محمد خطه با رفتن رزنده به حاجی خیره می‌شود به علامت تأسف سرش را تکان می‌دهد و بالحنی تلخ می‌گوید.

محمد خطه: برادر احمد یه سیلی بزن تو گوشم و من رو از اتفاق بنداز بیرون. تو

چقدر بی‌کسی؟! وسط این اوضاع آشفته که از همه طرف دارن

مریوان رو می‌کوبن و آه در بساط نداری و با چنگ و دندون

داری شهر رو می‌چرخونی، من عوضی مشنگی عاشق پیشه او مدم و

دارم از عاشقیت می‌نالم... خوب چیکار کنم برادر؟ این فکر و این

ماجرای من رو مثل خوره داره می‌خوره، به پیغمبر برام کاری نداره

حرفه‌ام رو قورت بدم و ادای مقدس‌ها رو در بیارم و جسمم اینجا

باشه و دلم پیش اون، ولی چه خاکی به سرم کنم که تو مارو

اینجوری بار آوردمی، خودت می‌خوای که حرف دلم رو بهت بگم.

تو رو به پیغمبر راست بگو تو دلت از من بدت می‌داد نه؟ پیش

خودت می‌گمی بین برو بچه‌ها تو این شهر بی صاحب دنبال خدمت

به مردم و این مدد بی‌و جدان و بی‌عاطفه زانوی عاشقیت بغل

گرفته و مثل بچه‌داره گریه می‌کنه؟ درسته برادر احمد تو دلت اینه؟...

حاجی سرش پایین است در حالی که لبخند بر لب دارد می‌گوید.

حاج احمد: اگر بی‌عاطفه بودی که عاشق نمی‌شدی...

محمد خطه: این نامردی نیست که تو این المشنگه‌ای مریوان و تیر و ترکشی

ضد انقلاب من قیل ام یاد هندوستان کرده و واسه اون گریه می‌کنم؟

حاج احمد: گریه تو برای اینه که چرا اون دختر خانم رو به تو نمی‌دن، اگر

می‌دادن تو خیالت راهت بود و یه قطره اشک هم نمی‌ریختی،

می‌ریختی؟

محمد خطه: نه به خدا.

حاج احمد: پس آدم می‌تونه عاشق باشه و همسر آینده‌اش رو دوست داشته باشه و مثل شیر تو وسط کره‌های مریوان بجنگه.

محمد خطه: آره والله اگر فک و فامیلش اینجوری نمی‌کردن، غصه‌ای دیگه نداشتم. سر کیف تراز همه بچه‌ها با این نامردها می‌جنگیدم.

حاج احمد: ممد جون دلی که عشق رو نفهمه و عاشق نباشه، اوین دل مریضه. عشق به این مردم مظلوم مریوان، این بچه‌هارو کشونده به این شهر بی سرو سامون، و گرنه عقل میگه برو دنبال زندگی و تحصیل و کسب و کار خودت به تو چه به مریوانیها ظلم می‌شه.

محمد خطه: پس احساس گناه نکنم؟

حاج احمد: احساس گناه کسی باید بکنه که عشق‌های ناپاک تو دلشه. تو بی که به عشق این مردم، آواره کرستان شدی و مثل همه آدمها علاقه‌مند ازدواج با دختر خانمی شدی چه جای احساس گناه.

محمد خطه: با این فکر مشغولم چیکار کنم؟ همش و حشت این رو دارم که شوهرش بدن.

حاج احمد: مگر اونم عاشق تو نیست؟

محمد خطه: چرا احساس اون از من داغتر و پاک تره. فقط پدر و مادرش گیر فامیلن.

حاج احمد: درستش می‌کنیم. اگر زنده موندم هفته دیگه با هم میریم و مادر، پدرش رو راضی می‌کنم.

محمد خطه ناگهان شوکه می‌شود، ناباورانه از حاجی می‌پرسد.

محمد خطه: یعنی... یعنی برادر احمد! شما با من میای که پدر و مادرش رو راضی کنی؟!!

حاج احمد: آره مگر چیه؟

محمد خطه: مریوان چی؟

حاج احمد: چراغی که به خونه رو است به مسجد حروم، به مردم مریوان داره ظلم می‌شه به تو هم که کنار دست منی داره ظلم می‌شه، کمک به تو کمتر از کمک به مردم مریوان نیست، هست؟

محمد خطه: اونوقت اگه برو بچه‌ها بفهمن برای شما بد نمی‌شه؟

حاج احمد: فگه من به نظر بچه‌ها عمل می‌کنم، عاشقی زخم خورده به امام حسین رجوع کرد و گفت مگه یا ابا عبدالله، خود شما می‌دونید که در رسم عرب اگر پسر و دختری عاشق هم بشن تاید خویشاوندان دختر این وصلت رو حروم می‌دونن. حالا من مدهاست که در عشق فلانی می‌سوزم و اون هم در عشق من، اما به خاطر این رسم قدیمی خویشاوندای اون دختر و صالح مارو حرام اعلام کردن و به همین خاطر تمام زندگی برام شده جهنم و هر لحظه آرزوه مرگ می‌کنم. یا ابا عبدالله اگر این عشق خطاست کاری کنید که این عشق از قلبم بیرون بره و اگر خطا نیست یاریم کنید که هیچ یار و یاوری ندارم. امام حسین به محض شنیدن حرفهای جوان به سرعت بلند شد و دست جوان رو گرفت و رفت به در منزل دختر. به پدر دختر گفت: من برای شما چقدر ارزش دارم.

پدر دختر گفت: سرو جون من فدای خاک پای تو حسین جان تو آقا و ارباب منی. این چه فرمایشیه!!؟

امام گفت: اگر من خواسته‌ای از تو داشته باشم چیکار می‌کنم؟ پدر دختر گفت: هیچی، از خوشحالی می‌میرم، چون اجابت خواسته شما همون بهشتیه که خدا وعده داده.

امام گفت: پس من دختر پاکدامن تو رو برای این جوان خواستگاری می‌کنم. ببینم دخترت رو به این جوان می‌دی؟

پدر دختر گفت: نه تنها دختر و که چند برابر جهاز هم به افتخار خواستگاری شما به اون می‌دم.

حاج احمد در این لحظه اشک می‌ریزد و لبهاش می‌لرzed و می‌گوید.

حاج احمد: امام لبخندی زد و دستهای خسته و نامید جوان رو به دست پدر دختر داد و وقتی جوان به دست پدر بوسه زد و پدر هم به پیشومنی اون، چشمهای گریون دختر فقط به امام حسین نگاه می‌کرد. فقط به امام حسین.

محمد خطه شروع به گریستان می‌کند و شانه‌هاش از شدت گریه تکان می‌خورد. حاج احمد با دست قطره‌های اشک را از گونه خود پاک می‌کند و به محمد

می‌گوید.

حاج احمد: محمد خطه، امام حسین برای دلهای عاشق و مهربون اینقدر ارزش
فائل بوده، اونوقت من سگ کیم که همراه نیام. هر دو تامون توسل
به خودش می‌کنیم و هفتنه دیگه راهی می‌شیم. خود امام حسین با
دست مهربونش دل او نهار و نرم می‌کند.

محمد خطه گریه‌اش شدید شده و با صدای بلند ضجه می‌زند. گویا حالش آنقدر
منقلب شده که دیگر نمی‌تواند بنشیند، با حالی پریشان بر می‌خیزد و از اتاق خارج
می‌شود.

فریبا سر بر میز مطالعه‌اش گذاشته و سخت در خود فرورفته، صدای موسیقی
همچنان شنیده می‌شود، سه برگه دست‌نوشته بر روی زمین افتاده، صدای رعد و
برق می‌آید و نور آن بر روی برگهای دست‌نوشته زده می‌شود. در حالی که دورین به
سمت پنجره حرکت می‌کند صدای موسیقی و گریه فریبا شنیده می‌شود، باد و باران
پرده پنجره را تکان می‌دهد. دورین در خیابان قرار دارد و پنجره را از بیرون می‌بینیم.
فریبا همچنان سر بر میز می‌گرید، باد و باران پرده را به داخل اتاق می‌فرستد. دورین
به نرمی رو به پایین می‌کند و به تابلوی نام کوچه که به یک میخ آویزان است،
می‌رسد. باران تابلوی رنگ و رو رفته را می‌شوید. بر تابلو اسم کوچه نوشته شده:
کوچه شهید محمد خطه.

***

■ خیابان

در دکه گل فروشی کنار خیابان، جوانی با یک چشم نایینا دست بر زیر چانه
گذاشته و با خیابان می‌نگرد، صدای آهنگران از ضبط داخل دکه شنیده می‌شود.
صدای آهنگران: ای شهیدان به خون غلطان خوزستان درود
لاله‌های سرخ و پرپرگشته ایران درود

راننده تعقیب‌گر که مأمور مرد میانسال است جلوی دکه می‌آید و به جوان
گل فروش می‌گوید.

راننده: بیخشید یه مقدار آب دارید... می‌خوام بریزم تو رادیات

ماشینم.

ظرف داری؟

جوان:

وقتی که کوه گم شد

رانتنده: بله دارم؟

جوان گالن را از دست مرد رانتنده می‌گیرد و خم می‌شود. مرد رانتنده به کنار درب دکه می‌آید. جوان را می‌بیند که دوش جلوی آب پاش را بر می‌دارد و با احتیاط مشغول ریختن آب به داخل گالن می‌شود.

مرد رانتنده: بچه جنگی؟

جوان: خدا نکنه، کجای جنگ با گل فروختن جور در میاد؟

مرد رانتنده: پس اون نوحوه چیه که گوش می‌دی؟

جوان: خاطراتم رو باهاش مرور می‌کنم.

مرد رانتنده: پس جبهه‌ای هستی دیگه، چرا می‌گی نیستم؟!

جوان: من بچه جبهه‌ام نه بچه جنگ.

مرد رانتنده: چه فرقی می‌کنه؟

جوان: فرقش اینه که من برای جنگ به جبهه نرفتم. من رفتم
جبهه که دفاع کنم.

مرد رانتنده: خوب برای دفاع، جنگیدن و خشونت هم لازمه... من
تعجبم از اینه که شما با این روحیه گل فروشی چطور تو
جبهه طاقت آوردید.

جوان: خیلی راحت

مرد رانتنده: مگه میشه؟

جوان: دلسوزترین باغبون اون باغبونیه که جلوی شته و سوسک و
هزار پا که جون گلهاش رو تهدید می‌کنه محکم باسته.
کشن شته و سوسک، خشونت نیست، عین مهربونی به این
گلهاست.

جوان گالن پر از آب را به مرد رانتنده می‌دهد مرد گالن را می‌گیرد.

جوان: بله جناب! بچه‌های جبهه، بچه‌های جنگ نیستن، بچه‌های
صلحن، باغبونهای مهربونین که برای دفاع از میلیونها گل
زیردست و پای هزار پاها تیکه تیکه شدن.

مرد رانتنده: اما شکر خدا شما خیلی هم سُر و مُور و گنده موندید.
جوان: وردست باغبون بودن همیشه از آدم یه باغبون نمی‌سازه من

چون وردست بودم زنده موندم.

بله حرف درستیه. خیلی ممنون.

جوان در حالی که اشک در چشمانش جمع می‌شود به گلهای اطرافش می‌نگرد و با خود زمزمه می‌کند:

جوان: با غبونهایی که مثل سرو رشید بودن و مثل لاله خندون بودن و مثل یاس خوشبو، ای گلهای بی‌وفا ای گلهای بی‌وفا

جوان با دست به روی گلهای آب می‌پاشد و همچنان صدای نوحه آهنگران می‌آید، اشک از دیدگان جوان جاریست و همچنان زیرلب با خود می‌گوید:

جوان: ای گلهای بی‌وفا، ای گلهای بی‌صفا

رانتنه کاپوت ماشین را می‌خواباند و سریع سوار ماشین می‌شود و حرکت می‌کند.

مرد ۱: چی می‌گفتی باهاش؟

رانتنه ماشین را می‌راند و می‌گوید.

رانتنه: طرف جبهه‌ایه، خیلی خوب شد فهمیدیم.

مرد ۱: پس دیگه نباید دور و بر دکه‌اش واستیم.

رانتنه: اگر فردا شب بچه‌های تفتشیش برن کتابفروشی، ما دیگه با این خیابون کاری نداریم.

مرد ۱: برو تو اون کوچه موقع تماسه. از آینه مغازه‌رو می‌شه دید.

ماشین به داخل کوچه فرعی می‌پیچد. مرد ۱ با موبایل تماس می‌گیرد.

***

■ دفتر کار رئیس جمع‌آوری

مرد میانسال موبایلش زنگ می‌خورد.

مرد میانسال: بله... خوب چطوری...

■ داخل ماشین

فعلاً که هیچ خبری نیست پسرش الان از مدرسه او مدد و

مرد ۱:

وقتی که کوه گم شد

رفت تو مغازه، کتابفروشه هم دوبار از مغازه رفته بیرون و با
چند تا کتاب برگشته. همین

■ دفتر کار رئیس جمع‌آوری

مرد میانسال: احتمالاً بچه‌ها برای خونه تکونی فردا شب بیان اونجا.
پس تا اون موقع سعی کنید خوب همه چیز رو
بینید... خذا حافظ.

مرد میانسال موبایل را خاموش می‌کند. رئیس جمع‌آوری که در پشت میزش
نشسته چکی را امضاء می‌کند و به دست منشی می‌دهد. با خارج شدن منشی رئیس
جمع‌آوری به مرد میانسال می‌گوید.

رئیس جمع‌آوری: نوزده میلیون و چهارصد رفت که خمیرش.

مرد میانسال: من چی کار کنم.
رئیس جمع‌آوری: اگر تو قویتر عمل کنی مادیگه برای جمع‌آوری‌شون اینقدر
چک صادر نمی‌کنیم.

مرد میانسال: ما با یه مشت نویسنده کله خر طرفیم اما تو با یه مشت
کتابفروش که برای فروختن التماس هم می‌کنن. از طرفی، ما
هر چقدر هم قوی عمل کنیم دیگه جلوی بنیاد شهیدرو
نمی‌تونیم بگیریم که کتابهاش رو تجدید چاپ نکنه.

رئیس جمع‌آوری: خوب از طریق بچه‌های وزارت‌خونه کانال بزن به
انتشاراتشون.

مرد میانسال: بین ما تقریباً تا یکی دو سال دیگه آمار تولیدرو به صفر
می‌رسونیم. اما گروه شما باید حداقل تا هفت هشت سال به
جمع‌آوری ادامه بده. بعد از فروپاشی شوروی تو روسیه
جمع‌آوری ادبیات جنگ شوروی چقدر طول کشید؟
نژدیک به ده سال. ده سال بسی سروصدای چک کشیدن
و کتابهارو خمیر کردن، ده سال چک کشیدن و
کتابخونه‌هارو جارو کردن. ده سال.

به خاطر چی الآن تو روسیه به جلد کتاب از تفکر لنسین و

فرمولهای حزب کمونیست، تو دست مردم نیست. به خاطر
صبر و حوصله و بی سرو صدا پول خرج کردن.

رئیس جمع‌آوری: نویسنده‌های حزب کمونیست رو حکومت شوروی سیر
می‌کرد و مثل پایگاه‌های سری مواظبشوں بود. نمی‌شد
نویسنده‌هاش رو صید کرد، ناچار بیشترین هزینه صرف
جمع‌آوری شد. اما اینکه حزب کمونیست نیستند، اصلاً
صاحب ندارن. خودشون هستند و خودشون. یه تور بندازی
همه‌شون تو مشتن.

مرد میانسال: خوب اگر به این سادگیه تو بیا جای من، من بیام جای تو.
مشکل ما بی‌صاحبی یا با صاحبی این‌ها نیست. معطل
اصلی ما خود نویسنده‌هان بی‌پدرها مگه به این سادگی به
ترددید می‌افتن.

در این زمان منشی وارد می‌شود و خطاب به رئیس جمع‌آوری می‌گوید.

منشی: خانم سحر
رئیس جمع‌آوری: بگو بیاد تو.

منشی می‌رود. رئیس جمع‌آوری به مرد میانسال می‌گوید.

رئیس جمع‌آوری: حالا چرا او مددی از گروه ما نیرو می‌گیری مگر خودت
نداری.

مرد میانسال: هم‌شون درگیر سوژه‌های مختلف.
رئیس جمع‌آوری: سحر زیاد باهوش نیست‌ها، طرفش کیه؟ سن و سال داره یا
جوونه.

مرد میانسال: نه بابا جوونه، خیلی هم عاشق کامپیوتر و اینترنته.
در این لحظه سحر که دختر بسیار زیبا و خوش لباسیست وارد می‌شود. سلام
من دهد.

سلام سحر جان، الان زیاد باهات کار ندارم. فردا شب قراره
بجهه‌های ما جایی رو تفتشیش کن اگر گمشده‌مون پیدا شد که
هیچ، مزاحم تو نمی‌شیم اما اگر پیدا نشد، تو باید یه دو
هفته و قلت رو بدی به ما.

سحر لبختند می‌زند.

سحر:

من حرفی ندارم، اما تورو خدا زیاد سخت نباشه.

مرد میانسال:

نه طرف یه جوون ساده عاشق اروپاست، مجرد هم هست.

سحر:

فقط گفتگو و تخلیه اطلاعاته یا باید چیزی رو بدست بیارم؟

مرد میانسال:

هم گفتگو و هم بدست آوردن دستنوشته‌های پدر این

جوون که خبرنگار بوده و مدتیست مرده.

سحر لبختند می‌زند: نه زیاد ترسناک نیست.

مرد میانسال: پس کارهات رو جمع و جور کن شاید پس فردا شب مزاحمت

شدیم.

سحر: بسیار خوب.

***

■ اتاق پدر حمیده

پدر حمیده در حالی که عینک به چشم دارد و سیگار می‌کشد با دقت دستنوشته‌ها را می‌خواند و هزار چند گاهی بر روی کاغذی دیگر یادداشت‌هایی بر می‌دارد. رادیو روشن است و از BBC اخبار مربوط به ایران پخش می‌شود. تحلیل‌گر رادیو BBC صادق صبا، از وضع افکار عمومی ایران و مسئولین نظام می‌گوید:

مردم ایران با کسب تجربه از حوادث گذشته نسبت به برقراری رابطه با اروپا با دید مثبت‌تری نگاه می‌کنند و طرفدار نمایندگانی هستند که مدافعان آزادیهای اجتماعی و سیاسی و اقتصادی باشند. در تهران روزنامه‌های زیادی انتشار می‌یابد که شعارهای ایشان حکایت از پایان یک دوره از انقلاب اسلامی دارد و برای احراق حقوق مدنی مردم، مسئولین را تحت بازخواست قرار می‌دهند. به همین دلیل در میان وزراء کابینه، بیشترین فشار بر روی وزیر ارشاد می‌باشد. زیرا پروانه روزنامه‌های فوق به دستور ایشان صادر شده است.

پدر حمیده همچنان دستنوشته‌ها را می‌خواند و فکر می‌کند و سپس یادداشت‌هایی بر می‌دارد.

***

■ رستوران سنتی

بر روی سن، گروه ارکستر، موسیقی شاد و ریتم داری را می نوازد در جلوی سن دو سه دختر کم سن مشغول رقصیدن می باشند. در قسمت بالکن رستوران، نیما و حمیده در پشت میز مملو از غذا و دسر رو بروی هم نشسته اند.

نیما: خودت احساس نمی کنی یه ذره عوض شلدی؟
حمیده لبخند کم رنگی می زند و همچنین سکوت می کند. نیما قطعه ای ژله در دهان می گذارد.

نیما: نمی دونم شاید هم کسی بدگویی منو کرده.
حمیده همچنان لبخند می زند.

نیما: نکنه هنوز ذهنست در گیر اون بحث کهنه اختلاف طبقاتی من و خودته... من که حرنهام رو گفتم. برای من اصلاً مهم نیست که از نظر اقتصادی خانواده تو در حد متوسطه. تو برام مهمی، تو. مگر یه پسر کار خونه دار نمی تونه یه دختر از طبقه متوسط رو دوست داشته باشه.

حمیده مات و بی حالت به نیما می نگرد. نیما کلاهه شده موضوع را عوض می کند.

نیما: جوری نگام می کنی که انگار دروغ می گم... شاید هم هنوز ارتباط من با شیلا و نازی تو ذهنته... آخه چرا نمی خوای قبول کنی این جور ارتباطها و دوستی ها تو طبقه ما یه چیز عادیه. مثلًا همین الان پدر من با ده، پونزده نفر از زنها فامیل و غیر فامیل دوسته و در عین حال مادرم رو دوست داره. چون همسر جای خودش رو داره و دوست جای خودش رو.

حمیده همچنان به نیما خیره است- تصویری از گوش حمیده را می بینیم - تصویری از دهان نیما که بی صدا تکان می خورد - تصویر چشمهاي حمیده - تصویر دست نوازنده ضرب که بر ضرب می کوبد - تصویر نیما که حرف می زند و صدایش را نمی شنویم. تصویر چشمهاي حمیده که مات می نگرد.

- تصویری از سقوط هادی به اعماق پر برف دره، رضا به سمت محل سقوط

وقتی که کوه گم شد

- می دود و با وحشت و ناباوری سیلی بر صورت خود می کوبد.
- تصویری از رقص عروسکی جوانهای داخل پارک.
  - تصویری از حاجی که به سمت مجروح ضد انقلاب می دود و شال خود را باز می کند و بر شکم مجروح می بندد.
  - تصویری از سعید که نامه را در شکاف صندوق صدقات می گذارد.
  - تصویر اتاق شکنجه که داود بر روی صندلی بسته شده و با سرعت صندلی می چرخد.
  - تصویر سردار هاشمی که با موهای ریخته و دندانهای کرم خورده بر تخت دراز کشیده و در حالی که دستش را به سمت دوربین دراز کرده ناگهان از هوش می رود.
  - تصویر کشیدن روسربی از سر آن زن به وسیله یکی از آن سه کوموله.
  - تصویر کلت کشیدن حاجی و زدن آن سه کوموله.
  - تصویر انفجار و شهید شدن بی سیم چی و زخمی شدن مرتضی؛ فرمانده گردان.
  - تصویر مجروحین و شهدا که در پشت خاکریز دژ افتاده اند. و در اطرافشان انفجارهای بی درپی دیده می شود.
  - تصویر پر گردوغبار از آمدن حاجی که عصا زیر بغل دارد و بر سر راننده تانک فریاد می زند.
  - تصویر خبرنگار در وسط انبوهی از کاغذ و عکس. خبرنگار اشک می ریزد بدون اینکه صدایش را بشنویم و با دوربین صحبت می کند.
  - تصویر سعید که نامه را در شکاف صندوق صدقات می گذارد.

***

■ درمانگاه

عقربه فشارستنج آرام آرام درجا تکان می خورد، دست پرستار پیچ را می چرخاند باد خالی می شود و کيسه فشارستنج از دور دست حمیده که بر تخت دراز کشیده باز می گردد. پرستار پشت میز می نشیند و خطاب به دوربین می گوید: چیزی نیست یه کم فشارش او مده پایین.

نیما به حمیده نگاه می کند.

***

■ اتفاق حمیده

حمیده بر تخت خود دراز می‌کشد و مادرش روانداز را به روی او می‌اندازد.

***

■ کتابفروشی

سعید مشغول نوشتند نامه است ناگاه آن جمله‌ای را که نوشته خط می‌زند سپس به علت خط خود را که نامه عصبانی می‌شود و آن صفحه را مچاله می‌کند و در سطل آشغال می‌اندازد، در سطل آشغال هفت هشت کاغذ مچاله شده دیده می‌شود. سعید دوباره شروع به نوشتند نامه می‌کند و با خود آنچه را می‌نویسد، می‌خواند.

سعید: من نمی‌دانم چرا دوستت را به مغازه می‌فرستی. آیا این را علامتی از جانب تو تلقی کنم؟!

سعید با خود فکر می‌کند زیر لب می‌گوید.

سعید: تلقی با غینه یا با قافه... نکنه با غین باشه.

به علت تردیدش تلقی را خط می‌زند و باز عصبانی شده و کاغذ را مچاله می‌کند و در سطل آشغال پیش کاغذهای مچاله شده دیگر می‌اندازد. سپس دوباره شروع به نوشتند می‌کند.

سعید: من نمی‌دانم چرا دوستت را به مغازه می‌فرستی.
ناگهان مردی با سبیل بسیار انبوه و کلفت وارد مغازه می‌شود و در حالی که تسبیح دانه درشتی در دست دارد بالحن لاتی به سعید می‌گوید.

مرد جاهم: سام علیک، بینم دایی، شوما کتاب سبیل دارید؟
سعید به سرعت چند کاغذی که رویش نامه را نوشته پشت رو می‌کند و سپس دست پاچه از مرد جاهم می‌پرسد.

سعید: بیخشید چی فرمودید.

مرد لات: فرمودم کتاب سبیل دارید.

سعید با تعجب به مرد می‌نگرد و با صدایی ضعیف می‌گوید:
سبیل؟!!!

مرد جاهم: آره داش، سبیل

سعید: اسم کتاب سبیله؟!!

وقتی که کوه گم شد

مرد جاہل:

سعید:

پس فامیلیش سیبیله؟
عذر می خوام احتمالاً موضوعش هم درباره سیبیل باید
باشه. درسته.

مرد جاہل:

سعید:

چه می دونم این گرل فرنز ما برای ما نازو عشوه کرده که این
کتاب رو برام بخر.

سعید:

تا حالا حتی اسمش هم به گوشم نخورده... سیبیل!! فکر
نمی کردم درباره سیبیل هم کتاب نوشته شده.

مرد جاہل:

گرل فرنز ما می گفت تو ش درباره یه ضعیفه داستان پردازی
شده که قاطی داشته، یعنی عقلش پاره سنگ ور می داشته و
دقیقه به دقیقه فکر می کرده یه نفر دیگه اس... چه می دونم
همچین بفهمی این گرل فرنز ما هم قاطی داره مثل
این ضعیفه که تو این کتاب سیبیله. آخه بگو نفله چرا هوس
خوندن همچین داستانهای ضایعی رو می کنی یه توک پا
پاشو برو زیر بازارچه از ملیحه پا گلنده رسم و رسوم
خیاطی رو یاد بگیر. آخه آدامس گوشة دهن گشادت
می اندازی و موهات رو خربزهای از لچکت می اندازی ببرون
و عینک سیاه، مثه گداهای لاله زار می زنی به چشمها
چپت که نمی شی سوفیالورن. حالا ما چیکار کنیم دایی، اگه
ما این کتاب سگ مصب رو نرسونیم بهش، چسان فسانش
پنچر می شه بی پیر. یه راه نشون بده به ما.

سعید که هاج و واج مانده با تردید لب می گشاید.

سعید:

بینم سیبیل اسم همون دخترس که تو کتاب قاطی داره

مرد جاہل:

احتمال ناک اسم همون دختر خوله س.

سعید:

اون کتاب اسمش سیبیل نیست، سی بله، سی... بل.

مرد جاہل:

حالا هر کوتفتی هست، شارگردو بزن بزیم بی کارمون این
سیبل سی بل، چهل بیل رو داری؟

سعید:

سعید قدری می ترسد سپس بالکنت می گوید.

سعید:

متأسفانه... نخیر.

مرد جاهل یکهو به شدت عصبانی می‌شود، از شدت عصبانیت کف دست خود را روی سر سعید می‌گذارد و در حالی که سر او را بر روی میز می‌چسباند، با حرص می‌گوید.

مرد جاهل: پس مخشت رو بنویس، ضایع...

مرد جاهل از مغازه بیرون می‌رود. سعید در حالی که دماغش همچنان به روی میز چسبیده با وحشت زیرچشمی به رفتن مرد می‌نگرد. سپس در حالی که ناگهان یادش آمده که باید عصبانی شود. برمی‌خیزد و با خشم به سمت درب مغازه فریاد می‌زند که.

سعید: حیف که داشتم نامه می‌نوشتم و آلا حالت می‌کردم.

سعید می‌نشیند و جمله‌ای را که نوشته با لحن عصبانی می‌خواند.

سعید: من نمی‌دانم چرا دوستت را به مغازه فرستادی.

سعید انگار از این جمله هم خوشش نمی‌آید زیرلپ با خود می‌گوید.

سعید: نه، لحن جمله خیلی تند و عصبانیه، ممکنه دلخور بشه.

دستهای سعید جمله را خط می‌زند و سپس دو دست سعید کاغذ را مچاله می‌کند و در سطل آشغال می‌اندازد. سپس قلم در دست به فکر فرو می‌رود که چه بنویسد. در این لحظه پسرک نوجوانی وارد مغازه می‌شود. سعید با دیدن او دلخور می‌شود.

سلام: نوجوان:

سلام، لطف کنید نیم ساعت دیگه بیاين. الان گرفتارم.

سعید: نوجوان:

عذر می‌خوام چون خیلی عجله دارم مزاحمتون شدم.

سعید: نوجوان:

عجله هم داشته باشید باید نیم ساعت دیگه تشریف بیارین.

من کلاس نقاشی می‌رم، برای تمرین نقاشی نیاز به کاغذ دارم، اگر تمرینهای نقاشیم رو بعد از ظهر امروز نیم، نمره تک می‌گیرم. میشه زحمت بکشید اگه کاغذ باطله یا کاغذ سفید مصرف شده دارید یه مقدار به من بفروشید.

سعید: مگه نمی‌بینید؟ اینجا کتابفروشیه نه کاغذفروشی! شما باید ببرید مغازه لوازم التحریری.

حالا شما یه گوشه و کنار مغازه رو وارسی کنید، شاید پیدا نوجوان:

وقتی که کوه گم شد

کردید.

سعید از دست نوجوان کلافه می‌شود، ناگهان بر سر او فریاد می‌زند.

سعید: بابا نداریم به خدا نداریم، به قرآن نداریم، خودت بیا نگاه کن.

چشمهای نوجوان در حالی که اطراف مغازه را می‌نگرد ناگاه چشمش بر روی کاغذهای سفید روی میز می‌افتد. با دیدن آنها گل از گلش باز می‌شود.

نوجوان: اینها، همین کاغذها.

نوجوان دست می‌برد و پشت برگ اول را می‌نگرد، سپس با خوشحالی می‌گوید.

نوجوان: یه بار هم مصرف شده، اگر ده، پانزده برگ از این کاغذها لطف کنید، من رو از تک گرفتن نجات دادید.

سعید کلافه شده است به کاغذهای انباشته شده روی میزش می‌نگرد.

نوجوان: قیمتش هر چقدر بشه تقدیم می‌کنم.

سعید: از این کاغذها برای کارهای خودمون مصرف می‌کنیم.

نوجوان: این کاغذها خیلیه، ده پانزده برگ از این همه چیزی کم نمی‌کنه.

سعید برای خلاص شدن از دست نوجوان دست می‌برد و ده پانزده برگ از کاغذها را برمی‌دارد و به نوجوان می‌دهد نوجوان هم یک اسکناس دویست تومانی بر روی میز می‌گذارد و در حال رفتن می‌گوید.

نوجوان: هیچ وقت این کمک شمارو فراموش نمی‌کنم.

سعید بی توجه سرش را تکان می‌دهد و دوباره مشغول نوشتمن می‌شود.

***

■ خیابان

نوجوانی که کاغذها را از سعید گرفته با دور شدن از مغازه به فریبا که در پشت درختی ایستاده می‌رسد. فریبا به محض دیدن کاغذها در دست نوجوان به سرعت با خوشحالی کاغذ را از دست نوجوان می‌قاید و می‌گوید.

فریبا: قریون داداش زرنگم برم که با دست پر برگشته.

فریبا و نوجوان با عجله در پیاده رو حرکت می‌کنند. در پشت سر آنها ماشین تعقیب و مراقبت با صد متر فاصله آهسته حرکت می‌کند. فریبا و نوجوان را از دید راننده و مرد ۱ می‌بینیم.

رانتده: به نظر من چیز مشکوکی نیست. اون دستنوشته هزارو خورده‌ای نزدیک به دو هزار صفحه‌اس، اون کاغذهایی که توی دست پسره بود ده دوازده برگ بیشتر نیست.

مرد ۱: اما من به این دختره مشکوکم، چرا خودش تو مغازه نیومد؟
چرا پسره رو فرستاد؟

رانتده: شاید دوست پسر دوست دختر بازیه ماجرا.
مرد ۱: این دختره رو فکر کنم یه بار دیگه هم دیدم که با تعدادی کاغذ سفید از مغازه بیرون او مد.

فریبا و نوجوان به خیابان فرعی می‌پیچند.

رانتده: حالا قصد داری خونه‌اش رو پیدا کنی.
مرد ۱: اگه خونه‌اش بره.

***

■ خیابان

نوجوان به فریبا می‌گوید.

نوجوان: قولی رو که به من دادی فراموش نکردی که؟

فریبا: اصلاً، حتماً برات می‌خرم.

نوجوان: این کاغذها مگر چه ارزشی داره که بابتش خودت رو اینهمه تو خرج اند احتسی.

فریبا: هیچی فقط یه کنجکاویه همین.

فریبا و نوجوان به مقابل درب خانه‌شان می‌رسند و انگشت نوجوان زنگ در را می‌شارد.

از دید رانتده و مرد ۱ فریبا و نوجوان را می‌بینیم. مرد ۱ در حال یادداشت آدرس بر کاغذ است.

مرد ۱: وقتی رفتن تو. برو جلو بزار پلاکش رو هم یادداشت کنم.

***

■ خانه حمیده

حمیده با تلفن سخن می‌گوید از هیجان چشمها یش گرد شده.

حمیده: آخه چطوری گیر آوردي دیوونه؟... با رضا؟!... رضا رفت تو

وقتی که کوه گم شد

مغازه؟!

ناگهان حمیده می‌زند زیر خنده.

حمیده: نه نیستن هر دوشون رفتن مهمونی... تو بیا اینجا... باشه یه
یادداشت میزارم و میام.

حمیده به سرعت تلفن را می‌گذارد و بر روی دفترچه یادداشت، شروع به نوشتن
می‌کند. سپس برگه را جدا نموده و سریع کیف خود را برمی‌دارد و از اتفاقش خارج
می‌شود.

***

■ اتفاق فریبا

درب اتفاق فریبا باز می‌شود و حمیده با عجله وارد می‌شود و با خنده به فریبا
می‌گوید.

فریبا: سلام دیوونه.
فریبا در حالی که پانزده برگ را بالا گرفته از جا برمی‌خیزد و با حمیده روبرویی
می‌کند.

فریبا: رضا می‌گفت وقتی وارد مغازه شده بیچاره داشته نامه
می‌نوشته.

فریبا: حمیده دلش می‌سوزد و می‌گوید:
فریبا: حیوانی... حمیده:

فریبا: به جای حیوانی گفتن برو بهش یه جواب آره بدنه.
فریبا: تو که جلدی نمی‌گی؟

فریبا: حدقل این ادای روشنفکرها رو در نمیاره تنها جرمش اینه
که باباش کتابفروشه و ترک تحصیل کرده.

فریبا: حمیده: تو هنوز از حرفهای نیما تو پت پرنه؟
فریبا: تو چی؟ تو فکر می‌کردی اینجوری به همه چی تو همین
کنه؟!

فریبا: چرا به حساب حسابات نمی‌زاری؟
فریبا: یعنی به این نوشته‌ها حسابات کرده؟
فریبا: به آدمهایی که تو این دستنوشته هستن.

- فریبا: برای چی؟
حmineده: چون این آدمای برای ما جالب و نیما نمی‌خواهد در نظر من رقیبی داشته باشد.
- فریبا: خوب با حسادت کردن یه ضعف به ضعف‌های دیگهش اضافه می‌کنه.
- حmineده: تو فکر می‌کنی دست خودشه؟
فریبا: اون دست خودش نیست ولی الان این پانزده برق دست منه و منم کلافه‌ام. تو می‌خونی یا من.
- حmineده: خودت بخون
فریبا: من از مرخصی برگشته بودم و چون سر ظهر بود، پیش خودم گفتم سرکشی به بیمارستان دیر نمی‌شه اول میرم نهارخوری، بعد می‌رم بازدید بخشها. از قضا چون خیلی هم گرسنه بودم، ناهار خیلی بهم چسبید.
- دوربین مجتبی عسکری را در ناهارخوری که آخرین لقمه‌های غذای خود را می‌خورد نشان می‌دهد صدای مجتبی عسکری بر روی تصویر خودش شنیده می‌شود.
- صدای مجتبی عسکری: آخرین لقمه‌رو تو دهنم نگذاشته بودم که رضا سراسیمه وارد ناهارخوری شد. با دیدن من از همون جا بهم گفت.
- رضا: بیچاره شدی مجتبی پا شو، پا شو که کارت ساخته ام.
مجتبی: جا می‌خورد اما انگار حرف رضا را زیاد جدی نمی‌گیرد.
رضا: باز چی شده.
- رضا: کارد به احمد بزنی خونش درنمیاد پا شو.
مجتبی: قدری جابجا می‌شود.
- مجتبی: برادر احمد؟ برای چی، من همین الان از مرخصی او مدم.
رضا: به من ربطی نداره، اون احضار کرده.
ناگهان محمد هم پریشان از راه می‌رسد و وارد ناهارخوزی می‌شود.
- محمد: مجتبی تو اینجا بی؟ همه دارن دنبالت می‌گردند، بدرو، بدرو

وقتی که کوه گم شد

برادر احمد تو بخش منتظرته، عجله کن، الان منفجر می‌شه.

مجتبی و حشت کرده برمی‌خیزد و در حالی که به سمت محمد و رضا می‌آید
گله‌مند می‌گوید.

آخه اون تو بخش چیکار می‌کنه؟ بابا بذارید عرق تنم
مجتبی: خشک شه.

***

■ راهرو بیمارستان مریوان

مجتبی از جلو و محمد و رضا به دنبال او با شتاب گام برمی‌دارند.

مجتبی: آخه چی شده؟ چه اتفاقی افتاده؟!

رضا: خدا بهتر رحم کنه مجتبی، من تا به حال برادر احمد رو
اینقدر عصبانی ندیده بودم.

محمد: یه وقت بلبل زبونی نکنی مجتبی، این آدمی که من دیدم
در عرض ایکس ثانیه شوت می‌کنه قله قوج سلطان!

■ اتاق مجروه‌هاین

درب نیمه باز اتاق به آرامی باز می‌شود و مجتبی با رنگی پریده وارد می‌شود، در
پی او نیز محمد و رضا داخل می‌آیند. مجتبی با صدایی لرزان به سمت انتهای اتاق
سلام می‌دهد.

مجتبی: سلام.

حاج احمد در حالی که بر روی صندلی کنار تخت یک بسیجی مجروح نشسته و
دست خود را بر پیشانی اش ستون کرده و چهره‌اش پنهان است دیده می‌شود. بسیجی
بسیار کم سن و نوجوان است. مجتبی پریشان و مضطرب در نزدیک تخت ایستاده و
با نگرانی به بسیجی مجروح و حاجی می‌نگرد. مجتبی با صدایی لرزان می‌گوید:

مجتبی: برادر احمد با من امری داشتید؟

احمد به همان حالت که دست بر پیشانی گذاشته با صدایی دورگه و خشمگین
می‌گوید.

احمد: کی از مرخصی برگشتی؟

مجتبی گیج و نگران می‌گوید.

مجتبی: دو ساعت پیش.

احمد با صدایی عصیانی تر بدون اینکه دستش را از پیشانی بردارد می‌گوید.

احمد: **الآن کجا بودی؟**

مجتبی این پا و آن پا می‌کند.

مجتبی: ناهار خوری.

ناگهان احمد از جا بر می‌خیزد و بدون اینکه به مجتبی نگاه کند با خشم شروع به قدم زدن در کنار تخت بسیجی می‌کند. مجتبی از این حرکت حاجی جا می‌خورد و یک قدم عقب می‌رود. مجتبی برای آرام کردن حاجی می‌گوید.

مجتبی: وقتی رسیدم دیدم موقع ناهاره، گفتم اگر ناهار نخورم غذا تموم می‌شه. به همین خاطر...

حاجی با صدایی که می‌لرزد کلام مجتبی را می‌برد.

حاجی: رئیس این بیمارستان کیه؟

مجتبی با صدایی نگران و لرزان

مجتبی: من

حاجی: تو این شهر مریوان چند تا بیمارستان هست؟

مجتبی: همین یه بیمارستان.

· وقتی من حکم ریاست این بیمارستان رو بہت دادم بہت چی گفتم؟

مجتبی: گفتید اگر عیب و ایرادی تو بهداشت و درمان این بیمارستان ببینید منو مسئول می‌دونید.

حاجی: فقط مسئول می‌دونم؟!

مجتبی: منو مسئول می‌دونید و بیمارستان رو روی سرم خراب می‌کنید.

حاجی ناگهان می‌ایستد و با خشم به مجتبی می‌گرد.

حاجی: درسته بیمارستان رو روی سرت خراب می‌کنم.

حاجی به یکباره به بالای سر بسیجی مجروح که سر و دستها بش خونین و باندپیچی است می‌آید و با صدایی ملايم اما لرزان از بسیجی سوال می‌کند.

حاجی: خوب برادر جان شما چند روزه که او مدد اينجا؟

وقتی که کوه گم شد

- بسیجی: یک هفته اس، یک هفته اس که اینجا بستری شدم.
- حاجی: خوب پس چرا برادر جان پانسمان دستت اینقدر کشیده؟!
- بسیجی: آخه کسی نیومد پانسمان دستم رو عوض کنه.
- حاجی از خشم می لرزد و سعی دارد صدایش را ملايم نگه دارد.
- حاجی: یعنی شما در طول اين یک هفته با همين دستها غذا می خوردي؟
- بسیجی: بله برادر.
- ناگهان حاجی مانند بمبی منفجر می شود، رو به مجتبی می کند و بر سر او فریاد می زند.
- حاجی: بله برادر مجتبی یک هفته اس که این طفل معصوم با این دستهاش روی این تخت افتاده و یک نفر نیومده به درد این بد بخت برسه. خدا جواب تو بده مجتبی، خدا لعنت کنه مجتبی، خدا اون دستها تو بشکنه که دستهای این طفل معصوم رو یک هفته به همين وضع رها کردی.
- مجتبی: به خدا من مرخصی بورم
- حاجی ناگهان از پاسخ مجتبی خمیگین تر می شود و یک قدم به سمت مجتبی می آید و با بغضه بر سر مجتبی نعره می زند.
- حاجی: مرخصی بودی؟ پس وقتی تو مرخصی هستی این بیمارستان بی صاحبه، و مریضها باید بمیرن. بی وجدان مگه دو ساعت پیش از مرخصی نیومدی؟ به جای سرکشی از بیمارستان رفتی نشستی ناهار کوفت می کنی؟ این طفل معصوم نباید غذا بخوره؟ این طفل معصوم نباید درمون بشه، این طفل معصوم رو وقتی مادرش فرستاد به اینجا، با این وضع بود؟ بی وجدان، مردم بچه هاشون رو مثل دسته گل تحويل ما می دن که ما با هاشون این کار رو بکنیم؟ این بچه اگر پیش مادرش بود می گذشت! ک رو لباسش بیفته؟!
- می گذشت یه پشه تو چشمش بره؟! خدا لعنت کنه

مجتبی. اینجوری از امانت مردم نگهداری می‌کنی؟ می‌ری
ناهارخوری می‌شینی غذا می‌خوری؟...

برادر احمد هر بخشی مدیر داخلی داره، مقصو مدیر
داخلیه.

ناگهان حاجی از پاسخ مجتبی به شدت از کوره در می‌رود، در حالی که به دنبال
چیزی می‌گردد که با آن مجتبی را بزنند فریاد می‌زند.

حاجی: باز توجیه می‌کنه بی‌دین، مسئول این بیمارستان تویی...
مجتبی از حالت حاجی وحشت می‌کند و به سرعت پا به فرار می‌گذارد و به
محض باز کردن درب اتاق تعدادی از مشغولین بیمارستان که در پشت درب گوش
ایستاده بودند نیز فرار می‌کنند. به محض بسته شدن درب، پارچ استیل آب را که
حاجب به سمت مجتبی پرتاب کرده با درب اصابت می‌کند. با رفتن مجتبی و ساخت
شدن اتاق، حاجی را می‌بینیم که خسته و شکسته و ناتوان بر صندلی کنار تخت
بسیجی خراب می‌شود. و در حالی که با دستهایش صورت خود را می‌پوشاند، آرام
آرام شانه‌هایش می‌لرزد. درست در جلوی صورت حاجی دست باندپیچی شده
بسیجی قرار دارد. بسیجی با چشمان پراشک به حاجی می‌نگرد، محمد و رضا
پریشان و بغض کرده به حاجی نگاه می‌کنند. حاجی بی‌صداشک می‌ریزد و سپس
با همان حالت که با دستهایش صورتش را می‌پوشاند می‌نالد.

حاجی: خاک بر سر احمد متولیان که اینجوری امانت داری
می‌کنه، خاک... برادر جان تورو به حق قسم میدم، مارو
بیخش...

دفعتاً بسیجی با صدای بلند شروع به گریه می‌کند، خم می‌شود و با دستهای
باندپیچی شده‌اش سر حاج احمد را می‌گیرد و با سختی خود را به جلو می‌کشد و
لبهای خود را بر سر حاج احمد می‌چسباند و می‌بوسد.

محمد و رضا نیز اشک از چشمانشان سرازیر می‌شود و بی‌تاب و پریشان از اتاق
خارج می‌شوند. رضا زیر لب می‌نالد.

رضا: خدا العنت کنه مجتبی، خدا العنت کنه.

فریبا در حالی که ورق می‌زند رو به حمیده می‌کند و با بغض می‌گوید.

فریبا: اینا مریض بودن؟!! اینا عقده‌ای بودن؟

وقتی که کوه گم شد

حمدیده که با چهره‌ای متأثر به فریبا می‌نگرد ناگهان از کوره درمی‌رود و می‌گوید.
حالا نیما یه غلطی کرد، ادامه اش رو بخون.

فریبا شروع به خواندن صفحه بعد می‌کند. صدای خبرنگار مطالب را می‌خواند:
خبرنگار: همیشه شنیده بودم که هر کس رو که می‌خواهد بشناسی از اطراقیانش بشناس، اما این موضوع رو وقتی با تمام گوشت و پوستم احساس کردم که چهره احمدرو تو آینه همراه‌مانش دیدم، رضا برای احمد می‌مرد و احمد هم برای رضا. همیشه خدا، رضا کار می‌داد دست بچه‌ها، هر وقت رضا تو جمع بچه‌ها وارد می‌شد همه در انتظار یه اتفاق بودن. اون روز رضا برای سرزدن به محمدحسین و مجتبی عسکری او مده بود بیمارستان مریوان، محمدحسین ترک زیان بود و رضا بچه ناف تهرون، محمدحسین داروهای حساس و خطرناک رو داشت تو قفسه می‌چید.

■ اتفاقی در بیمارستان مریوان

محمدحسین مشغول چیدن شیشه‌های دارو با رنگهای مختلف است رضا دستواره در حالی که به اعمال محمدحسین نگاه می‌کند، چنین می‌گوید:
رضا: آخه اینم شد کارکه شما می‌کنید، شیشه جابجا کردن که نشد جهاد در راه خدا، محمدحسین جان اگر مردی بیا همراه ما تو این شهر قحطی زده آرد و نخود و نفت پخش کن، ای دکتر سوسول بازی هارو بزار کنار، درسته لهجهات ترکیه اما از من که از زیرکار دروبتر نیستی.

رضا شلوغ نکن، حواسم قاطعی پاتی می‌شه، اونارو اشتباهی می‌چینم و مردم و به کشنن می‌دی‌ها.
رضا: هر کی می‌رسه به این بیمارستان خودبخود می‌میره تو نگران مردم نباش.

محمدحسین: یعنی بیز قاتل مردم هستیم.
رضا: نه دایی جون، به محض اینکه تو می‌ری بالا سر مریض و با

جیک جیک معاینه اش می کنی مریض اشهدهش رو میگه.
آخوناموسلمان من کی موقع فشار خون گرفتی جیک جیک
می کنو.

محمدحسین:

رضا: وقتی به مریض به جای اینکه بگی چته شما، می گی جته
جو ما یا وقتی پمپ فشار خون رو فشار می دی تا بادکنی
مریض کر نیست جیک جیک پمپ رو می شنوه، انوقت
اشدهش رو میگه می ره پی کارشن.

محمدحسین قاطی می کند و در چیدن شیشه های دارو دچار اشتباہ می شود.

محمدحسین: آبابا. رضا حواسمیز پرتاله دین آخ نیو بله لیین. آدامال
اوغلان.

رضا می آید جلو و در حالی که به شیشه ها نگاه می کند با تمسخر می پرسد.

رضا: باز که رفتی کانال آذربایجان.

در این لحظه مجتبی وارد می شود و در حالی که دو شیشه دارو در دست دارد
خطاب به رضا دستواره می گوید:

مجتبی: رضا برادر احمد پیت می گشت. مثل اینکه دوتا کوموله
گرفتن.

رضا: من وزیر تعاونی و ارزاق شهرم، برو به جواد اکبری بگو که
وزیر دفاعه.

مجتبی: آخه اطلاعات نمی دن، احمد گفت رضا باید بیاد چون اون
متخصص متح تلیت کردنه.

محمدحسین: آی گربان آخزین. این ریضا فقط ایکسی ساعات با اون
کوموله ها حرف بزنی، کوموله ها بعیع می کنو.

مجتبی دو شیشه را به دست محمدحسین می دهد و می گوید:
این دو تا ایزه بزار طبقه آخر، علامت خطرو رو هم بهشون
بزن.

رضا: [ای ادای گزارشگرها می گوید]. بین بچه های مردم در این
دیار گلگون کرستان دارن جان فشانی می کنن و از خطه
مردپور مریوان مانند جان شیرین محافظت می کنند

وقتی که کوه گم شد

اونوقت این برادر آذربایجانی با جیک جیک اتر می‌چینه تو
قفسه. علامت خطر رو هم بچسبون روش یه وقت کسی رو
جیز نکنه. آخه مرد حسابی این اتر قیافه‌اش به خطر میاد.
رضا دست می‌برد و یکی از شیشه‌ها را برابر می‌دارد و مشغول باز کردن درب آن
می‌شود.

ناگهان محمدحسین و عسکری با دیدن این عمل رضا دستپاچه می‌شوند و بر
سر رضا فریاد می‌کشند.

محمدحسین: نمه علیین بابا!!!

عسکری: در اونارو وازنکن، داروی بیهوشیه.

محمدحسین: بابا ورمنه رضا...

رضا خود را از چنگ محمدحسین و عسکری رها می‌کند و دوباره مشغول باز
کردن درب شیشه می‌شود.

رضا: ما خودمون بیهوشی هستیم، اونوقت تو به این آب می‌گذری
بیهوشی.

عسکری بر سر رضا فریاد می‌کشد.

عسکری: رضا به پیغمبر اگر اون شیشه رو بر نگردونی گزارش
ناجوری به برادر احمد می‌دم.

رضا: تو اینکار رو نمی‌کنی مجتبی جون.

محمدحسین عصبانی می‌شود و به سمت درب اتاق می‌رود.

محمدحسین: بابا بود لی دی، من میریم به حاجی بگم.

با رسیدن محمدحسین به درب اتاق، رضا خطاب به او می‌گوید:
رضا: برادر جیک جیک وایستا، بیا بیگیر، بیا.

محمدحسین می‌ایستد و سپس با لبخند به سمت رضا می‌آید. به محض دراز
شدن دست محمدحسین، رضا شیشه را عقب می‌کشد.

رضا: اگر این داروی بیهوشیه اول بذار من یه بو بکشم بینم
جنش اصله یا تقلیبه.

محمدحسین با خشم به سمت در می‌رود، رضا درب شیشه را باز می‌کند.

عسکری فریاد می‌کشد: بابا دست وردار رضا.

رضا در حالی که شیشه را نزدیک دهانش می‌آورد خطاب به محمدحسین می‌گوید.

رضا: هوی او غلان اگر پاتواز اتاق بیرون بزاری من تا قطره آخر این شیشه رو می‌خورم اونوقت مرده‌شور من هم موضع شستن بیهوش می‌شه.

محمدحسین در آستانه درب می‌ایستد و با نگرانی به رضا می‌نگرد.

محمدحسین: شوما از این کارا نمی‌کنو.

رضا: نه جون دادش این کارزو می‌کنم.

عسکری: خوب حالا که چی؟

رضا: هیچی مگر تو نمی‌گفتی اگر رضا تو وسط این گلوله و آتبیش ایستجو رجوك نبود، روزها به همه‌مون سخت می‌گذشت.

عسکری: خوب بعله گفتم اما این کار تو جوک نیست، دیوونه‌گیه.

رضا: من می‌خوام اثبات کنم که نه خیر این داروی بیهوشی شما جوکه و بنده همین الان در پیش چشم شما یه نفس عمیق از اون می‌کشم و خواهید دید که سیدرضا دستواره نه تنها بیهوش نمی‌شه که اتر رو بیهوش می‌کنه.

رضا دهانه شیشه را به بینی اش نزدیک می‌کند. عسکری ناخودآگاه دستش را جلو می‌آورد محمدحسین با چشمها از حدقه بیرون زده به رضا نگاه می‌کند.

محمدحسین: رضا سن الله بوجور المـهـ، او خطرونا دـيـ.

رضا در حال نزدیک کردن دهانه شیشه به بینی.

رضا: جـيـكـجيـكـ نـكـنـ حـواـسـمـ پـرـتـ مـىـ شـهـ.

بینی رضا به دهانه شیشه نزدیک می‌شود. محمدحسین وحشت‌زده می‌نگرد.

عسکری کلافه شده.

عسکری: تواومدی با ضد انقلاب بجنگی یا اینکه با اتر بیهوش بشی.

رضا: خدا منو بیهوش خلق کرده، نمی‌بینی چه جور همه از من بیهوش می‌شین.

با رسیدن دهانه شیشه به بینی، رضا نفس بسیار عمیقی می‌کشد. و سپس چند

وقتی که کوه گم شد

لحظه نفس را نگه می دارد چشمهای محمدحسین و عسکری از حدقه بیرون زده و تکان نمی خورد. رضا در همان حال که نفسش را نگه داشته به آرامی درب شیشه را می بندد و سپس آرام آرام نفس حبس شده اش را آزاد می کند و همراه با آزاد شدن نفس، چشمهایش به نرمی شل می شود و محمدحسین و عسکری به ناگاه با شل شدن اندام رضا و به زمین افتادن او به سمتیش می جهند، نخست شیشه را از دستهای سست او می گیرند و سپس جسم بی جان رضا را با احتیاط بر زمین دراز می کنند.

محمدحسین محکم بر سرش می کوید.

محمدحسین: گوردین؟ ددم یاندی؟!!

عسکری با پشت دست بر صورت رضا آهسته چند سیلی می زند.

عسکری: رضا، رضا، بین، چشات رو واکن.

صورت رضا ساكت و آرام بی هیچ حرکتی دیده می شود.

محمدحسین: ریضا، ریضا، ای وای کول باشوما. مجتبی چیکار کونو.

محمدحسین بر می خیزد در اتاق اینور و آن ور می دود، مجتبی همچنان بر صورت رضا می نشیند و به کمک سر انگشتانش آب به صورت رضا می پاشد اما رضا انگار نه انگار گویی روح در بدن ندارد. در این هنگام دو نفر از بچه ها وارد اتاق می شوند با دیدن این صحنه وحشت زده به کنار محمدحسین و مجتبی می آیند و شتاب زده می پرسند.

رزنده ۱: چی شده این چرا افتاده زمین؟!

رزنده ۲: مجروح شده؟!

محمدحسین: اون قاپتو آج یعنی بازش کن اون دررو.

رزنده ۱: به سرعت بر می خیزد درب اتاق را باز می کنند.

برادر احمد تو محظوظ اس او مده عیادت اون کوموله مجروحه.

عسکری محکم بر سرش می کوید.

عسکری: ای وای، برو اون در رو بیند.

محمدحسین در حالی که بغض کرده شانه های رضا را پی در پی تکان می دهد.

محمدحسین: قاپونو اورت بابا، ای وای اگر احمد بینهم...

رزمende ۱ به سرعت می‌رود و درب اتاق را می‌بندد.

محمدحسین: ریضا بابا نمه الدو دور، دور قارداش.

عسکری: رضا، رضا، احمد ایندفعه منو تیربارون می‌کنه.

رزمende ۲ با پوشاهای مشغول بادزدن رضا می‌شود. با شتاب و عجله پوشه را تکان می‌دهد.

رزمende ۱: نکنه مرده؟!

محمدحسین: لال اول، الله علمه سین بابا.

ناگهان کاغذهایی که لای پوشه می‌باشد بر اثر بادزنهای رزمende از لای پوشه بیرون می‌ریزد و بر سر رزمنده ۲ فریاد می‌زنند. دیدن این حادثه بر سر رزمنده ۲

عسکری: چرا همچین می‌کنی تو؟!

محمدحسین: ای بابانیه بله لیین؟

او ضاع آشفته شده ناگهان صدای درب اتاق می‌آید. محمدحسین و عسکری وحشت‌زده به درب می‌نگرند. هر دو دستپاچه به یکدیگر و سپس به رضا می‌نگرند.

محمدحسین: اینو بگیر بلندش کنو بزاریم روی اون تخته.

همزمان با ضربه دوم به درب اتاق، محمدحسین و عسکری به کمک دو رزمende رضا را بلند می‌کنند و بر روی تخت کنار اتاق می‌گذارند. محمدحسین دستپاچه و بغض کرده رو به درب اتاق می‌گوید:

محمدحسین: تشریفات داشته باشید، دستمون بنده.

از پشت درب صدای حاج احمد شنیده می‌شود.

صدای حاج احمد: برادر عسکری کجاست؟

ناگهان با صدای حاجی و سؤال او دنیا بر سر عسکری و محمدحسین خراب می‌شود. محمدحسین گریه‌اش گرفته به سرعت خود را جمع می‌کند و با صدایی لرزان و عادی رو به درب می‌گوید:

محمدحسین: بوردادیول برادر احمد.

صدای احمد: یعنی چی برادر جان.

عسکری با ایما و اشاره به محمدحسین اعتراض می‌کند اما معلوم نیست منظورش چیست. محمدحسین دستپاچه و گیج می‌گوید.

وقتی که کوه گم شد

محمدحسین: یعنو اینجا هستش، آما دستش بنده ایشون...
 صورت رضا بی حالت است اما ناگهان از حلقو مش صدای خرخر بر می خیزد و
 به سرعت بلند و بلندتر می شود. با صدای خرخر رضا، محمدحسین و عسکری به
 شدت دستپاچه می شوند. محمدحسین در حالی که از نگرانی اشک می ریزد، دست
 بر دهان رضا می گذارد تا صدای خرخر او قطع شود اما صدای خرخر رضا با وضعی
 فجیع تر از بینی اش شنیده می شود. دیگر تمام دنیا برای محمدحسین و عسکری
 سیاه شده است. ناگهان صدای حاج احمد از پشت درب شنیده می شود.

حاج احمد: چه انفاقی افتاده؟ کسی مجروح شده؟

صدای خرخر رضا بیشتر و بیشتر می شود. محمدحسین و عسکری با
 دستپاچگی دهان رضا را گرفتند، عسکری دست بر روی بینی رضا می گذارد، ناگهان
 انگار نفس رضا بند می آید به یکباره شروع به دست و پازدن می کند و لگد محکمی
 به شکم محمدحسین می زند. محمدحسین فریاد خفه ای می کشد و در خود مچاله
 می شود.

محمدحسین: وای ددم...

صدای احمد از پشت درب با عصبانیت شنیده می شود.

احمد: براذر عسکری، براذر عسکری...

مجتبی از وحشت نفسش بند آمده نمی داند چه کند با صدایی لرزان ناخودآگاه
 می گوید:

مجتبی: بله براذر احمد...

صدای احمد: کسی مجروح شده؟

صدای خرخر رضا بالا و بالاتر می رود، محمدحسین با دل درد این طرف و
 آنطرف می دود و از اضطراب اشک می ریزد احمد ضربات محکم تری به درب
 می کوبد. مجتبی از وحشت کم مانده بمیرد به محمدحسین می نگرد.

مجتبی: داره میاد تو...

صدای احمد: [با فریاد] براذرها چیکار می کنید. اونجا.

محمدحسین ناخودآگاه به سمت درب اتاق می رود و درب را از پشت نگاه
 می دارد. عسکری نیز سعی دارد خرخر رضا را قطع کند. ناگهان به یکباره رضا چشم
 باز می کند و با حالتی بسیار عادی و سریع دست عسکری را کنار می زند و بر تخت

می نشینید و در عرض دو ثانیه به سمت پنجره باز اتاق می رود و از پنجره به داخل حیاط می پردازد و در حین دور شدن از پنجره به محمدحسین و عسکری با حالتی بسیار عادی دست تکان می دهد. در این هنگام محمدحسین و عسکری که از این حرکت رضا خشکشان زده به درب اتاق نگاه می کنند لحظاتی ناباورانه به درب اتاق و پنجره می نگرند، ناگهان محمدحسین به خود می آید و بالکنت می گوید:

محمدحسین: براذر احمد... سلام نلیکم، شوما امری داشتید.

به یکباره احمد با نگرانی و عصبانیت درب اتاق را باز می کند و به محض دیدن محمدحسین و عسکری به آن حالت در پشت درب خشکش می زند.

احمد: برادرجان چه اتفاقی افتاده؟!!

محمدحسین مانند مجسمه به حاج احمد می نگرد، عسکری نیز مات زده و بی حرکت به حاجی نگاه می کند. آن دو رزمنده نیز وحشت زده و نگران به حاجی خیره می نگرند. ناگهان از داخل راهرو رضا دستواره وارد اتاق می شود و در کنار حاجی می ایستد.

رضا: سلام براذر احمد،... چه اتفاقی افتاده؟

محمدحسین و عسکری با دیدن رضا در کنار احمد چشمها یشان از حدقه بیرون می زند و دیگر نفسشان بند می آید. آن دو رزمنده کم مانده از خنده منفجر شوند.

احمد: براذر عسکری چی شده اینجا؟

رضا به محمدحسین می نگردد و با قاطعیت از محمدحسین سؤال می کند.

رضا: براذر محمدحسین از شما سؤال کردن.

محمدحسین به همان حالت که به رضا می نگرد. ناگهان چشمانش به سمت بالا می چرخد و بر زمین می افتد، گویا غش می کند. با افتادن محمدحسین حاج احمد به سرعت به سمت او هجوم می برد و زیریغل او را می گیرد و به کمک رضا که پاهای او را گرفته بر روی تخت می خوابانند.

رضا: بیمارستان غش کرد، براذر عسکری عجله کنید.

محمدحسین هذیان وار ناله می کند.

محمدحسین: ریضا، ریضا...

احمد با پشت دست بر صورت محمدحسین می زند.

احمد: برادرجان، برادرجان...

وقتی که کوه گم شد

شما توجه کنید برادر احمد، در حال اغماء هم از اظهار
محبت دست و رسمی داره، داره منو صدا می‌زنه.
محمدحسین: ریضا... من الدوم... ریضا.

رضا:

- از دید یک راننده در جاده بهشت‌زهرا به سمت تهران می‌آیم. صدای خبرنگار
بر روی این تصویر شنیده می‌شود و هرازگاهی تابلوی سرداران شهیدی که در کنار
جاده نصب شده در دید دوربین قرار می‌گیرد.

صدای خبرنگار: در حالی که سالها از پایان جنگ گذشته بود اما
نمی‌دونم چرا بی اختیار دنبال رضا دستواره می‌گشتم، هم‌ش
به خودم می‌گفتم اگه رضارو پیدا کنم خیلی چیزها باید
در باره حاجی ازش بپرسم اون یار غار حاج احمد بوده. رضا
دستواره یعنی یک قسمت از حاج احمد. یعنی پیدا شدن
قسمتی از حاجی. تا اینکه اون روز موقع برگشتن از
بهشت‌زهرا پیدا شد کردم.

در این لحظه از دید راننده به تابلویی که در کنار جاده نصب است نزدیک
می‌شویم، عکس رضا دستواره بر آن تابلو نقاشی شده و در پایین آن نوشته شده،
سردار شهید سید محمد رضا دستواره.

ماشین و دوربین در کنار تابلو می‌ایستند در گوشه راست کادر، تابلوی دستواره و
در گوشه چپ کادر جاده بهشت‌زهرا به سمت تهران نمایان است. کات به لانگشاتی
بزرگ از جاده بهشت‌زهرا که در عمق کادر تابلو و ماشین دیده می‌شود.

صدای خبرنگار: یه مادر چه جور بچه‌هاش رو می‌پرسته، احمد هم مثل یه مادر
دور بچه‌ها و نیروهایش می‌گشت، مثل جون شیرین به اونها
عشق می‌ورزید یه روز تو مریوان رضا دستواره و چراگی به
خاطر دیر شدن عملیات کلافه می‌شن و از حاجی قهر
می‌کنن.

رضا دستواره و چراگی ساک به دست از پادگان ۴ پریوان خارج می‌شوند.
ادامه صدای خبرنگار: ساکه‌هاشون رو می‌بنند و می‌رن سمت جبهه قراویز، به
امید اینکه اونجا بیشتر بتونن خدمت کنن. عسکری می‌گفت

به محض رفتن دستواره و چراغی برای کاری رفتم پیش حاج
احمد.

عسکری به سمت اتاق احمد می‌رود. به محض رسیدن به اتاق احمد متوجه باز
بودن لای درب می‌شود. از لای درب حاج احمد را می‌بینیم که از پنجه به خارج
شدن دستواره و چراغی از درب پادگان می‌نگرد. عسکری نیز متوجه نگاه احمد و
متوجه خروج آن دو نفر می‌شود، سپس وارد اتاق می‌گردد.

عسکری: سلام براذر احمد.

احمد که در کنار پنجه ایستاده با ورود عسکری به سرعت اشکهای خود را پاک
می‌کند و بسیار جدی پاسخ سلام عسکری را می‌دهد.

احمد: سلام براذر جان.

عسکری: بیخشید براذر احمد این لیست اقلام درخواستی بیمارستانه
زحمت بکشید دستورش رو بنویسید.

احمد کلافه است. سریع با خودکار بر پایین کاغذ چیزی را می‌نویسد و امضاء
می‌کند، سپس کاغذ را به دست عسکری می‌دهد. عسکری با دقت به احمد می‌نگرد.
مزه‌های احمد از اشک خیس است. عسکری در حالی که کاغذ را می‌گیرد قدری این
پا و آن پا می‌کند.

عسکری: این جور گذاشتمن و رفتن یعنی بی‌معرفتی، همون بهتر که
رفتن چون آدم بی‌معرفت به هیچ دردی نمی‌خوره.
 حاجی از سخن عسکری جا می‌خورد با تعجب و گله‌مندی به عسکری می‌نگرد
لحظاتی به سکوت می‌گزند و سپس حاج احمد می‌گوید.
حاج احمد: اونا پاره‌های جیگر من بودن، اینجوری درباره‌شون حرف
نزن.

عسکری از پاسخ حاجی جا می‌خورد. هیچ جوابی ندارد که بدهد. به ناچار کاغذ
در دست به سمت درب اتاق می‌رود.

عسکری: بیخشید مزاحمتون شدم.

حاجی پاسخی نمی‌دهد، عسکری از اتاق خارج می‌شود. به محض بسته شدن
درب، حاجی را می‌بینیم که سر بر روی میز می‌گذارد و با صدای بلند شروع به گریه
می‌کند.

عسکری با شنیدن صدای گریه حاجی، در پشت درب بی حرکت می‌ماند. باورش نمی‌شود که صدای گریه از اتاق حاجی می‌آید، لحظاتی می‌ماند سپس با احتیاط لای درب اتاق را باز می‌کند و حاجی را در پشت میزش می‌بیند که سخت می‌گردید و با خود نجوای دارد.

حاج احمد: خدا پشت و پناه هر دو تون...

عسکری ناباورانه و غرق تعجب به حاجی می‌نگرد سپس زیرلب با خود چنین نجوا می‌کند.

عسکری: یعنی این همون احمد متولسانه که خدا انقلاب رو به خاک سیاه نشونده؟!! یعنی این همون برادر احمدیه که تو اون جاده نامن، سوار ماشین کوموله‌هاشد.

مجتبی عسکری را با احمد در جاده‌ای کو هستانی می‌بینیم که بالباس کردی کنار جاده ایستاده‌اند و گاه چند قدم راه می‌روند و گاهی به ماشین در حال عبوری دست تکان می‌دهند.

عسکری: برادر احمد تو این جاده مثل مور و ملخ کوموله و دمکرات ریخته، اکثر این ماشین‌ها که عبور می‌کنن خدا انقلاب هستن، صلاح نیست سوار اونها بشیم.

احمد: نگران نباش برادر مجتبی.

همزمان ماشین کمپرسی از انتهای جاده نمایان می‌شود، احمد می‌رود و سط جاده و به ماشین علامت ایستادن می‌دهد، ماشین کمپرسی به ناچار می‌ایستد. به محض ایستادن ماشین، احمد سریع درب سمت شاگرد را باز می‌کند و سوار می‌شود، در حین سوار شدن به مجتبی می‌گوید.

احمد: عجله کن بیا سوار شو.

عسکری نیز به سرعت می‌آید و در پی احمد سوار ماشین می‌شود. راننده کمپرسی با هیکلی بسیار قوی و بزرگ و با سبیلی پرپشت و آویزان ماشین را می‌راند، احمد ساکت ز بی صدا در کنارش نشسته و مجتبی عسکری نیز با تشویش و نگرانی زیرچشمی راننده را زیرنظر دارد. راننده با لهجه‌ای بسیار غلیظ کردی می‌گوید.

راننده: خیلی و قته منتظر ماشینید؟

وقتی که کوه گم شد

- عسکری: ای همچین.
راننده: کرد نیستید، از تهران آمدید؟
- عسکری: ای همچین.
راننده: چریک فدا بی هستید یا مجاهد؟
- عسکری: ای همچین... محترمانه اس.
راننده: خوشم آمد خوب حواس جمعیه.
- عسکری: اینجوری بهتره... خوب اوضاع کارچطوره، زندگی می گذره؟
راننده: خوب می گذشت خیلی خوب.
- عسکری: مگه الان نمی گذره.
راننده: ای چی بگم، این پاسدارهای بی پدر مگه زندگی برای ما گذاشتن.
- عسکری: چطور؟
راننده: از وقتی که این بی پدر چی بود اسمش این پاسداره... پا تو این منطقه گذاشته تمام کاسه کوزه مارو بهم ریخته.
- عسکری: کدوم پاسدار؟
راننده: این پاسدار که از تهران آمده... آهان متولسان، از وقتی این نامرد پاشو گذاشته تو این منطقه نفس همه مارو بیریده، به مشت رعیت گذاشتند کرد رو دور خودش جمع کرده و همه حساب کتابارو ریخته بهم. تا قبل از آمدن این بی پدر راحت از سلیمانیه عراق، و دکا، ویسکی، پاسور می اوردیم می فروختیم، آقایی می کردیم برای خودمان، چیزی نمانده بود که خود مختار بشیم و کارو بارمون سکه بشه که یکه سروکله این متولسان پیدا شد، یک شبه شد رئیس جمهور مریوان! نفس همه رو گرفت، ارباب شده رعیت و رعیت شده ارباب.
- عسکری: عجب، این متولسان که می گزی چه شکلیه؟ تا حالا دیدیش؟
حاج احمد ساکت و بی حرکت در کنار راننده نشسته و به جاده می نگرد.
راننده: می گن هیکلش مثل دیوه، قیافه اش رو هر کی دیله زهره ترک

وقتی که کوه گم شد

شده، مثل اجنه لا به لای هر کوه و دره‌ای پیدا شن می‌شه، تا حالا با پاسدارهاش به هر مقربی حمله کرده اونجا رو یه ساعته گرفته. یه جانوریه که قاسملو* از اسمش وحشت داره.

عسکری:

راننده:

پس آگه بینیش نمی‌شناشیش، درسته.

با این مشخصاتی که گفتن چرا تقریباً می‌شه شناختش اما خدا نیاره اون روزی رو که باهاش رو برو بشم.

عسکری:

اگر من بیهت بگم اون احمد متولیانی که تعریفش رو شنیدی الان تو این ماشینه چی می‌گمی.

راننده با شنیدن حرف مجتبی ناگهان قاهقهه می‌زنده زیر خنده و در حین خنده‌یدن یکی دوبار زیر چشمی به مجتبی و سپس به احمد می‌نگرد او همچنان که به قهقهه خنده‌اش ادامه می‌دهد یکی، دوبار زیر چشمی به حاج احمد نگاه می‌کند، حاج احمد نیز ساكت و بی حرکت همچنان به جاده می‌نگرد. ناگاه صدای قهقهه راننده رفته تبدیل به زوزه و سپس کم کم تبدیل به ناله می‌شود. دستهای راننده شروع به لرزش می‌کند. کنترل فرمان گاهی از دستش در می‌رود. در این لحظه حاج احمد ساكت و آرام با یک دست فرمان را می‌گیرد تا ماشین به چپ و راست نرود. راننده با دیدن این عمل حاج احمد، مانند زنهای بچه مرده با جیغ شروع به گریه می‌کند و از وحشت بدون اینکه به حاج احمد نگاه کند خود را به سمت درب می‌کشد و پی در پی به جیغ کشیدن ادامه می‌دهد.

- آخرین برگ از دست فریبا بر زمین می‌افتد. حمیده که در کنار پنجره ایستاده و با چهره‌ای خندهان گوش می‌دهد. ناگاه با سکوت فریبا به سرعت می‌چرخد و به فریبا می‌نگرد. در نگاهش اعتراض و ناراحتی موج می‌زند. فریبا به علامت پایان یافتن دستنوشته‌ها، دست‌هایش را می‌تکاند و به حمیده می‌گوید.

فریبا: تموم شد.

حمیده با عصبانیت فریاد می‌زند: آه، خودم فردا می‌رم و همه اون کاغذ‌هارو

* عبدالرحمن قاسملو، سرکرده معدوم حزب منحله دموکرات در کردستان. این حزب از اسفند ۵۷ به بعد نقش محوری در غائله تجزیه‌طلبی گروهکهای ضدانقلاب در مناطق کردنشین غرب کشور را ایفا می‌کرد.

ازش می‌گیرم.

■ خیابان

حمیده و فریبا با لباس مدرسه با سرعت راه می‌روند، حمیده عصبانی است و فریبا با نگرانی در پی حمیده با شتاب حرکت می‌کند فریبا سعی دارد حمیده را آرام کند و جلوی عمل او را بگیرد.

فریبا: اینکارو نکن همه چی خراب می‌شه، اگر تو بخواهی همه اون کاغذهارو بگیری، پسراه از ما جرا سر در میاره، اون وقت ممکنه تا قچه بالا بزاره و کاغذهارو به تو نده، بعد می‌دونی چی می‌شه؟ اون کاغذهارو می‌بره هفت لا قایم می‌کنه تا از تو بله بگیره. حمیده خریت نکن، اون الان آرزوی اینو داره که تو بیش محتاج بشی. اگر اینو فهمه دیگه تو پیاده‌ای و اون سواره، او ضاع رو بهم نریز، بذار بی سرو صدا از چنگش بیرون بیاریم.

حمیده: چرانمی فهمی، خسته شدم از این تیکه‌تیکه خوندن ما جرا، بذار تا آخرش بخونیم ببینیم این بابا کیه.

فریبا: می‌دونی اگه با این حالت بری تو مغازه و پدرش هم باشه، دیگه یه کلمه نمی‌تونی حرف بزنی؟ اگه پدرش تو مغازه باشه امکان گرفتن اون کاغذها صفره، صفر، تو رو به خدا وایستا.

حمیده و فریبا به چند متري مغازه می‌رسند فریبا با دست شانه حمیده را می‌گیرد، حمیده با کلافه‌گی می‌ایستد.

حمیده: چی میگی تو؟

از دید رانتده مراقبت که از طرف مرد میانسال است، حمیده و فریبا را می‌بینیم که با هم جر و بحث می‌کنند، مرد ۱ به مرد میانسال می‌گوید.

مرد ۱: همون دختره‌س.

رانتده: مثل اینکه می‌خوان بین تو مغازه؟

مرد ۱: دیدی شک من بی مورد نبود.

وقتی که کوه گم شد

حمیده و فریبا در هفت هشت متری مغازه ایستاده‌اند و با هم بحث می‌کنند.
فریبا با نگرانی اطراف و درب مغازه را می‌نگرد. حمیده عصبانی سخن می‌گوید.

حمیده: ذهنم بهم ریخته، فکرم آشفته شده، قاطی کردم می‌فهمی؟
قاطی کردم.
آخه چرا؟
فریبا:

اینجوری از من نپرس چرا. تو خودت هم عین من شدی، به
خیلی چیزها شک کردی، به این زندگی، به این جوونا، به این
درو دیوارها، فریبا چرا نمی‌خواهد بفهمی، من که تقصیری
نداشتم داشتم زندگیم رو می‌کردم، درسم رو می‌خواندم، با
نیما بیرونم رو می‌رفتم، تنها آرزویم ازدواج و دانشگاه رفتن
بود، برام هیچ‌کس و هیچ‌چیز جز نیما و درس مهم نبود، تا
اینکه این نوشته لعنتی به دستم رسید، دست خودم نبود
نمی‌دونم چطور شد، هر صفحه‌ای رو که خوندم، رنگ و آب
خیلی از این تابلوهای دور و برم پاک شد. حرفاهای این بابا
دیدمو به همه‌چی عوض کرد. نیما برام یه رنگ دیگه شد،
زندگی یه طعم دیگه‌ای پیدا کرد، به این خونه و زندگی و
مدرسه و آدمها یه شک و تردید مرموزی پیدا کردم، به
خودم صد بار می‌گم نکنه یه خبرهای دیگه‌ای هست که ما
خبر نداریم، نکنه یه آدمهای دیگه‌ای هستن که ما اونارو
نیدیدیم، نکنه ما با عینک بدینی خودمون رو،
زنگیمون رو، قلبیمون رو سانسور کردیم. بابا دست خودم
نیست فریبا این فکرها مثل خوره شده لالایی شباهی من،
پیش خودم می‌گم نکنه بغیر از این شهر یه شهر خیلی
قشنگ‌تری هست که ما اون رو ندیدیم. به دور و برم نگاه
می‌کنم می‌بینم فقط فحش و فحشکاریه، اینقدر سیاست و
تبليغات و سخنرانی و پوستر و ایستگاه رادیویی، ریخته که
مهلت ندارم یه لحظه بفهمم کی هستم و چی می‌خوام، پس
قبول کن فریبا، این حرف رو قبول کن که این دستنوشته

آدمی مثل من رو بهم بریزه، شک و تردید رو مثل خوره به
جونم بندازه و اینجور جی طاقتم کنه.

فریبا: توفکر می‌کنی اگه با این حال و روز سرت رو بندازی پایین
و بیری تو مغازه و مابقی اون کاغذها رو بخوای مشکلت
برطرف می‌شه.

حمدیده: آره وقتی همه این دستنوشته رو بخونم می‌فهمم که این
شکم بجاست یا نابجا، حرفهای بابام راسته یا دروغ، نیما
قهرمانه یا دون کیشوت، احمد متولیان بسیجیه یا این
ریشوهای عُق. رضا دستواره مسلمونه یا این یقه بسته‌های
بذاخلاق. نیما درسته یا احمد متولیان، کلاس داشتن
مهمه یا دل مهربون داشتن. سیاست جوونارو به کشتن داد
یا وجودان و غیرت، اگه وجودان بود پس بابام چی می‌گه، اگه
سیاست بود پس این احمد متولیان کیه... بابا ولم کن بذار
یه طرفه بشه.

حمدیده با عصبانیت از فریبا عبور می‌کند و به سمت درب مغازه می‌رود. فریبا
نیز با وحشت در پی او می‌دود. حمیده با شتاب وارد مغازه کتاب فروش می‌شود و
فریبا هم از پی او، به محض ورود حمیده، سعید که در پشت میز نشسته ناگهان از جا
می‌پرد و مات و مبهوت مانند مرده به حمیده می‌نگرد، حمیده عصی و پریشان در
جلوی میز ایستاده و به سعید نگاه می‌کند. سعید با لبها لرزان، سلام کش دار و
برینده برینده می‌دهد. حمیده ساکت و خشمگین به سعید می‌نگرد. فریبا نیز مانده.
حمیده نمی‌داند چه بگوید. فریبا برای شکستن سکوتِ غیرعادی با لبخند می‌گویند.

فریبا: سلام، خسته نباشید، حال شما خوبه.

سعید: (بالکنت)، نـ... نـخـیر... بـ... بلـه.

فریبا: عرض کنم... بـابـا تـشرـیـف نـدارـن.

سعید: بـا... بـا... نـ... خـیر.

حمیده [بایغیض آرام به فریبا می‌گوید]: چرا نـقـتـش مـیـدـیـ...

فریبا با تعجب به حمیده می‌نگرد: من؟!! (ناگاه برای حفظ ظاهر می‌گوید) بله

عرض کنم...

وقتی که کوه گم شد

ناگاه حمیده با صدایی لرزان و خشمگین به سعید می‌گوید.

حمیده: این مسخره بازی‌ها چیه که درآورده؟!!

سعید: (با وحشت) م... من...

حمیده: چه معنی داره این کارها...

سعید: ب... بخشید.

فریبا: خواهش می‌کنم، عیبی نداره.

حمیده: خیلی هم عیب داره، هدف شما از این نامه‌ها چیه؟!

فریبا با نوک پا به کفش حمیده می‌زند.

البته قرار ما با دوستم این نبود که بیایم اینجا با شما دعوا را کنیم...

سعید: م... معذرت می‌خوام.

حمیده: آخه معنی نداره...

فریبا: خوب بعله معنی نداره کسی که او مله چیزی بگیره با طرف دعاکنه.

سعید: م... من، دعوا... ندار... ندارم.

حمیده: پس این کارها چیه که می‌کنی؟

فریبا با نوک پا به حمیده می‌زند و دو پهلو به حمیده می‌گوید.

فریبا: بله درسته این کارها چیه که می‌کنی؟ راستش رو بخوايد موضوع اینه که ما به تعدادی کاغذ برای مشق خوشنویسی احتیاج داریم البته باید بافت و زیریش شبیه همون کاغذها بی باشه که شما روش نامه می‌نوشتید. به همین خاطر قرار گذاشتیم بیایم اینجا و بدون اینکه دعوا و مراهه‌ای پیش بیاد، یه تعدادی از اون کاغذها رو از شما بخریم. که البته این دوستم یه مقدار از کوره در رفت و سوءتفاهم پیش او مله.

- سعید که همچنان مات و مبهوت و پریشان به فریبا می‌نگرد بدون اینکه به کاغذها نگاه کند، دو برگ دو برگ از روی دسته کاغذها برمی‌دارد و در دست دیگر شش می‌گذارد. سپس پنج برگ پنج برگ برمی‌دارد. درست در لحظه‌ای که در دست سعید

نژدیک چهل برگ جمع شده پدر سعید با سه چهار بسته کتاب وارد مغازه می‌شود، سعید با دیدن پدر دستپاچه می‌شود و سی، چهل برگ را جلوی حمیده می‌گذارد. ناگاه حمیده با صدای پدر متوجه ورود او می‌شود.

پدر سعید: کسی زنگ نزد؟

سعید: سلام، نخیر.

فریبا و حمیده به سرعت کاغذها را برمی‌دارند و حمیده یک اسکناس پانصد تومانی بر روی میز می‌گذارد و هر دو سریع به سمت در می‌روند. فریبا برای حفظ ظاهر در حین رفتن به سعید می‌گوید.

فریبا: امیدوارم پونصد تومان کافی باشه، خیلی لطف کردید، خدا حافظ.

سعید با دستپاچگی پانصد تومان را برمی‌دارد و به سمت درب می‌دود.

سعید: قابل تداشت، نیازی به این پول نبود.

پدر سعید: چیه باز دیروزه شدی؟

سعید: صبر کنید بقیه اش رو بگیرید.

پدر سعید دست بر سینه سعید می‌گذارد و او را به عقب هول می‌دهد.

پدر سعید: دیگه بقیه نداره پدرسوخته، کسی مسی خواهی دست از این کثافت‌کاری‌هات برداری.

***

■ خیابان

حمیده مات و پریشان گام برمی‌دارد.

حمیده: اگر همه کاغذ‌هارو هم می‌خواستیم می‌داد.

فریبا با ذوق به کاغذها می‌نگرد و با خود می‌گوید:

فریبا: لعنت به این شانس اگه سی ثانیه دیرتر او مده بود همه رو ازش گرفته بودیم.

از دید رانتنده ماشین و مرد ۱ حمیده و فریبا را می‌بینیم مرد ۱ با هیجان به رانتنده می‌گوید

مرد ۱: نگفتم؟!.... حرکت کن، مواظب باش متوجه ما نشن.

راнтندۀ: از یه مسیر دیگه دارن میرن، مثل اینکه داره یه چیزهایی

وقتی که کوه گم شد

گیر مون میاد.

■ مغازه کتابفروشی

سعید در پشت میز نشسته و در حالی که متفکرانه دست در زیر چانه اش گذاشته و به پانصد تومانی روی میز خیره شده، بی صدا اشک می ریزد از انتهای مغازه صدای داد و بیداد پدرش به گوش می رسد.

صدای پدر: چقدر مفت خوری، چقدر هرزگی، چقدر لات بازی، تورو باید به گاری بست و باهات ذغال جابجا کرد، از همین امشب تا دو ماهه دیگه پول توجیبی بی پول توجیبی، آقا عاشق پیشه شده، من هم سن تو بودم طبق سرم می گذاشتم و چاقاله می فروختم. طبق چاقاله رو سرم بود وقتی رفتم خونه مادرت برای خواستگاری، نفهم، اینو بفهم، کسی به یابو زن نمی ده، باید کاسب باشی، باید پول بشمری بذاری کف دست زن، پول که وسط باشه وزیر و وکیل برات سکینه دایغزی می رقصن، چه برسه به زن و دختر.

سعید با چشمهاش اشکبار همچنان به اسکناس پانصد تومانی می نگرد و بی صدا می گرید و زیر لب به خود می گوید.

سعید: یعنی این پوله او نه؟!!

***

■ خیابان

حمیده و فریبا به درب خانه حمیده می رستند، راننده و مرد ۱ در داخل ماشین، در فاصله‌ی صد متری آنها دیده می شوند.

حمیده: پس قرار مون شد، سر ساعت هفت. به خونه هم بگو که شام پیش مایی.

فریبا: شام می خورم و میام.

حمیده: پس راهت نمیدم. شام خونه مایی بحشم نکن.

فریبا: پس تو هم قول بدی هیچی از اینهارو نخونی تا منم بیام.

حمیده: سخته ولی قول میدم.

فریبا: خدا حافظ

از دید راننده و مرد ۱ می بینیم که حمیده و فریبا از هم جدا می شوند. حمیده

داخل خانه می‌شود و فریبا به سمت سر خیابان حرکت می‌کند. راننده روی کاغذ چیزی را یادداشت می‌کند.

راننده: آدرس رو نوشت.

مرد ۱: به محض اینکه دختره به سر خیابون رسید، پیاده شو برو ببین چه اسمی روی زنگشون نوشته.

راننده سر می‌چرخاند با دیدن فریبا که به سر خیابان رسید آهسته از ماشین پیاده می‌شود و به سمت درب خانه حمیده می‌رود، به محض رسیدن به درب خانه به سرعت به افاف می‌نگرد بروی محل اسم نوشته شده: دانشور راننده اسم را زیرلب با خود تکرار می‌کند.

***

■ خیابان داخل ماشین

مرد میانسال در صندلی کنار راننده نشسته و با موبایل حرف می‌زند.

مرد میانسال: دانشور؟... چیه دانشور؟... آخه برام آشناست... بسیار خوب... نه امشب هم باید بمونید، آخه بچه‌های خونه‌تکونی امشب میرن مغازه باید هواشون رو داشته باشید... بسیار خوب شماره‌شون رو میدم.

مرد میانسال موبایل را قطع می‌کند. سپس خطاب به مردی کلاه‌شاپویی که در صندلی عقب نشسته می‌گوید.

مرد میانسال: شما از ساعت یک امشب مهلت دارید. تمام سوراخ‌سمبه‌های اون مغازه باید زیر و رو بشه، به احتمال هفتاد، هشتاد درصد این دستنوشته اونجاست.

مرد کلاهی: ما هر دستنوشته‌ای پیداکنیم با خودمون میاریم، اما اگر یک نمونه دستخط ازش بود کارمون راحت‌تر می‌شد.

مرد میانسال: متأسفانه نداریم.

مرد کلاهی: به بچه‌های مراقبتون بگید تا وقتی ما از مغازه بیرون نیومدیم اوضاع بیرون رو امن نیگه دارن. فراموش نشه تا وقتی ما بیرون نیومدیم به همیچ و چه پستشوون رو ترک نکنن.

مرد میانسال: بسیار خوب مطمئن باشید.

***

■ پشت‌بام خانه حمیده

حمیده و فریبا در زیر نور لامپ پشت‌بام کنار هم نشسته‌اند و حمیده دستنوشته را می‌خواند در جلوی حمیده و فریبا، شهر با چراگاهایش دیده می‌شود.

حمیده: خیلی عجیب بود همه گیج شده بودن، آخه مدت‌ها بود که احمد مسروان رو از اشرار و کوموله و دمکرات کاملاً پاکسازی کرده بود. به همین خاطر هیچ‌کس سر در نمی‌آورد که این تیراندازی‌های شبانه او نم تو و سط مسروان از کجا آب می‌خوره. بارها از صبح تا شب تمام راه‌های ورودی شهر را محکم بستن اما فایده‌ای نداشت. درست نیمه‌های شب رگبار تیراندازی و انفجار بود که تو شهر ایجاد می‌شد.

در وسط شهر رگبارهای تیر رسام زده می‌شود و در چند نقطه شهر انفجار صورت می‌گیرد. این صحنه در برابر حمیده و فریبا اتفاق می‌افتد.

■ مسروان - شب

احمد و دستواره و میرکیانی در خیابانی می‌دوند. احمد پیشاپیش، دستواره و میرکیانی از پشت به خانه‌ای که انفجار در آن رخ داده می‌رسند، مردم و حشمت‌زده و هراسان در اطراف خانه تجمع کرده‌اند. با دیدن احمد؛ زمزمه کاک احمد، کاک احمد شنیده می‌شود. احمد به سرعت وارد خانه می‌شود. در حیاط، تعدادی مرد و زن جمع شده‌اند. احمد وارد اتاقی که شیشه‌های پنجره‌اش شکسته می‌شود، در اتاق جنازه دو دختر بچه بر زمین است، زنی جوان، در حالی که صورتش غرق خون و دو چشمش نایینا شده سعی دارد از دستهای دو زن که او را گرفته‌اند فرار کند و بچه‌هایش را بیابد.

زن: دختر هام کجان، چرا صد اشون تمیاد.

احمد خشمگین و عصبی به اتاق و زن و دو کودک نگاه می‌کند، به سرعت به سمت دو جنازه می‌رود، در کنار آن دو زانو می‌زند با دیدن صورت معصوم و آرام دو کودک چشمانش از اشک پر می‌شود، نمی‌داند چه کند، نایاورانه خم می‌شود و گوش بر قلب یکی از جنازه‌ها می‌گذارد، سپس نایاورانه پلک چشم دخترک را پایین

می‌کشد تا از بی‌جانی او مطمئن شود، احمد به شدت عصبانی و کلافه است با شتاب پیشتر خم می‌شود و گوش بر سینه کودک دوم می‌گذارد لحظه‌ای بی‌حرکت می‌ماند، سپس گوش بر می‌دارد صورت احمد از خون لباس دخترک خونی می‌شود و دست احمد نبض دخترک را می‌گیرد، صدای گریه و زاری مادر اتاق را پر کرده، دست کوچک دخترک در دست احمد دیده می‌شود، ناگاه انگشت نشانه دخترک تکانی می‌خورد، احمد با دیدن تکان انگشت شوکه می‌شود به سرعت خم می‌شود و گوش بر سینه دخترک می‌گذارد، قدری تأمل می‌کند، سپس گوش بر می‌دارد و به سرعت با کف دستها یش شروع به شوک وارد کردن بر سینه دخترک می‌کند، پی در پی فشار بر سینه می‌آورد، سپس سریع خم می‌شود و گوش بر سینه دخترک می‌چسباند، دستواره و میرکیانی ناباورانه شاهد این صحنه هستند، ناگهان احمد گوش از سینه دخترک بر می‌دارد و بی‌هیچ کلامی با عجله پیکر کوچک دخترک را در بغل می‌گیرد و سریع از اطاق خارج می‌شود. مردم در حیاط با دیدن بیرون دیدن احمد که دخترک را در آغوش دارد سریع راه باز می‌کند تا احمد عبور کند.

ماشین بیمارستان که عسکری می‌راند به سرعت در نزدیکی خانه توقف می‌کند، احمد با عجله به سمت ماشین می‌دود، عسکری نیز با دیدن حاجی به سرعت پیاده شده و سمت حاج احمد می‌دود، به محض رسیدن احمد و عسکری به هم، احمد به عسکری می‌گوید.

احمد: ماشین رو روشن کن، هنوز زنده‌ام.

усکری در پشت فرمان می‌نشیند، احمد بچه در بغل سوار شده، و سریع درب را می‌بنند. ماشین با گردوخاک به سرعت دور می‌زند و از آن جا دور می‌شود.

دستگاه ضربان قلب با فاصله، طپش قلب را نشان می‌دهد. عسکری و دو پرستار با عجله در اطراف تخت دخترک مشغول هستند. احمد در دو قدمی تخت ایستاده و به دخترک می‌نگرد، صورت احمد همچنان خونیست و اشک چشمها یش را پر کرده، عسکری رو به احمد می‌کند و می‌گوید.

عسکری: خطر رفع شد، داره منظم می‌زنه.

احمد با شنیدن این سخن آرام می‌چرخد و به سمت درب اتاق می‌رود. احمد در راهرو بیمارستان گام بر می‌دارد، از رویرو پرستارها با عجله دو برانکارد را به جلو هل می‌دهند، صدای ناله و شیون در راهرو پیچیده، با عبور برانکارد اول،

چشمها احمد بر روی پیرزن مجروح که بر روی برانکارد است می‌ماند، و با عبور برانکارد دوم از کنار احمد، پیرمرد غرق خونی که روی برانکارد است دیده می‌شود، از عمق راهرو خویشاوندان دو مجروح بر سر و سینه زنان می‌دوند.

***

■ خیابان شهر مریوان

احمدرهم و متفکر در خیابان قدم می‌زند، میرکیانی در کنار احمد است.

میرکیانی: بچه‌ها همه خیابونها و کوچه‌هارو گشتن. هیچ خبری نیست، از راه‌های خروجی شهر هم هیچ‌کس خارج نشده... من یکی سر در نمی‌یارم... یعنی از توی خونه‌ها بیرون میان؟... اینم غیر ممکنه. هیچ خونه‌ای بهشون پناه نمی‌ده. یه نفر تو این شهر با اونا نیست... پس آخه یعنی چه؟!!... از آسمونم که نمی‌تونن بیان، یعنی هلی کوپتر ندارن که بتونن.

احمد متفکر می‌ایستد و به کوچه خیابانهای اطراف می‌نگرد، ساکت و ناراحت، میرکیانی به احمد می‌نگرد.

میرکیانی: شما تو چه فکری هستید؟

احمد لحظاتی سکوت می‌کند. سپس با صدایی آرام و محکم می‌گوید.

احمد: براذر میرکیانی! تو برو من فعلاً هستم.

میرکیانی قدری تعجب می‌کند، برای رفتن تردید دارد.

میرکیانی: اگه صلاح بد نمی‌بزارید من هم راتون باشم... با این اتفاقها، این کوچه خیابونها نامنه، هر لحظه ممکنه از به گوشه‌ای به سمتون تیراندازی بشه.

احمد با نگاهی محکم و آرام و متفکر سر می‌چرخاند و به میرکیانی می‌نگرد، میرکیانی از نگاه احمد چشم می‌زد و دیگر ادامه نمی‌دهد سپس اسلحه کلاش خود را به سمت احمد می‌گیرد و می‌گوید.

میرکیانی: لااقل این اسلحه هم راتون باشه.

احمد: در حالی که حرکت می‌کند و به سمت عمق خیابان می‌رود. آرام می‌گوید نیازی نیست برادرجان.

میرکیانی از پشت به رفتن احمد می‌نگرد، پس از چند لحظه با بی‌میلی حرکت

می‌کند و به سمت دیگر خیابان می‌رود.

■ چهارراهی در شهر

در فضای خلوت و تاریک و روشن چهارراه، احمد را می‌بینیم که متفکرانه و خشمگین گام برمی‌دارد، احمد درست در وسط چهارراه می‌ایستد و هر چهار سمت را با دقت می‌نگرد، سپس به در و دیوار خانه‌ها و به کف آسفالت چهارراه نگاه می‌کند. نگاه از پشت سر احمد صدای گوش خراش افتادن چیزی شنیده می‌شود. ما سر احمد را از پشت می‌بینیم که با خونسردی و آرامش به عقب می‌چرخد و به پشت سر خود نگاه می‌کند. سگ ولگردی که باعث واژگون شدن سطل آشغال بود به سمتی می‌گریزد.

■ خیابانی دیگر

احمد در کوچه‌ای نیمه تاریک که بسیار باریک و طولانیست راه می‌رود و اطراف را به دقت می‌نگرد. از خانه‌ای صدای گریه نوزادی می‌آید. تصویر پنجره باز خانه‌ای در طبقه دوم را می‌بینیم، زنی در حالی که نوزادش را در بغل دارد و او را تکان می‌دهد در آستانه پنجه دیده می‌شود، زن از آن بالا کوچه را می‌نگرد احمد در حال عبور از کوچه است، زن زیرلب می‌گوید.

زن: کاک احمد

صدای شوهر: کاک احمد؟!

زن: ها، داره از کوچه رد می‌شه.

شوهر در بستر می‌غلطد: این جنگاور انگار هیچ وقت خواب نداره.
تصویر احمد را از دید زن می‌بینیم که در عمق تاریک کوچه ناپدید می‌شود.

■ ویرانه‌ای متروک در جنب خیابان

احمد در میان ویرانه نیمه تاریک که بسیار ترسناک است گام برمی‌دارد درست در زمانی که از حیاط آن ویرانه عبور می‌کند از تنور متروک حیاط صدای جاگایی چیزی شنیده می‌شود، احمد آرام و خونسرد می‌ایستد، با قطع شدن صدای پای

احمد، سکوت بر همه‌جا حاکم می‌شود. پس از لحظاتی دوباره صدای خشن خش از داخل تنور تاریک شنیده می‌شود، احمد به آرامی به تنور که در چند قدمی اش واقع شده، نگاه می‌کند، سپس گامهای احمد به آرامی به سوی تنور می‌رود با رسیدن احمد به بالای سر تنور، دهانه تاریک و مرموز تنور دیده می‌شود، چشمها مصمم و آرام احمد به داخل تنور دوخته شده، صدای خشن خش دوباره شنیده می‌شود. دست احمد به آرامی حرکت می‌کند و به سمت جیب بغلش می‌رود، از داخل جیب بغل چراغ‌قوه‌ای قلمی را ببرون می‌آورد، سپس با خونسردی چراغ‌قوه را روشن می‌کند و به داخل تنور می‌اندازد، با روشن شدن داخل تنور انبو زباله و کاغذ و آشغال را می‌بینیم که در عمق تنور تلباش شده، در میان کاغذها و زباله‌ها، گربه‌ای ناتوان دیده می‌شود که با تابش نور چراغ‌قوه بی‌رمق ناله می‌کند. احمد در لبّه تنور می‌نشیند و به داخل تنور دقت می‌کند، از دید احمد گربه چلاقی که از یک چشم نابیناست به وضوح دیده می‌شود که در لابه‌لای کاغذها به سختی حرکت می‌کند، و بی‌رمق چند بار ناله می‌کشد. چشمها احمد قدری تر می‌شود، پس از چند لحظه احمد به آرامی وارد تنور می‌شود و با دقت در داخل تنور گربه را می‌گیرد و او را آرام بالا می‌آورد و در لبّه تنور می‌گذارد، گربه به محض قرار گرفتن بر لبّه تنور دوباره ناله‌ای می‌کند، احمد برای آرام کردن گربه چند بار سر گربه را نوازش می‌نماید، سپس با چاپکی از داخل تنور بیرون می‌پرد و با بیرون آمدن از تنور، گربه را برمی‌دارد و در حالی که او را در بغل می‌گیرد به حرکت خود ادامه می‌دهد.

■ سهراهی

احمد، گوجه در بغل، از کنار مغازه قصابی بسته‌ای می‌گذرد، گامهای احمد می‌ایستد، درب سطل آشغال کنار مغازه با دست احمد برداشته می‌شود، داخل سطل دو، سه تکه استخوان دیده می‌شود، احمد گربه را در داخل سطل می‌گذارد و درب سطل را می‌بندد. سپس وارد خیابان می‌شود. ناگهان پای احمد به لبّه برجسته درب فاضلاب گیر می‌کند، احمد با تعجب به زیر پای خود می‌نگرد درب فلزی و گرد فاضلاب رامی‌بینیم. احمد لحظاتی به درب فلزی خیره می‌نگرد، سپس خم می‌شود و انگشت‌های خود را در سوراخهای دو سمت درب فرو می‌برد و با تمام قدرت سعی می‌کند درب را از جا در بیاورد پس از چند لحظه یکهو درب تکانی می‌خورد و

از جا درمی آید. احمد با چراغ قوه داخل فاضلاب را روشن می کند، نرده بان میله‌ای و عمق فاضلاب دیده می شود، چهره احمد در هم می رود، انگار بوی بدی از داخل فاضلاب بیرون می آید، در فاصله صد متر به احمد از پشت دیوار کوچه‌ای، سر میرکیانی را می بینیم که مخفیانه احمد را زیر نظر دارد و مواطن اطراف نیز هست.

دوربین در داخل فاضلاب که به شکل توتل بسیار باریکی است قرار دارد، احمد از پله‌ها پایین می آید و وارد تونل می شود، فضای بیرونی چراغ قوه قلمی نیمه روشن شده است، پاهای احمد تا بالای زانو در فاضلاب و کثافت فرو رفته، چهره احمد را که از بوی بد فاضلاب در هم رفته می بینیم.

□ □ □

در یک پلان مادر آن دو دختر بچه را که نابیناست و چهره‌اش غرق خون است و با دستهایش به دنبال دو فرزندش می گردد و ضجه می زند، دیده می شود.

در پلانی دیگر عبور دو برانکارדי که پیروز و پیرومود مجروح بر روی آنها هستند دیده می شود.

□ □ □

احمد در فاضلاب شروع به حرکت می کند. در سقف فاضلاب چند موش دیده می شود که خود را به داخل آب فاضلاب پرتاپ می کنند. احمد با شتابی بیشتر حرکت می کند.

■ دوراهی فاضلاب

احمد تا کمر در داخل فاضلاب فرو رفته صورتش خیس عرق و بر شانه اش موشی دیده می شود، احمد بسیار خونسرد با دست موش را می گیرد و او را به دیواره فاضلاب می چسباند سپس با تقدا سعی می کند که سریعتر به جلو برود.

■ سه راهی

احمد تا سینه در داخل کثافت فاضلاب فرو رفته و با صورتی خیس از عرق به سه راهی می رسد، سه طرف را می نگردد، در کنار خود پلکان میله‌ای را می بیند، به سمت آن رفته و از پله‌هایش بالا می رود.

■ چهارراه اصلی شهر

درب گرد و فلزی در کف خیابان از جا درمی آید و به کناری گذاشته می شود سر احمد از دهانه فاضلاب بیرون می آید، چشمها مصمم و خونسرد احمد اطراف را می نگرد. گویا چهارراه را شناخته است. دستهای احمد درب فلزی فاضلاب را به روی دهانه فاضلاب می کشد و خودش دوباره به داخل فاضلاب می رود.

■ توفل اصلی

- توفل فاضلاب قدری گشادتر است. احمد با صورتی لجنی و در حالی که بر دو طرف شانه اش دو، سه موش دیده می شود به جلو می آید. دست احمد با خونسردی موشها را از روی شانه اش برمی دارد و آهسته به دیواره های توفل می چسباند. احمد با عجله به پیش می آید. ناگهان زیر پایش خالی می شود و تاگردن در داخل فاضلاب فرو می رود. احمد به سرعت سعی می کند مسیر خود را اصلاح کند تا از آن فرورفته گی بیرون بیاید. پس از یکی دو متر تا سینه از داخل فاضلاب بیرون می آید، احمد همچنان با تمام قدرت به جلو می رود.

■ پیچ دوراهی

توفل گشادتر شده و از انتهای راه سمت چپ قدری نور کمرنگ مهتاب دیده می شود احمد سریع به راه سمت چپ می پیچد. و نفس نفس زنان به جلو می رود.

■ دهانه فاضلاب

دهانه فاضلاب از بیرون دیده می شود، احمد با پیکری غرق لجن از دهانه فاضلاب بیرون می آید، چشمها مصمم و خسته احمد اطراف دهانه را می نگرد. از دید احمد اطراف را می بینیم، کوره راهی در کناره شهر در زیر نور مهتاب دیده می شود. چشمها احمد به کوره راه خیره می مانند.

■ پادگان مریوان

در زیر پنجه اتاق احمد که مشرف به حیاط است، گربه یک چشم در آفتاب نشسته و مشغول خوردن تکه گوشتی است. دوربین از روی گربه بالا می آید و در

قاب پنجره اتاق احمد قرار می‌گیرد. از پشت پنجره احمد را می‌بینیم که بر زمین نشسته و با مجتبی عسکری گفتگو می‌کند.

***

■ داخل اتاق

مجتبی عسکری با دقت به احمد می‌نگرد و احمد با خونسردی بدون اینکه به مجتبی نگاه کند می‌گوید.

احمد: هشت تا دهنه فاضلاب، هر هشت تارو، ده پونزده مترا
می‌ری تو، از همون جا شروع می‌کنم مین‌گذاری کردن.
حواست باشه با مین و سیم تله کاملاً راهرو ببند. البته
استتار مین‌ها شرط اول کاره.

عسکری: چشم، رو چشم... اما چیزه این خانم... چطور بگم
همون جوری که می‌دونید دو ماهه که من با خانم...

احمد: ازدواج کردید.
بله... شما هم محبت کردید اجازه دادید که ایشون رو بیارم
سریوان... خوب الحمد لله تو بیمارستان پیش خودم
مشغول فعالیته.

احمد: برادر جان هیچ رودریایستی نکن، اگر می‌بینی که خانومت
تحمل این مأموریت رو برای تو نداره، اصلاً به خودت فشار
نیار. من یکی دیگه رو می‌فرستم.

عسکری: نه برادر احمد چیزه...
برادر جان من کاملاً درک می‌کنم، توی ماههای اول بین زن
و شوهر علاقه و محبت خیلی شدیده و زود برای هم نگران
می‌شن، اصلاً خودت رو ناراحت نکن من کس دیگه‌ای رو
می‌فرستم.

عسکری: نه برادر احمد اصلاً صحبت نرقن من نیست... چیزه اگر
اجازه بدید این مأموریت رو با خانومم انجام بدم.

احمد: با خانومت؟!!!
بله چون بهش قول دادم.

وقتی که کوه گم شد

احمد: چه قولی؟!

عسکری: قول اینکه، اگه تو هر مأموریتی اونم بتونه همکاری کنه باید همراهم بیاد.

احمد:

عسکری:

یعنی تو این کار می تونه با تو همکاری کنه؟!

ظاهراً به چون تو ش درگیری نیست.

احمد: از کجا معلوم.

احمد:

عسکری:

عسکری: بله معلوم نیست ولی اگر اجازه بدید، بذارید که همراه باشه. چون ظاهراً بی خطره.

احمد لحظاتی سکوت می کند. سپس با صدایی آرام می گوید:

احمد: تیراندازی بلده؟

عسکری: خیلی بهتر از من.

احمد: فرز و چابک هست.

عسکری: اگر بیشتر از من نباشه کمتر نیست.

در این لحظه رضا دستواره سرش را از درب اتاق داخل می کند و خطاب به احمد و عسکری می گوید.

دستواره: ما هم هستیم.

مجتبی و احمد به رضا نگاه می کنند، عسکری تعجب کرده، احمد با لبخند به دستواره می گوید.

احمد: تو چی شمام هستی؟

دستواره: تو گپ زدن، دل و قلوه دادن، تحويل گرفتن، بابا به پیغمبر ما هم آدمیم، ناسلامتی ما عزب او غلی هستیم، بیشتر محتاج محبتیم، یه چهار ثانیه هم با ما گپ بزن برادر احمد. یتیمیم، غریبیم، فقیریم، حقیریم، اسیریم، بابا اسیرتیم برادر احمد، قبض مارم تحويل بگیر یه مهری بزن، یه وقت می بینی از کمبود محبت بیهوش شدیم و کار دادیم دستتونها، برادر مجتبی سابقه من رو داره.

رضا دستواره قبضی را که در دست دارد دراز می کند و می گوید.

دستواره: مجتبی جون دستات پاکه اینو بگیر بله خدمت برادر احمد

شاید یه نونی گیر ما بیاد.

مجتبی برمی خیزد و قبض را از دستواره می گیرد. دستواره آرام به مجتبی می گوید.

دستواره: خوب جا خوش کردی اینجاها، یه نسخه‌ای برات پیچیدم
که چشات رو تالحظه شهادت چپ می کنه.

مجتبی قبض را می گیرد و زیرلب به دستواره می گوید.

عسکری: عمرآ... حلا این قبض جنابعلی چی چیه؟!

احمد قبض را از عسکری می گیرد و مشغول نوشتن می شود، دستواره خطاب به عسکری می گوید.

دستواره: حواله آرد این ماه شهره.

***

■ اتفاق مجتبی عسکری

اتفاقی بسیار محقر، بر روی جعبه بزرگ مهمات آینه شمعدانی زیبا و ظرفی قرار دارد. مجتبی در حال جاسازی و سایل مین گذاری در ساک است. همسر مجتبی در حال خواندن نماز است، عقربه‌های ساعت رومیزی چهار صبح را نشان می دهد. همسر سلام نماز را می دهد. عسکری در حین کار خطاب به او می گوید.

عسکری: هنوز روی تصمیمت هستی؟

همسر در حالی که مشغول ذکر گفتن است هیچ نمی گوید.

عسکری: بازم میگم اونجا همچین بی خطرم نیست‌ها؟

همسر همچنان با تسبیح ذکر می گوید.

عسکری: اونجا فاضلابه، از اسمش معلومه چه جور جائیه، تاریک و کثیف.

همسر به حالت اعتراض ذکر سبحان الله را با صدای بلند تکرار می کند. عسکری بی توجه به اعتراض همسر ادامه می دهد.

عسکری: احتمال اینم هست که تو یه همچین جایی درگیری پیش بیاد و کار بینخ پیدا کنه.

همسر عسکری با صدای بلندتر سبحان الله می گوید. عسکری همچنان بی توجه ادامه می دهد.

وقتی که کوه گم شد

عسکری: هیچ می دونی اگر اتفاقی برات بیفته مادر و پدرت چی به من می گن. با لباس سفید عروسی برداش و جنازه اش رو لجنی برگردوندی.

ناگهان ذکر همسر تمام می شود و از کوره در می رود.

همسر: بابا مخ منو خوردی مجتبی، می دونم، می دونم، می دونم، با دوستن همه اینا تصمیم دارم باهات بیام.

همسر به سرعت از جا بر می خیزد و در حالی که آماده رفتن می شود چنین ادامه می دهد.

همسر: تورو خدا نگاه کنها، یه مأموریت می خواه منو ببره، یه خرووار منت و تذکر و هشدار و آثیر قرمز رو سر و کله ام می ذاره.

عسکری با لحنی بسیار جدی رو به همسر می کند و به او می گوید.

عسکری: اینم آخرین اتمام حجت، گوش می دی بگم یا نه؟

همسر با کلافه گی می آید و در برابر عسکری می ایستد و می گوید.

همسر: بفرما بیلد، سراپا گوشم.

عسکری با کلمات شمرده می گوید.

عسکری: اگر یه وقت شهید شلی، ننسینی گریه کنی ها، گفته باشم.

ناگهان همسر با شنیدن این جمله با صدای بلند می خندد. عسکری نیز می خندد.

عسکری: راستی یادم رفت این رو هم بگم تو فاضلاب تا چشم کار می کنه، موش و سوسک هست ها.

همسر با چشمان وحشت زده به عسکری می نگرد و می گوید.

همسر: خوب باشه پس تو اونجا چیکاره ای؟

عسکری با تعجب به همسرش نگاه می کند و می گوید.

عسکری: بله؟!! خانوم من دارم میرم اونجا مین گذاری کنم نه اینکه سوسک و موش بکشم.

همسر: خوب خودم می کشم.

عسکری: شما باید به من کمک کنی.

همسر: در حالی که به شما کمک می کنم، سوسک و موش هم

می‌کشم.

عجب بدختی گیر کردیم‌ها.

عسکری:

می‌شہ بپرسم شما توی مأموریت چرا اینقدر حرف

همسر:

می‌زنید.

من؟!

عسکری:

هیچ دوست ندارم گزارش این بی‌انضباطی‌های شمارو به

همسر:

برادر احمد بدم.

بله!!!؟

عسکری:

***

■ خیابان

عسکری و همسرش در تاریکی از عرض خیابان می‌گذرند. عسکری اطراف را زیرنظر دارد، همسرش نیز نگاههای عسکری را زیرنظر دارد.

همسر: همش احتیاط، همش مواظبت، بابا هیچ‌کسی نیست... انگار اینجا هم سر سفره عقده.

عسکری با شنیدن سفره‌ی عقد به همسر می‌نگردد و در حال راه رفتن با لحنی جدی می‌پرسد.

مگر سر سفره‌ی عقد چیکار کرم.

عسکری:

هیچی توی بله گفتن به جای من شما لف می‌دادی.

همسر:

من؟

عسکری:

بله شما، برای گفتن به بله هی استخاره می‌آوردم و اینور و او نور رو نگاه می‌کردی. یادت رفته ذکر احتیاط احتیاط گرفته بودی.

همسر:

حیف که تو مأموریتیم.

عسکری:

مگر تو مأموریت نمی‌شہ درباره‌ی زندگی حرف زد.

همسر:

چرا اتفاقاً پیشنهاد می‌دم بریم تو فاضلاب و درباره‌ی اجاره خونه و آینده‌ی زندگی‌مون بحث کنیم.

عسکری:

خیلی خوبه ولی برای یه بار همشده منطقی بحث کن.

همسر:

با این جمله همسر، عسکری انگار آتش می‌گیرد، در جا می‌ایستد و با حالت

وقتی که کوه گم شد

آتش گرفته با صدایی خفه می‌گوید.

عسکری: فاطمه بس کن چرا با این زبونت گوشت تن منو آب
می‌کنی.

همسر: همسر با دیدن خشم و عصبانیت عسکری کودکانه می‌خندد و در حالی که به راه
می‌افتد چنین می‌گوید.

همسر: آخه مجتبی جون چطور هنوز شوخی ترین حرفارو جدی
می‌گیری. مردم از سادگی تو به خدا.

عسکری: مات و مبهوت به همسرش می‌نگرد و سپس با گامهایی سریع حرکت
می‌کند و زیرلب با خود می‌گوید.

عسکری: به خدا راست گفتن که زن بلاست، بلا.
همسر: و خلا هیچ خونه‌ای رو بی بلا نکنه.

عسکری: خوب البته، اما توی مأموریت خوب نیست بلا سر آدم بیاد.

■ خیابانی خلوت

عسکری و همسرش به سمت دریچه فلزی فاضلاب که در کنار خیابان قرار دارد
می‌آیند. تنها صدای جیرجیرکها و قدمهای آن دو به گوش می‌رسد. به محض رسیدن
به کنار دریچه فاضلاب، عسکری به کمک دو میله فلزی که در سوراخهای درب
می‌اندازد، با یک حرکت دریچه فلزی فاضلاب را از جا در می‌آورد. دوربین از داخل
فاضلاب صحنه کنار رفتن دریچه را نشان می‌دهد. از زوایه‌ی پایین عسکری و
همسرش را در کنار دهانه‌ی فاضلاب می‌بینیم. همزمان موسیقی دلهره‌آوری که
نجوای موشها در لابلای آن شنیده می‌شود، با تصویر همراه می‌شود. نور چراغ قوه
به وسیله عسکری در داخل دوربین می‌تابد. سپس، نخست عسکری وارد فاضلاب
می‌شود و در پی او همسرش، ما پاهای محتاط عسکری را می‌بینیم که از پله‌های
فلزی پایین می‌آید.

***

■ اتفاق مراقبت‌های ویژه

خبرنگار را دو پرستار گرفته‌اند و به زور از اتفاق مراقبت‌های ویژه بیرون می‌برند
خبرنگار که عصبانیست با فریاد خطاب به پرستارها می‌گوید.

خبرنگار: ولم کنید، بذارید واقعیت رو بگم، بذارید با چشم باز این چند روز آخر عمرش رو بگذرانه، بذارید حداقل من بهش راست بگم...

ناگهان از داخل اتاق مراقبت‌های ویژه جوانی با حالت پریشان بیرون می‌آید و به پرستارها می‌گوید.

جوان: سردار میگه ولش کنید، بذارید بیاد حرفاشو بزنه.

پرستار ۱: خطرناکه، ناراحتی و استرس برای ایشون سمه.

خبرنگار: بی خبری سمه، ظاهرسازی خطرناکه، بذارید بدونه تو این شهر آشفته چه اتفاقهایی داره می‌افته، بذارید بفهمه به سر این توجوون‌هایی که باهاشون می‌شد تا قلب تل آویو رفت چی داره میاد.

***

فریبا از روی دستنوشته می‌خواند و حمیده با تعجب و کلافه‌گی او را می‌نگرد.

جوان گفت: رهاش کنید، خود سردار گفتن.

پرستارها با بی‌میلی منورها کردند و منم عصبانی و ناراحت به داخل اتاق مراقبت‌های ویژه رفتم.

حمیده: پس بقیه اون ماجراهی فاضلاب چی شد؟

فریبا دو سه برگ را ورق می‌زند.

فریبا: فکر کنم باشه، حالا بزار همینجوری که هست بخونم.

***

■ اتاق مراقبت‌های ویژه

به محض ورود خبرنگار به داخل اتاق مراقبت‌های ویژه و خیره شدن خبرنگار به چشمها مظلوم و بی‌رمق سردار، سکوت بر اتاق حاکم می‌شود، انگار خبرنگار را برق می‌گیرد، ساکت و بی‌صدا به سردار خیره‌خیره می‌نگرد. سردار نیز بالبختی کمنگ ساکت و بی‌حرکت به خبرنگار چشم دوخته. لحظاتی به همین حال می‌گذرد، ناگاه در چشمها خبرنگار اشک پر می‌شود و در عرض چند ثانیه قطرات اشک از چشمها او سرمازیر می‌گردد. لبخند بر چهره سردار محو می‌شود. به یکباره خبرنگار بغض اش می‌ترکد و به سمت تخت سردار می‌دود و در حالی که خود را به

وقتی که کوه گم شد

روی پاهای سردار می‌اندازد با صدای بلند می‌گرید و می‌گوید.

خبرنگار:

خدا منو بکشه اگر بخواهم سرسوزنی شمارو آزار بدم. به خدا

من گناهی ندارم، تقصیر من نیست،... تورو به جدت به من

درست جواب بده، اگه بهت دروغ بگم، چاخان پاخان سر

هم کنم همین تو، از من می‌گذری؟ بهم نمی‌گم من به تو

اعتماد داشتم چرا بهم دروغ گفتی؟ چرا واقعیت رو ازم پنهون

کردی؟ چرا اون گمشده رو پیدا نکردی؟... پس بهم حق

بده....

سردار در حالی که بی‌رمق بر سر خبرنگار دست می‌کشد، با صدایی ناتوان می‌گوید.

سردار: بگو، هر چی هست بگو....

خبرنگار سر از روی پاهای سردار بر می‌دارد و می‌گوید.

خبرنگار: حاجی کاشش می‌شد یه توک پا با هم می‌رفتیم بیرون توی

شهر یه چرخی با هم می‌زدیم. حاجی به پیغمبر خدا تو

شیمیایی نیستی، این جوونهای طفل معصوم شیمیایی

شدن، بیا ببین چه جوری فکر می‌کتن، بیا دلمشغولیهاشون

رو تماشا کن. تو شهر همچین شیمیایی زدن که چشم چشم

رو نمی‌بینه. می‌پرسی دشمن یا دوست؟ منم می‌گم دشمن

پاس داده به دوست، دوست هم آبشرارزده تو زمین خودمون.

حاجی اینو باور کن حاج احمد متولیان مُرد، یعنی

کشتنش، جوونِ امروز دنبال یه گمشده دیگه اس، احمد

متولیان کیه؟... همچین با هوار و شعار از جبهه و بسیج

دفاع کردن که سیا و موصاد هورا کشیدن. همچین جوونهارو

بدین کردن که اسم جبهه و بسیج متراff تعصّب و

خشونت و خشکه مقدسی شده. جوون امروز از دهن همین

امرا و وزرای حاضر شنیده که دیگه زمان شادی

و آزادی فرار سیده... آخه بی‌انصاف، وقتی جبهه و بسیج رو

با گریه و خشونت بغل هم می‌ذاری اونوقت توقع داری این

جوون برای جبهه تره خورد کنه؟ اونوقت حاجی
 جون وقتی جبهه اینجوری تحریف شد و جوون بهش
 پشت کرد، حاج احمد متولیان می‌تونه برای این جماعت
 معیار و محک بشه؟ نه به پیغمبر، نه به حضرت عباس،
 وقتی برای بزرگای قوم، احمد متولیان به قصه فراموش
 شده است، توقع داری گمشده جوون این مملکت بشه
 احمد متولیان؟! حضرت سردار باور کن که این جوونا
 گناهی ندارن، اگه اینها زمان جنگ بودن و اون هوارو تنفس
 می‌کردن به امیر المؤمنین تا قلب بغداد هم می‌رفتن. هوای
 امروز شهر، هوای اون روزا نیست. بزرگای امروز، بزرگای
 اون روزا نیستن، سیاستها، دیگه سیاستهای عین دیانتی
 نیست.... کجای کاری شما؟ حالا می‌گی چی؟!! با این وضع
 و اوضاع بازم حرف همونه... بازم برم احمد متولیان رو
 پیدا کنم؟ بازم برم از زیر خاک نامردی و فراموشی زره غرق
 خون احمد متولیان رو بیرون بکشم و سردست بگیرم و
 داد بز نم که آی جوونها یه حاج احمدی بود که از نوک پا تا
 فرق سر همه چی تعموم بود؟ شجاع بود عین یه شیر،
 مهریون بود عین یه مادر، مرد بود عین پوریای ولی، عاشق
 بود عین مجنوون؟؟ هان؟... چی میگی؟ باز برم دنبال گمشده
 بگردم. واسه این جوونی که خودش گمشده.

سردار در حالی که بی صدا با چشمانی که حتی یک بار پلک نمی‌زنند اشک
 می‌ریزد، آهسته آهسته رعشه می‌گیرد و به محض شدید شدن تشنجش با صدایی
 دلخراش ضجه می‌زند و می‌گوید.

سردار:

دژ شلمچه همینجاست!... بچه‌های مردم دارن قتل عام
 می‌شن، جیگر گوشه هامون دارن تارو مار می‌شن، رسول برو
 حاج احمد رو بیارو به این مردم نشوون بده، برو حاج احمد
 رو بیار تا این لشکر زمین گیر شده ڑو فرماندهی بکنه،
 رسول... برو... برو بی سیم بزن حاج احمد بیاد... برو...

سردار ناگهان از هوش می‌رود و چشمهاي غرق اشکش بسته می‌شود.

***

■ اتاق احمد، مریوان

احمد در حالی که زانوهای خود را در بغل گرفته و به دیوار اتاق تکیه داده در فکر است، لحظاتی می‌گذرد، ناگاه تصمیمی احمد را بلند می‌کند، احمد به سرعت بر می‌خیزد و در حالی که فانسه و کلتش را می‌بندد و پوتین‌هایش را به پا می‌کند، از اتاق خود بیرون می‌زند، هوا بین‌الظواعین است. احمد را در محوطه پادگان می‌بینیم که از درب جبهه بیرون می‌زند.

■ فاضلاب

عسکري تا به زانو در فاضلاب فرو رفته و مشغول مین‌گذاري است. همسرش در حالی که ساک وسایل را در دست دارد با چشمان وحشت‌زده‌اش اطراف را می‌نگرد. ناگهان چشممش به پشت عسکري می‌افتد، موشی بر پشت او راه می‌رود. به یکباره همسر جیغ بلندی می‌کشد. عسکري از وحشت در جا می‌چرخد و به همسرش می‌نگرد.

عسکري: چی؟! چی شده؟ کی بود؟

همسر در حالی که با انگشت پشت عسکري را نشان می‌دهد با لکنت می‌گويد.

همسر: موش!!! موش رو پشتته.

با شنیدن سخن همسر، عسکري نفس حبس شده‌اش را خارج می‌کند و با عصبانیت می‌گويد.

عسکري: نمی‌شه شما با این همه شجاعتي که دارید برگردید منزل و منو با این موشها تنها بذارید.

همسر که از جیغ زدن خود پشيمان و شرمنده شده سرش را پاين می‌اندازد. عسکري با مشاهده شرمندگي همسر می‌گويد.

عسکري: اون سیم تله رو بده، اون سیم نازکه رو.

همسر در زیر نور چراغ قوه در داخل ساک به دنبال سیم تله می‌گردد، ناگهان در داخل ساک موشی را می‌بیند، ناخودآگاه دستش را از ساک بیرون می‌کشد و از وحشت چشمانش بیرون زده. عسکري همچنان برای گرفتن سیم تله دستش را دراز

کرده است، همسر مات و متیر به داخل ساک می‌نگرد، دستش بی‌حرکت مانده عسکری به کلافه‌گی می‌گوید.

عسکری: گفتم اون سیم نازکه رو بله. دیر شد.

همسر بی‌هیچ عکس‌العملی همچنان به داخل ساک خیره است، ناگاه تصمیمی در چهره‌اش هویدا می‌شود، به یکباره دست در ساک می‌کند و موش را می‌گیرد و از ساک بیرون می‌اندازد. سپس بدون اینکه به عسکری نگاه کند به دنبال سیم تله می‌گردد. عسکری بادیدن این عمل همسرش لبخند شیرینی بر لبانش نقش می‌بندد. دست همسر دراز می‌شود و سیم تله را به سمت عسکری می‌گیرد. در یک لحظه نگاه هر دو به هم تلاقی می‌کند. عسکری بالبخند از همسرش تشکر می‌کند و همسر نیز لبخند پیروزمندانه‌ای می‌زند.

***

■ دهانه خارجی و انتهایی فاضلاب

حاج احمد در حالی که با دقت طرف را زیرنظر دارد به سمت دهانه فاضلاب نزدیک می‌شود. به محض رسیدن به دهانه گوش تیز می‌کند، هیچ صدایی از داخل فاضلاب شنیده نمی‌شود. از دهانه فاضلاب بیرون می‌آید و به سمت کوره راه گام بر می‌دارد پس از مسافتی که طی می‌کند می‌ایستد، اندیشناک به انتهای کوره راه می‌نگرد و زیرلب می‌گوید.

حاج احمد: امشب باید چشم‌انتظارشون باشیم.

***

■ دهانه فاضلابی دیگر - داخلی

عسکری با سروکله‌ای آشته و خیس از عرق مشغول مین‌گذاری است، همسرش در حالی که به او کمک می‌کند چنین می‌گوید.

همسر: من که خیلی خوشحالم، تو چی؟

عسکری: من؟ نه من خیلی بدحالم.

همسر با شنیدن پاسخ عسکری اخهایش در هم می‌رود. و گله‌مند می‌گوید.

همسر: حدس می‌زدم یخچال..

عسکری با تعجب نیم‌نگاهی به همسرش می‌اندازد و می‌گوید:

عسکری: منظورت به منه؟

وقتی که کوه گم شد

همسر: نه به خودم ه.

عسکری: من که دارم شورش اور عرق می‌ریزم کجا به یخچالها
می‌خوره.

همسر: احساسات. انگار نه انگار که اولین باره تو انجام یه
مأموریت من باهاتم.

عسکری در حین انجام کار تازه متوجه منظور همسرش می‌شود. لبخند شیرینی
می‌زند و می‌گوید.

عسکری: آخه وقتی تو کنار می‌اصلاً احساس مأموریت نمی‌کنم.
حسن می‌کنم که تو خونه دارم کار انجام می‌دم.

همسر با اعتراض می‌گوید.

همسر: یعنی خونه رو داری مین‌گذاری می‌کنی؟
عسکری بدون توجه به سخن همسر می‌گوید.

عسکری: آره دیگه. (یکه‌رو متوجه حرف همسرش می‌شود با
دست پاچگی رو به او می‌کند) نه بابا کدوم احتمقی
خونه‌اش رو مین‌گذاری می‌کنه.

ناگهان از سمت دهانه نیمه باز فاضلاب صدای گامهای کسی می‌آید که رفته‌رفته
به دهانه نزدیک می‌شود. عسکری با شنیدن صدای گامها به سرعت انگشت بر بینی
می‌گیرد و همسرش را دعوت به سکوت می‌کند. همسر هم که متوجه نزدیک شدن
گامها شده با وحشت به عسکری می‌نگرد. سپس با نفس حبس شده به دهانه
فاضلاب نگاه می‌کند. درب فاضلاب اندکی نیمه باز است. صدای پا نزدیک و
نزدیک‌تر شده و در کنار درب فاضلاب قطع می‌شود. با ایستادن گامها، عسکری
بی‌صدا دست می‌برد و اسلحه‌اش را بر می‌دارد. سپس با احتیاط و زحمت گلنگ‌گدن
آن را می‌کشد و به همسرش اشاره می‌کند که از زیر دهانه فاضلاب کنار برود. لحظات
به کندی می‌گذرد، چشم‌های هر دو به سمت دهانه فاضلاب دوخته شده، هیچ
صدایی شنیده نمی‌شود ناگاه صدای کنار رفتن درب فاضلاب شنیده می‌شود. بر
صورت همسر عرق نشسته. دستهایش به آرامی گلنگ‌گدن اسلحه‌اش را می‌کشد. نور
چراغ قوه‌ای از بالای دهانه به داخل فاضلاب می‌افتد. عسکری و همسر ساكت و
بی‌صدا به حرکت نور چراغ قوه خیره شده‌اند. ثانیه‌ها به کندی ساعت می‌گذرد.

انگشت عسکری ماشه اسلحه اش را به نرمی لمس می کند. ناگاه نور چراغ قوه خاموش می شود و پس از چند لحظه صدای درب فاضلاب می آید که بر روی دهانه قرار می گیرد. به محض بسته شدن درب فاضلاب چراغ قوه دست همسر روشن می شود و ما فضای فاضلاب را واضح می بینیم. همسر با صدای آرام و آهسته از عسکری سؤال می کند.

همسر: یعنی کی بود؟!

عسکری متفسرانه به همسرش می نگرد سپس شانه هایش را به علامت ندانستن بالا می اندازد. ناگاه به سرعت و سایلش را جمع می کند و خطاب به همسرش می گوید.

عسکری: سریع جمع کن بريم، وقت کمه، هنوز پنج تا دیگه مونده.
همسر در حالی که به سرعت مشغول جمع آوري می شود، می گوید.

همسر: من فکر نمی کنم اون آدم از دهانه فاضلاب زیاد دور شده باشه، معلوم نیست شاید یه گوشه کمین نشسته تا ما بیرون بیایم، به نظر من صلاح نیست الان از فاضلاب بیرون

بریم.

عسکری: ما از فاضلاب بیرون نمی ریم، از توی فاضلاب می ریم
سمت دهنۀ بعدی.

همسر: فکر خوبیه.

عسکری در حالی که وارد جویبار لجن می شود خطاب به همسر می گوید.
عسکری: عجله کن، اگر هوا روشن بشه، بیرون او ملن از فاضلاب جلوی چشم مردم غیرممکنه.

همسر در حالی که در پشت سر عسکری حرکت می کند و تاکمر وارد لجن شده به لجن ها و دیوارۀ فاضلاب نگاه می کند. زن و شوهر با عجله و شتاب در لجن ها ب جلو می روند، پس از چند لحظه همسر با لبخند می گوید.

همسر: چقدر برام شیرینه.

عسکری: چی شیرینه.

همسر: برای سلامتی و امنیت مردمی که بالای سرمنون، تو خونه هاشون خوابیدن تاکمر تو لجن برم.

وقتی که کوه گم شد

عسکری:

شیرین ترا از این می دونی چیه؟

همسر:

نه چیه؟

عسکری:

یه دوربین باشه و از این وضع تو که تو لجن داری شنا می کنی فیلم بگیره و به بابات نشون بده فکر کنم با دیدن این وضع، ببابات یا سکته کنه یا برای سر من یه میلیون جایزه بذاره.

همسر:

آقا جون وقتی روز عقد اون دفتر رو امضاء کرد، می دونست تنها دخترش رو به کی داره می ده.

عسکری:

می دونست؟ من فکر نمی کنم
چرا می دونست، خودش پیم گفت.

عسکری:

از من گفت؟

همسر:

آره گفت فاطمه تو خوشبخت می شی، چون شوهرت عاقل ترین دیروزه دنیاست.

عسکری که تا سینه در لجن فرو رفته و با عجله به جلو می رود می گوید.

عسکری: حالا ببینم با این موشها و لجن فاضلاب احساس خوشبختی می کنی؟

همسر:

هر کس که شانس بیاره و برای یه شهر بتونه مادری کنه خوشبخت ترین زن دنیاست.

■ خیابان، کنار دریچه فاضلاب

احمد دو گیره فلزی را داخل سوراخهای در فاضلاب می اندازد و با یک حرکت در را از جا در می آورد و سپس چراغ قوه را به داخل فاضلاب می اندازد و با دقت به داخل آن می نگرد. سپس زیرلب می گوید.

احمد: هنوز اینجا نرسیدن...

احمد به آسمان و اطراف می نگرد، هوارو به روشنی می رود. احمد با دلو اپسی به داخل فاضلاب می نگرد و با خود می گوید.

احمد: عجله کنید بچه ها، هوا داره روشن می شه.

پای احمد درب فاضلاب را به سر جایش سُر می دهد و سپس حرکت می کند و

از آنجا دور می‌شود.

■ داخل فاضلاب، زیر دهانه دیگری

عسکری و همسرش در زیر درب فاضلاب دیگری مشغول مین‌گذاری هستند، سر و وضع هر دوی آنها لجنی و آشفته است. عسکری با عجله کار می‌کند و همسرش نیز مانند یک دستیار ماهر به او کمک می‌کند. عسکری: مثل اینکه تا بین من و تو حرف زدن ممنوع نشه، کار پیش نمیره.

همسر: منم همین نظررو دارم، پس تاتموم شدن کار، حرف بی‌حرف.

عسکری با دو انگشتیش به همسر اشاره می‌کند که دمباریک را بددهد. همسر خنده‌اش می‌گیرد، در حالی که دمباریک را به عسکری می‌دهد می‌گوید. همسر: نه دیگه اینجوری.

■ درب دیگر فاضلاب - داخلی

عسکری و همسرش با عجله مشغول مین‌گذاری هستند.

■ مکانی دیگر در فاضلاب - داخلی

عسکری کار مین‌گذاری در آنجا را تمام می‌کند.

■ شهر مریوان

خورشید تقریباً بالا آمده و تمام شهر روشن است.

■ حیاط خانه عسکری

دو جفت پوتین لجنی جلوی درب ورودی راهرو دیده می‌شود.

■ شهر مریوان

قرص خورشید آرام آرام دیزالو می‌شود به هلال ماه، لانگشات مریوان را

می‌بینیم که چراغهای بسی شماری در آن سوسو می‌زند. لانگشات شهر دیزالو می‌شود به صفحه ساعتی که عقربه ثانیه شمار آن تیک‌تیک‌کنان حرکت می‌کند. عقربه ساعت بر روی یک ربع به دوازده می‌باشد.

■ محوطه پادگان

از دید کسی در محوطه پادگان حرکت می‌کنیم، دوربین به سالن بزرگی می‌رسد داخل آن اکثر بچه‌ها جمع شده‌اند، رضا دستواره در وسط جمع بچه‌ها ایستاده و در حالی که در پشت یک تریبون خیالی قرار دارد برای بچه‌ها سخنرانی می‌کند. دوربین در کنار درب سالن می‌ایستد و نظاره‌گر داخل می‌شود.

رضا دستواره: ما در سخنرانی‌های گذشته عرض کردیم که تمامی مطالب گفته شده، مملو از محتویاتیست که مطالب پراهمیت را جایگزین دیگر موضوعات مورد اشاره کرده بودیم و تدریجاً به سمت تحقیق بر حول موضوع پرت و پلایی که مهمترین دل مشغولی بشریت می‌باشد حرکت کردیم و واژه بشریت را در مرتفع‌ترین نقطه غیرقابل بشریت مستقر کردیم و هاونگی را ترسیم کردیم که مخ‌های حضار محترم باید در آن کوپیده شود و مطالب عمیق آنها استخراج گردد. این مطلب اشاره به آن شعری دارد. که شاعر فرمود: لبلب من لبلب تو باقالی به چند من یا آن شعر عمیق که گفت مرغ باغ ملکوتمن نیم از عالم خاک، این صحیح نیست که همراه کوپن عرضه کنند پیکر من.

ناگهان تمامی بچه‌ها همراه با خنده شروع به کف زدن می‌کنند رضا دستواره جهت پاسخ به ابراز احساسات حضار مانند بنی صدر دستهایش را در هم می‌گیرد و در بالای سرش تکان‌تکان می‌دهد، سپس خم می‌شود تا برای حضار تعظیم کند که ناگهان صورتش بر روی تریبون خیالی می‌خورد و با جیغی در دنای صورت خود را می‌گیرد و بر زمین می‌افتد. حاج احمد که در آستانه درب ایستاده بالبخندی شیرین به رضا دستواره می‌نگرد. سپس درحالی که سرش را تکان‌تکان می‌دهد از آنجا می‌گذرد.

ساعت مچی حاج احمد وارد کادر می‌شود، عقریه‌های ساعت بر روی ۱۲ می‌باشد احمد چشم از ساعت بر می‌دارد همزمان حسین قُجه‌ای از راه می‌رسد که به حاجی می‌گوید.

حسین: تقریباً تو خیابونها دیگه هیچ رفت و آمدی نیست.
فکر کنم یواش پیداشون بشه.

حاج احمد: تو برو پیش بچه‌ها نذار معرکه رضا تموم شه، بهترین شیوه برای آماده باش غیرمستقیم بچه‌ها، معرکه گرفتن رضاست.

حسین: با صدای اولین انفجار بچه‌هارو حرکت بدم یا با آخرین صدا.
حاج احمد: با اولین صدا. متنهای تا انفجارها قطع نشده بچه‌ها رو وارد خیابون نکن. فهمیدی برادر قجه‌ای؟ با اولین صد!!

■ خانه عسکری

ساعت شماطه‌دار تیک‌تیکان در جلوی آینه شمعدان دیده می‌شود. عسکری و همسرش ساکت و بی‌صدا زانوها یشان را در بغل گرفته‌اند و به عقریه‌های ساعت خیره شده‌اند.

- تصویر ساعت دیزالو می‌شود به لانگ‌شات نیمه تاریک شهر. بر روی تصویر شهر، صدای تیک‌تیک ساعت شنیده می‌شود، همراه با صدای ساعت تصاویر زیر بی‌در پی اما آرام به دنبال هم می‌آیند.

- لانگ‌شات خیابانی.

- لانگ‌شات خیابانی بزرگتر.

- تصویر بسته درب فلزی فاضلاب.

- تصویر تعدادی خانه که در تاریکی به خواب رفته‌اند.

- تصویر حاج احمد در پشت بام ساختمان پادگان.

- تصویر خیابانی از شهر.

- تصویر خیابانی باریک‌تر.

- تصویر ساعت شماطه‌دار.

- تصویر صورت عسکری که به ساعت خیره است.

- تصویر صورت همسرش که به ساعت می‌نگرد.

- تصویر میدان شهر.
- تصویر درب فلزی فاضلاب.
- تصویر دیگری از درب فاضلاب دیگر.
- تصویر بسته درب فلزی فاضلابی دیگر.
- تصویر دوربین با آرامش به چند درب فاضلاب در مکانهای مختلف نزدیک می‌شود.
- تصویر ساعت شماطه دار که ساعت ۱ بامداد را نشان می‌دهد.
- تصویر حاج احمد که به ساعت مچی اش می‌نگرد.
- تصویر صورت عسکری و همسرش.
- تصویر عقربه‌های ساعت شماطه دار.
- تصویر لانگ شات نیمه تاریک شهر.
- تصویر نزدیک شدن به درب فاضلاب، ناگهان با انفجاری درب فلزی فاضلاب به هوا پرتاپ می‌شود.
- انفجارهای پی در پی که باعث بیرون پریدن دریهای فلزی فاضلاب می‌شود.
- عسکری و همسرش با صورتی خندان به داخل حیاط می‌دوند.
- نیروهای پادگان به شکل ستون با هدایت حسین قجه‌ای و رضا دستواره به سمت درب پادگان بدو رو حرکت می‌کنند.
- چراغهای خانه‌ها و اتاقها در شهر، پی در پی روشن می‌شود.
- حاج احمد در داخل ماشین می‌نشیند و درب را می‌بندد.
- ماشین به سرعت حرکت می‌کند و از درب پادگان خارج می‌شود، نیروها با عجله مشغول اعزام به شهر هستند.
- عسکری و همسرش در وسط حیاط روبروی هم نشسته‌اند و با چشممانی پراشک به یکدیگر نگاه می‌کنند.
- onuskri:** هر کس که برای یه شهر بتونه مادری کنه خوشبخت‌ترین زن دنیاست.
- hemsri:** عجله کن بريم توي شهر.
- نیروهای در داخل خیابانهای مریوان با عجله حرکت می‌کنند.
- از دهانه فاضلابی همچنان دود بیرون می‌آید.

***

■ پشت بام منزل حمیده

از دید حمیده شهر تهران را در شب می‌بینیم.

حمیده: خوشبختی به چیه؟

فریبا: نه به داشتن نه به نداشتن.

حمیده: خوشبختی به دل خوشه.

فریبا: اگه دلت به یه چیزه با ارزش خوش باشه چه تو فاضلاب باشی، چه تو بیابون.

حمیده: چه تو قصر باشی چه تو خرابه، خوشبخت خوشبختی.
فریبا: مهم دلخوشیه با ارزشه. چاه کنی که توی تاریکی دنبال آب می‌گردد خوشبخت تراز برج نشینیه که به سراب دل بسته.
حمیده: تلهه ولی باید قبول کنیم که فاطمه تو اون فاضلاب، از بیشتر دخترهای این شهر خوشبخت تره.

فریبا گریداش می‌گیرد.
فریبا: کیفی که فاطمه از زندگی کرد کجا و کسالتی که ما می‌کشیم کجا.

حمیده: فاطمه، احمد متولیان داشت اما من و تو، توی این شهر شلوغ کی رو داریم؟
فریبا: فعلًا این دستنوشته رو داریم بعدشم دو جفت چشم داریم و دو جفت پامی گردیم دنبال آب، از اون چاه کنی که کمتر نیستیم.

حمیده: تو فکر می‌کنی با این خرابکاری که امروز تو کتابفروشی کردم امیدی به گیر آوردن ماقبلی دستنوشته‌ها هست؟
فریبا: امروز سعید فهمید که تو روی این نوع کاغذ مشق خط می‌کنی.

حمیده: خوب منظور.
فریبا: اگر من جای اون باشم برای ابراز محبتمن همه اون کاغذها رو به عنوان ناقابل ترین هدیه تقدیمت می‌کرم.

وقتی که کوه گم شد

تو این کارو می‌کردی، اون بیچاره که عقلش به این چیزها
نمی‌رسه.

بیا دعا کنیم که برسه.

...

به صد دفتر نشاید گفت وصف الحال مشتاقی
به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقی